КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ӨКМӨТҮНҮН ТОКТОМУ

Бишкек шаары, 2014-жылдын 19-марты № 174

"2014-2017-жылдарга Кыргыз Республикасынын сот тутумун өнүктүрүү" мамлекеттик максаттуу программасынын долбоору жөнүндө

Соттук реформаны андан ары жүзөгө ашыруу жана Кыргыз Республикасында сот бийлигинин ишинин натыйжалуулугун жогорулатуу максатында, "Кыргыз Республикасынын Өкмөтү жөнүндө" Кыргыз Республикасынын конституциялык Мыйзамынын 10 жана 33-беренелерин жетекчиликке алып Кыргыз Республикасынын Өкмөтү токтом кылат:

1. "2014-2017-жылдарга Кыргыз Республикасынын сот тутумун өнүктүрүү" мамлекеттик максаттуу программасынын тиркелген долбоору жактырылсын.

2. "2014-2017-жылдарга Кыргыз Республикасынын сот тутумун өнүктүрүү" мамлекеттик максаттуу программасынын долбоору Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешине жактыруу үчүн жиберилсин.

3. Кыргыз Республикасьшьш Жогорку Кеңеши "2014-2017-жылдарга Кыргыз Республикасынын сот тутумун өнүктүрүү" мамлекеттик максаттуу программасынын долбоорун караган учурда Кыргыз Республикасынын финансы министрине, Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун төрагасына, Кыргыз Республикасынын Судьялар кеңешинин төрагасына, Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун алдындагы Сот департаментинин директоруна Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн жана сот тутумунун расмий өкүлдөрүнүн ыйгарым у кугу берилсин.

4. Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинен "2014-2017-жылдарга Кыргыз Республикасынын сот тутумун өнүктүрүү" мамлекеттик максаттуу программасынын долбоорун кезексиз тартипте карoo суралсын.

5. Кыргыз Республикасынын Экономика министрлиги жана Кыргыз Республикасынын Финансы министрлиги тиешелүү жылга жана пландалган мезгилге республикалык бюджетти түзүүдө республикалык бюджеттин эсебинен каржылануучу республикалык программалардын тизмегине "2014-2017-жылдарга Республикасынын сот тутумун енүктүрүү" мамлекеттик программасынын долбоорун киргизишсин.

6. Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун алдындагы Сот департаменти жактырылган жана бекитилген “2014-2017-жылдарга Кыргыз Республикасынын сот тутумун өнүктүрүү” мамлекеттик максаттуу программасынан келип чыгуучу иш-чаралардын планын иштеп чыксын.

Кыргыз Республикасынын
Премьер-министри **Дж.Оторбаев**

Кыргыз Республикасынын
Өкмөтүнүн
2014-жылдын 19-мартындагы
№ 174 токтому менен
бекитилген

"2014-2017-жылдарда Кыргыз Республикасынын сот тутумун өнүктүрүү" МАМЛЕКЕТТИК МАКСАТТУУ ПРОГРАММАСЫ

"2014-2017-жылдарда Кыргыз Республикасынын сот тутумун өнүктүрүү" мамлекеттик максаттуу программасынын паспорту

Максаттуу программанын аталышы	"2014-2017-жылдарда Кыргыз Республикасынын сот тутумун өнүктүрүү" мамлекеттик максаттуу программасы
Максаттуу программаны иштеп чыгуу жөнүндө чечим кабыл алынган дата	Кыргыз Республикасынын Президентинин 2012-жылдын 8-августундагы № 147 "Кыргыз Республикасынын сот адилеттигин өркүндөтүү боюнча чаралар жөнүндө" Жарлыгы
Мамлекеттик тапшырыкчы-Максаттуу программанын координатору	Кыргыз Республикасынын Президентинин алдындагы Соттук реформа боюнча кеңеш
Максаттуу программанын мамлекеттик тапшырыкчылары	Кыргыз Республикасынын Судьялар кеңеши, Кыргыз Республикасынын Жогорку соту, Кыргыз Республикасынын Жогорку сотуна караштуу Сот департаменти
Максаттуу программанын негизги иштеп чыгуучулары	Кыргыз Республикасынын Судьялар кеңеши, Кыргыз Республикасынын Жогорку соту, Кыргыз Республикасынын Жогорку сотуна караштуу Сот департаменти, Кыргыз Республикасынын Өкмөтү
Максаттуу программанын максаты	(караңыз: Кыргыз Республикасынын Президентинин 2012-жылдын 8-августундагы № 147 "Кыргыз Республикасынын сот адилеттигин өркүндөтүү боюнча чаралар жөнүндө" Жарлыгын жана Кыргыз Республикасынын Президентинин 2013-жылдын 21-январындагы № 11 Жарлыгы менен бекитилген 2014-2017-жылдардын мезгилине Кыргыз Республикасын туруктуу өнүктүрүүнүн улуттук стратегиясын)
Максаттуу программанын милдеттери	(караңыз: Кыргыз Республикасынын Президентинин 2012-жылдын 8-августундагы № 147 "Кыргыз Республикасынын сот адилеттигин өркүндөтүү боюнча чаралар жөнүндө" Жарлыгын жана Кыргыз Республикасынын Президентинин 2013-жылдын 21-январындагы № 11 Жарлыгы менен бекитилген 2014-2017-жылдардын мезгилине Кыргыз Республикасын туруктуу өнүктүрүүнүн улуттук стратегиясын)
Программанын эң маанилүү максаттуу индикаторлору	- бирдиктүү маалыматтык тутумга киргизилген автоматташтырылган жумушчу орундардын (бирдиктердин) саны; - актуалдуу абалда болгон веб-сайты бар соттордун саны (бирдик); бир судьяга туура келген жайлардын жалпы аянты (кв. метр); турак жай берилген судьялардын, жалпы юрисдикциядагы соттордун жана Кыргыз Республикасынын Жогорку сотуна караштуу Сот департаментинин аппарат кызматкерлеринин саны (адам) жана берилген турак жайдын жалпы аянты (кв. метр); күзөттүн техникалык каражаттары киргизилген соттордун имараттарынын саны (бирдик)
Максаттуу программанын иш-чараларынын натыйжалуулугунун эң маанилүү	- бирдиктүү маалыматтык системага киргизилген автоматташтырылган жумушчу орундардын (бирдиктердин) саны; - актуалдуу абалдагы веб-сайты бар соттордун саны (бирдик); - бир судьяга туура келген жайлардын жалпы аянты (кв. метр); - күзөттүн техникалык каражаттары киргизилген соттордун

көрсөткүчтөрү	имараттарынын саны (бирдик); - турак жай берилген судьялардын, соттордун жана Кыргыз Республикасынын Жогорку сотуна караштуу Сот департаментинин аппарат кызматкерлеринин саны (адам) жана берилген турак жайдын жалпы аянты (кв. метр);
Максаттуу программаны ишке ашыруу мөөнөттөрү	2014-2017-жылдар
Максаттуу программаны каржылоонун көлөмү жана булактары	Кыргыз Республикасынын Өкмөтү менен макулдашуу боюнча
Максаттуу программаны ишке ашыруунун күтүлүүчү акыркы жыйынтыктары	Максаттуу программаны ишке ашыруунун натыйжасында сотторду бюджеттик каржылоону жакшыртуу жана материалдык-техникалык камсыздоо, сот адилеттүүлүгүнүн ачык-айкындыгын жана жеткиликтүүлүгүн камсыздоо, сот органдарынын ишинин натыйжалуулугун жогорулатуу, сот актыларынын сапатын арттыруу, ошондой эле аларды аткаруу деңгээлин жогорулатуу үчүн шарттар түзүлөт.

1. Киришүү

Кыргыз Республикасынын Конституциясы ар бир адамдын укуктарын жана эркиндиктерин соттук коргоого кепилдик берет жана сот адилеттигин ишке ашыруунун негизги принциптерин бекемдеди: бардыгынын мыйзам жана сот алдында теңчилиги, судьялардын көз карандысыздыгы, сот өндүрүшүнүн атаандаштыгы жана тараптардын тең укуктуулугу, сотторду сот адилеттигин толук жана көз карандысыз ишке ашыруу үчүн зарыл көлөмдө каржылоо боюнча мамлекеттин милдети.

Сот тутуму жарандык коомду курууда жана улуттук экономиканы өнүктүрүүдө маанилүү роль ойнойт.

Соттор талаш-тартыштарды көз карандысыз жана калыс чечүүсү Кыргызстандын инвестициялык жактан жагымдуулугун камсыздоонун жана калктын ишкердик активдүүлүгүн жогорулатуунун бир шарты болуп саналат.

Сот этностор аралык ынтымакты, жарандык тынчтыкты жана Кыргызстан элинин биримдигин чыңдоодо мамлекеттин эң маанилүү каражаттарынын бири болуп саналат, анткени бардыгынын мыйзам жана сот алдында тең укуктуулугу жөнүндө конституциялык принциптин кынтыксыз сакталышы ага жараша болот.

Мамлекеттик бийлик органдарынын, судьялык коомчулук органдарынын биргелешкен күч-аракеттеринин натыйжасында жетишилген 1994-2009-жылдардагы сот реформасын ишке ашыруудагы айрым оң натыйжаларга карабастан, сот ишинин маанилүү маселелери чечилбеген бойдон калды.

2010-жылдагы апрель революциясынан кийин өлкөнүн сот тутумун реформалоо боюнча Кыргыз Республикасынын Президенти, Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңеши жана Кыргыз Республикасынын Өкмөтү, ошондой эле жарандык коом тарабынан зарыл иш-чаралар өткөрүлдү.

Ошону менен катар өлкөнүн сот тутуму эски көйгөйлөргө да, ошондой эле сот тутумунда түп-тамырынан бери жана сапаттуу өзгөртүүнү талап кылган коомдогу жаңы "чакырыктарга" да туш болууда. Сот адилеттигин жүргүзүүнүн сапаты жана маданияты, соттордун кадыр-баркы жана коомдун судьяларга болгон ишеними төмөнкү деңгээлдеги бойдон калууда.

"Сот системасы ачык-айкын жана анын иши жарандык коом тарабынан контролдоо үчүн жеткиликтүү болууга тийиш. Натыйжада сот мамлекеттеги коомдук турмуштун айдыңына көз карандысыз, жеке таламдардан, саясий көшөкөрлөнүүдөн жана идеологиялык ынанымдардан оолак, мамлекетте мыйзамдын жана адилеттиктин кепили катары чыгууга тийиш. Күчтүү сот

бийлигинин болушу экономикалык укук мамилелеринин туруктуулугунун өбөлгөсү болуп калууга жана өлкөнүн экономикасынын атаандашууга жөндөмдүүлүгүн камсыз кылууга тийиш"(1).

Социалдык-экономикалык кайра түзүүлөрдүн учурдагы этабы соттордун сот адилеттигин ишке ашыруунун сапаттуу жаңы деңгээлине өтүүсүнүн зарылдыгын талап кылып, жаңы милдеттерди коюуда. Бул соттордун ишинин натыйжалуулугун жогорулатуу максатында кошумча ресурстарды тартуу үчүн олуттуу мамлекеттик колдоонун жана программалык-максаттуу мамилени колдонуунун зарылдыгын шарттайт.

Сот тутумун, ошондой эле сот чечимдерин аткаруу тутумун реформалоо жана өнүктүрүү, программалык-максаттуу метод менен байланышкан проблемаларды комплекстүү чечүү зарылдыгы объективдүү себептер менен шартталган, анын ичинде:

- демократиялык укуктук мамлекетти куруу үчүн сот адилеттиги органдарынын натыйжалуу ишинин маанилүүлүгү;

- коомду жана сот адилеттүүлүгүн социалдык-экономикалык өнүктүрүү процесстеринин өз ара тыгыз байланышы;

- сот тутумунун аны түзүүгө жана иштетүүгө карата өзгөчө талаптары менен уюштуруу түзүмүнүн татаалдыгы;

- проблемалардын көп түрдүүлүгү, аларды чечүү үчүн көлөмү боюнча маанилүү жана узак мөөнөттө ишке ашырууну талап кылган инвестициялык долбоорлорду жана иш-чараларды аткаруу зарыл.

Бул шарттарда "2014-2017-жылдарга Кыргыз Республикасынын сот тутумун өнүктүрүүнүн" мамлекеттик максаттуу программасын бекитүү жана киргизүү жөнүндө маселе актуалдуу болуп калды. Бүгүнкү күнгө чейин өлкөнүн сот тутумунда кандайдыр бир стратегиялык пландоо болбогондугун, бул да аны өнүктүрүүгө терс таасир эткендигин белгилей кетүү зарыл.

2014-2017-жылдарда Кыргыз Республикасынын сот тутумун өнүктүрүү программасын киргизүү учурдагы сот адилеттиги тутумун демократиялык укуктук мамлекеттин талаптарына жана эл аралык укуктун жалпы кабыл алынган ченемдерине шайкештигин камсыздоо максатында аны сапаттуу жаңылоо үчүн кыйла максатка ылайыктуу болот.

2012-жылдын май-июль айларында өткөрүлгөн өлкөнүн сот тутумуна функционалдык талдоо жүргүзүү сот тутуму кандай иштээрин, анын күчтүү жана алсыз жактарын, соттордун ишинин натыйжалуулугун жогорулатуу үчүн кандай мүмкүнчүлүктөрдү колдонуу, ошондой эле сот реформасына тоскоолдук кылышы мүмкүн болгон тышкы тобокелдиктерди жана коркунучтарды болтурбоо үчүн кандай чараларды көрүү керектигин аныктады.

Төмөндө келтирилген "2014-2017-жылдарда Кыргыз Республикасынын сот тутумун өнүктүрүүнүн мамлекеттик максаттуу программасы" (мындан ары - Максаттуу программа) ушул функционалдык талдоо жүргүзүүнүн логикалык бүтүшү болуп калды.

Максаттуу программа Кыргыз Республикасынын сот адилеттигин ишке ашыруу жаатындагы стандарттарга шайкеш келүүгө умтулуусу, ошондой эле маалыматтык технологиялардын өнүгүшү менен шартталган жаңы милдеттерди чечүүгө багытталган.

Аталган милдеттер аларды чечүүгө комплекстүү мамиле кылууну жана олуттуу финансылык жана материалдык чыгымдарды талап кылат. Максаттуу программаны ишке ашыруу үчүн зарыл каражаттарды сот тутумун өркүндөтүүгө багытталган артыкчылыктуу долбоорлорго жумшоо жалпысынан өлкөдө экономикалык мамилелерди өнүктүрүүгө оң таасирин тийгизүүгө жөндөмдүү.

Максаттуу программа сот адилеттигинин жеткиликтүүлүгүн, ачык-айкындыгын камсыздоо, коомдун сот адилеттигине ишеничин жана иштерди кароонун натыйжалуулугун жогорулатуу, судьялардын көз карандысыздыгын камсыздоо жана сот актыларын аткаруу деңгээлин жогорулатуу, ошондой эле сот адилеттигин жүргүзүү үчүн шарттарды түзүү көйгөйлөрүн комплекстүү чечүүнү болжолдойт.

Коюлган максаттарга ылайык программада айкын тактикалык милдеттер аныкталган, алар коюлган максаттарга ылайык такталган, дайындуу көйгөйлөрдү чечүүгө так багыты бар, коомдук маанилүү пландаштырылган акыркы натыйжаны чагылдырат.

Максаттуу программаны ишке ашырууда келип чыгышы мүмкүн болгон тобокелдиктер жана аларды башкаруу боюнча иш-аракеттер аталып кетти.

Дайындуу иш-аракеттер планы аныкталган, ал сот тутумун өнүктүрүү максаттарына жана милдеттерине, ошондой эле убактылуу аралыкты жана сапаттык же сандык индикаторду көрсөтүү менен Максаттуу программаны ишке ашыруунун күтүлүүчү акыркы натыйжаларына жетишүүгө багытталган (Стратегиялык документтин иш-чараларын ресурстук камсыздоо).

Иш-чаралардын Максаттуу программанын максаттарынын жетишкендиктерине мониторинг жүргүзүүнү жана баа берүүнү жүзөгө ашыруу үчүн мүмкүнчүлүктөрдү кароочу пункттарды камтыйт.

---

(1) Кыргыз Республикасынын Президентинин 2012-жылдын 8-августундагы № 147 "Кыргыз Республикасынын сот адилеттигин өркүндөтүү боюнча чаралар жөнүндө" Жарлыгы

2. Кыргыз Республикасынын сот тутумундагы учурдагы кырдаалды талдоо

Азыркы этапта Кыргыз Республикасынын өнүгүүсү жарандык коомдун мамлекеттик бийлик органдарынын ишине, биринчи кезекте, сот бийлигинин органдарына жогорулатылган көңүл буруу менен мүнөздөлөт.

Мамлекеттин саясий-укуктук институттарынын ишинин натыйжалуулугун жогорулатуу жана Кыргыз Республикасынын Конституциясынын жана мыйзамдарынын аткарылышын камсыздоо үчүн төмөнкүдөй көйгөйлөрдү чечүү зарыл:

- жеке менчик укугун коргоо, менчикти коргоону камсыздоо жөндөмдүүлүгү инвестициялык чөйрөнүн жагымдуулугунун жана мамлекеттик бийликтин натыйжалуулугунун критерийлеринин бири болуп саналат деген түшүнүктү коомдо калыптандыруу;

- сот кабыл алган чечимдердин мыйзамдуулугун жана негиздүүлүгүн камсыздоочу сот реформасын жүргүзүү;

- коррупцияга каршы күрөшүү;

- мамлекеттик органдардын, анын ичинде соттордун иши тууралуу маалыматка жетүүнү олуттуу түрдө жакшыртуу;

- мамлекеттик функцияларды натыйжалуу аткаруу жана мамлекеттик социалдык кепилдиктерди ишке ашыруу максатында тийиштүү кадрдык камсыздоо.

"2013-2017-жылдардын мезгилине Кыргыз Республикасын туруктуу өнүктүрүүнүн улуттук стратегиясында" коюлган милдеттер өлкөнүн сот тутумун өнүктүрүү үчүн негиз салуучу болуп саналат.

Азыркы учурда сот адилеттигине жетүү, сот адилеттигин жүргүзүүнүн сапаты, сот өндүрүшүнүн мөөнөттөрү, жарандардын сот тутумунун иши жөнүндө жетишсиз маалымдалгандыгы, соттордун канааттандырарлык эмес иши, сот актыларынын натыйжасыз аткарылышы, сот адилеттигин жүргүзүү үчүн зарыл шарттардын жоктугу ж.б. менен байланышкан бир катар көйгөйлөр бар.

Ушуга байланыштуу сот адилеттигин ишке ашыруунун сапатын жана мөөнөттөрүн жакшыртуу, сот тутумунун ачык-айкындыгын, сот чечимдеринин натыйжалуу аткарылышын, ошондой эле өнүктүрүүгө инновациялык мамиле кылууну калыптандырууга мүмкүндүк берген заманбап маалыматтык-коммуникациялык технологияларды сот тутумуна тез арада киргизүүнү камсыздоо зарыл.

Сот адилеттигинин ачык-айкындуулугун жана сот адилеттигине жарандардын жетүүсүн камсыздоонун эң маанилүү фактору болуп сот адилеттигин ишке ашыруу үчүн зарыл шарттарды түзүү саналат, башкача айтканда сотторду жарандык, жазык, административдик жана сотко тиешелүү башка иштер боюнча сот адилеттигин ишке ашыруунун учурдагы талаптарына жооп берген имараттарга жайгаштыруу, ошондой эле төмөнкүлөргө мүмкүнчүлүктөрдү камсыздоо:

- жарандардын ачык сот жыйындарын өткөрүүгө катышуусу;

- сот жыйындарына соттолуучунун, айыптоочулардын, жактоочулардын, жабырлануучулардын, күбөлөрдүн жана сот процессинин башка катышуучуларынын катышуусу;

- судьялардын, ал эми келечекте - сот арачыларынын кеңешмесинин сырын сактоо;

- күбөлөрдү алардын коопсуздугу камсыздалгыдай шарттарда суракка алуу;

- сот жыйындарынын жүрүшүндө фото, кино, аудио жана видеоматериалдарды көрсөтүү;

- судьялардын жана сот аппаратынын кызматтык жайларда тиешелүү түрдө жайгашуусу;

- жазык иштерин кароодо соттолуучуларды тиешелүү түрдө убактылуу кармоо;

- буюм далилдерин сактоо жана текшерүү;

- сот аппаратынын кызматкерлеринин контролдоосу менен прокурорлор, адвокаттар жана сот процессинин башка катышуучулары үчүн иштердин материалдары менен таанышуусу;

- учурдагы жана өндүрүшү аяктаган сот иштерин архивдик сактоо;

- юридикалык адабият менен ишти уюштуруу;

- жалпы колдонуудагы заманбап электрондук каражаттарды колдонуу менен маалымат алуу жана алмашуу.

Ушуга байланыштуу соттордун имараттарын куруу, кайра конструкциялоо жана сатып алуу боюнча иш-чараларды ишке ашыруу, ошондой эле соттордун имараттарын коопсуздук жана күзөт каражаттары менен камсыздоо мурдагыдай эле актуалдуу болуп саналат.

2.1. Мыйзамдар

Кыргыз Республикасынын сот тутумун (мындан ары - сот тутуму) уюштуруу жана анын иши Кыргыз Республикасынын Конституциясы, "Кыргыз Республикасынын судьяларынын статусу жөнүндө" конституциялык Мыйзамы, "Кыргыз Республикасынын Жогору Соту жана жергиликтүү соттор жөнүндө", "Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасы жөнүндө", "Соттук өз алдынча башкаруу органдары жөнүндө", "Кыргыз Республикасынын Судьяларын тандоо боюнча кеңеш жөнүндө", "Кыргыз Республикасынын жергиликтүү сотторунун түзүмүн жана жергиликтүү соттордун судьяларынын штаттык санын бекитүү жөнүндө" Кыргыз Республикасынын мыйзамдары менен белгиленет.

Кыргыз Республикасынын сот тутумунун ишин жана сот процессин жөнгө салуучу мыйзамдар андан ары талдоону жана өркүндөтүүнү талап кылат.

2.2 Соттордун уюштуруу түзүмү

Кыргызстанда соттордун учурдагы уюштуруу түзүмүнүн оң элементтеринин бири болуп анын үч звенолуулугу саналат. Сот тутуму райондук, облустук жана аларга теңдештирилген соттордон, ошондой эле өзүнчө сот инстанцияларын билдирген Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунан турат. Соттордун юрисдикциясынын түзүмү жакшы уюштурулган жана кандайдыр бир олуттуу функционалдык оорчулуктар же кайталоолор жок.

Бирок Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун (мындан ары - Жогорку сот), Кыргыз Республикасынын Судьялар кеңешинин (мындан ары - Судьялар кеңеши), Кыргыз Республикасынын Жогорку сотуна караштуу Сот департаментинин (мындан ары - Сот департаменти), Кыргыз Республикасынын Жогорку сотуна караштуу Судьялардын окуу борборунун (мындан ары - Окуу борбору), ошондой эле түрдүү инстанциядагы соттордун төрагаларынын ортосундагы мамилелер анча так аныкталган эмес.

Мисалы, жергиликтүү сотторду материалдык-техникалык жактан камсыздоочу орган катары Сот департаментинин, ошондой эле судьялардын квалификациясын жогорулатууга жана окутууга жоопту орган катары Окуу борборунун да функционалдык мамилелеринин натыйжасыздыгы жана кош отчеттуулугу байкалат. Бул эки орган тең Жогорку сотко да, Судьялар кеңешине да отчет берет. Мындай горизонталдуу отчеттуулук бул органдардын функционалдык милдеттеринин аткарышынын натыйжалуулугуна таасирин тийгизбей койбойт.

2.3 Сот тутумунун каржыланышы

Сот бийлигинин бюджетин түзүү жана аткаруу процесси мыйзамда белгиленген тартипке ылайык келбейт жана ал толугу менен Кыргыз Республикасынын Финансы министрлигинин

(мындан ары - Финансы министрлиги) контролунда турат, ал өз кезегинде, бюджеттик тутумдун долбоорун түзүүдө колдонуудагы мыйзамдарды бузууда. Атап айтканда, сот тутумунун бюджети каржылоону өз убагында ачуу же сот тутумун каржылоого (секвестеризациялоо) мыйзамда каралган бюджеттик каражаттарды кыскартуу бөлүгүндө Финансы министрлигине жараша болот.

Сот тутумун соттук өз алдынча башкаруу органынын атынан чыккан Судьялар кеңеши аткаруу бийлиги тарабынан бюджеттин түзүлүшүн жана аткарылышын контролдоодон четтетилген. Сот тутумунун реалдуу көз карандысыздыгын камсыздоо үчүн сот тутумун каржылоого бюджеттик каражаттардын көлөмү бюджеттин чыгаша бөлүгүнөн пайыздык үлүштө мыйзам менен аныкталган эмес.

Чындыгында сот тутумун каржылоо финансылык көз карандысыздыкты камсыздоо үчүн "каржылоонун жетиштүүлүгү" принцибине ээ эмес.

Алсак, акыркы беш жылда (2008-2012-жылдары) республикалык бюджеттин өлчөмү жыл сайын орточо 25,6%га өсүү менен 145,1%га жогоруласа, ушул эле мезгилдин ичинде сот тутумун каржылоо бирдей болбой, жыйынтыгында болгону 11,6%га гана жогорулаган. Мында республикалык бюджеттин түзүмүндө сот тутумунун бюджетинин үлүшү 2008-2012-жылдары 2 эседен ашык кыскартылган (1-таблицаны жана 1-диаграмманы караңыз).

1-таблица. Сот тутумунун бюджетинин республикалык бюджетке болгон катышы

Аталышы	2008	2009	2010	2011	2012	2012-жылы 2008-жылга карата өсүүсү, %
Сот тутумунун бюджети (млн.)	355,2	428,7	422,5	480,7	396,4	11,6%
Өсүш, %		20,7%	-1,4%	13,8%	-17,5%	
Бардыгы Республикалык бюджет (млн.)	36 944,0	50 034,3	61 583,2	82 393,8	90 548,1	145,1%
Өсүш, %		35,4%	23,1%	33,8%	9,9%	
Катышы %	0,96%	0,86%	0,69%	0,56%	0,42%	

1-диаграмма. Республикалык бюджетте сот тутумунун бюджетинин үлүшү

Эгерде бюджетти мамлекеттик бийликтин үч бутагынын ортосунда иш жүзүндө бөлүштүрүү менен салыштырсак, анда сот тутумунун бюджети башка бийлик бутактарына салыштырмалуу эң төмөн болуп саналат.

2011-жылы Жогорку соттун Аппаратынын бир мамлекеттик кызматчысына бир айга орточо 35038 сом бөлүнгөн. Бул - мамлекеттик бийлик органдарынын мамлекеттик кызматчыларына бөлүнүүчү эң төмөнкү сумма.

Салыштыруу үчүн, сот тутумуна караганда Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн Аппаратынын (мындан ары - Өкмөттүн Аппараты) бир мамлекеттик кызматчысына 2,8 эсеге көп, ал эми Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин Аппаратынын (мындан ары - Жогорку Кеңештин Аппараты) бир мамлекеттик кызматчысына 2,9 эсеге көп бөлүнгөн.

Кыргыз Республикасынын Өкмөтү (мындан ары - Өкмөт) Судьялар кеңеши тарабынан каршы пикирлерди эске албастан жана Судьялар кеңешинин жана анын Бюджеттик комиссиясынын макулдугусуз өзүнүн ыктыяры боюнча сот тутумунун бюджетин азайта алат, аны менен колдонуудагы мыйзамдарды, атап айтканда, "Кыргыз Республикасынын Жогорку соту жана жергиликтүү соттор жөнүндө" Кыргыз Республикасынын Мыйзамынын 37-беренесин жана "Кыргыз Республикасындагы бюджеттик укуктун негизги принциптери жөнүндө" Кыргыз Республикасынын Мыйзамынын 2, 9, 29 жана 40-беренелерин бузууда (2 жана 2.1-диаграммаларды караңыз).

2 жана 2.1-диаграммалар. 2011-жылга бийлик бутактары боюнча бюджетти бөлүштүрүү түзүмү

Өкмөт, атап айтканда Финансы министрлиги тарабынан Судьялар кеңешине республикалык бюджеттин аткарылышы жөнүндө эч кандай документ түшпөйт. Андан дагы, бир жылдын ичинде бирдей эмес каржыланат, учурдагы кварталда пайдаланылбай калган акчалар бир кварталдан экинчи кварталга которулбайт. Түрдүү булактардан алынган сот тутумунун бюджетинин негизги цифралары боюнча маалыматтар бирдей эмес. Маалыматтарды берүүдө ведомстволордун ортосунда макулдашуучулук жок.

2.4. Судьяларга жана соттордун аппарат кызматкерлерине жүктөлгөн оорчулуктар

Судьяларга жана соттордун аппарат кызматкерлерине жүктөлгөн оорчулуктар көбөйүүдө. Оорчулуктардын көбөйүшүнүн айынан сот адилеттигин жүргүзүүнүн сапаты начарлап, анын натыйжасында судьялардын кадыр-баркы кетүүдө. (2,3-диаграммаларды, 2,3,4-таблицаларды караңыз).

2-таблица. 2009-2011-жы лдары Кыргыз Республикасынын бардык сотторуна иштердин келип түшүүсү

Жыл	Жазык иштери	Жарандык иштер	Административдик укук бузуулар	Административдик иштер	Экономикалык иштер	Сот материалдары	Бардыгы
2009	24363	55719	37037	5069	7407	24848	154443
2010	21849	54179	34066	5339	6303	26275	148011
2011	23785	65902	34155	6337	7791	43156	181126
Жыйынтыгы	69997	175800	105258	16745	21501	94279	483580

Биринчи инстанциядагы соттордо иштерди кароо үчүн экинчи жана жогорку инстанциядагы сотторго караганда иш жүзүндө көбүрөөк убакыт талап кылынат.

3-диаграмма. 2009-2011-жылдары бардык инстанциядагы сотторго иштердин келип түшүүсүнүн динамикасы

3-таблица. Сот инстанцияларына келип түшкөн жана каралган иштерди салыштыруу

Жыл	1-инстанциядагы соттор		%%	2-инстанциядагы соттор		%%	Жогорку сот		%%
	Иштердин келип түшүүсү	Иштерди кароо		Иштердин келип түшүүсү	Иштерди кароо		Иштердин келип түшүүсү	Иштерди кароо	
2009	138045	130455	94,5 %	11968	9074	75,8 %	4430	3651	82,4 %
2010	131641	124000	94,2 %	11843	10057	84,9 %	4527	3757	83,0 %
2011	163201	145321	89,0 %	12897	10838	84,0 %	5028	4115	81,8 %
Жыйынтыгы	432887	399776	92,4 %	36708	29969	81,6 %	13985	11523	82,4 %

4-таблица. Бардык сот инстанцияларына келип түшкөн жана алар тарабынан каралган иштердин жалпы саны

Жыл	Бардык инстанциядагы сотторго иштердин келип түшүүсү	Бардык инстанциядагы соттордо иштерди кароо	%%
2009	154443	143180	92,7%
2010	148011	137814	93,1%
2011	181126	160274	88,5%
Жыйынтыгы	483580	441268	91,3%

Штаттагы судьялардын саны республиканын түрдүү региондорунда каралып жаткан иштердин санына ылайык келбейт. Сот иштерин жана материалдарды бөлүштүрүү механизминде кемчиликтер байкалууда. Судьяларга өтө көбүрөөк жүктөлгөн оорчулук өлкөнүн соттук талаш-тартыштар көп болгон экономикалык жактан кыйла өнүккөн региондорунда байкалат.

2011-жылы жергиликтүү соттор тарабынан каралган иштер боюнча жүктөмдөрдү талдоо (облустук, райондук жана аларга теңдештирилген соттор)

№	Соттордун аталышы	Саны			Орточо иш жүктөмү
		Соттор	Судьялар	Иштер	
Райондук жана аларга теңдештирилген соттор					
1	Бишкек ш.	5	66	47054	59,4
2	Чүй облусу	10	55	39823	60,3
3	Ош облусу	9	42	22265	44,2
4	Жалал-Абад облусу	13	40	17277	35,9
5	Ысык-Көл облусу	8	25	15671	52,2
6	Нарын облусу	7	15	4654	25,8
7	Талас облусу	6	14	5658	33,6
8	Баткен облусу	6	15	6218	34,5
Орточо иш жүктөмү					43,2

Облустук жана аларга теңдештирилген соттор					
1	Бишкек шаардык соту		27	4174	12,9
2	Чүй облустук соту		17	1681	8,2
3	Ош облустук соту		15	1912	10,6
4	Жалал-Абад облустук соту		13	1092	7,2
5	Ысык-Көл облустук соту		12	902	6,2
6	Нарын облустук соту		10	276	2,3
7	Талас облустук соту		10	342	2,8
8	Баткен облустук соту		10	405	3,4

9	КРнын Аскер соту		7	88	1.4
Орточо иш жүктөмү					6,7

Эскертүү: 1-инстанциядагы бир судьяга орточо иш жүктөмү - 43,2 иш.

2-инстанциядагы бир судьяга орточо иш жүктөмү - 6,7 иш.

2.5. Сот тутумунун инфратүзүмү жана техникалык жактан жабдылышы

Соттордун имараттары

Мамлекеттик бийликтин сот бутагы (72 сот жана Сот департаментинин 8 башкармалыгы) жалпы аянты 36721,43 кв.м болгон 69 имаратта жайгаштырылган, анын ичинен 14 сот жана Сот департаментинин 6 башкармалыгы 9 имаратта жайгашкан. Жалпысынан, жергиликтүү соттордун 90%ы Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн 2009-жылдын 5-августундагы № 492 токтому менен бекитилген Кыргыз Республикасынын жергиликтүү сотторунун кызматтык жайлары үчүн ченемдерге ылайык келбейт.

Бардык соттор атайын сот мекемелери үчүн арналбаган имараттарда жайгаштырылган. Имараттар эки катар кыштан коюлган дубалдары жана жыгач полу бар негизинен 2 жана 3 кабаттуу курулуштар. Айрымдарында эле болбосо, негизинен каржылоонун жоктугунан косметикалык оңдоо да жүргүзүлгөн эмес. Талас райондор аралык соту пайдалуу аянты 110 кв. м болгон, 1913-жылы курулган эң эски имаратта жайгашкан. Сокулук райондук соту пайдалуу аянты 565 кв. м болгон, 2003-жылы курулган эң жаңы имаратта иштейт.

Жетиштүү коммуналдык жактан ыңгайы бар (борбордук жылытуу, суу менен камсыз болуу) имараттардын саны болгону 20,3%. Калган имараттардын жетиштүү коммуналдык ыңгайлуулугу жок. Соттордун имараттары сот адилеттигин жүргүзүү үчүн зарыл болгон талаптарга ылайык келбейт. Соттордун имараттарынын 90%ы заманбап инфратүзүмдү түзүү менен жаңылоону талап кылгандыгына карабастан, Сот департаментинин 2012-жылга бюджетинин долбоорунда капиталдык салымдарга талап кылынган 65,7 миллион сомдон иш жүзүндө 23,6 млн. сом (же 36%) өлчөмүндөгү сумма гана бекитилген.

Офистик жабдуу, эмерек жана чыгымдалуучу материалдар

Соттордо материалдык-техникалык ресурстар менен жетиштүү камсыздалбагандыгы, компьютердик техниканын жана соттордун ортосундагы маалыматтык тармактын зарыл санда болбогондугу, техника жана эмеректердин жетишсиздиги менен байланышкан айрым бир көйгөйлөр бар. Бул Кыргыз Республикасынын сотторунун ишинин натыйжалуулугуна олуттуу таасирин тийгизет.

Транспорт

Жергиликтүү соттордун ишин камсыздоо үчүн саны 82 бирдикти түзгөн автомашиналардын жана 54 бирдик нөөмөт автомашиналарынын лимити каралган.(2)

Бирок каралган лимиттен азыркы убакта 62 бирдик автомашина гана пайдаланылууда. 23 сот органында 5 жылдан ашык убакыттан бери кызматтык автомашина жок. Колдо болгон бардык автомашиналардын ичинен 20 бирдиги оңдоого жатпайт. Лимитте каралган 54 бирдиктин ичинен бир дагы нөөмөт автомашинасы жок.

Программалык камсыздоо

Маалыматтык технологиялар кылымында соттордун ишинин натыйжалуулугуна маалыматтык камсыздоонун жеткиликсиздиги көбүнесе таасирин тийгизет. Судьялардын басымдуу көпчүлүгү кагаз жүзүндөгү маалымдама материалдарды колдонот; өздөрүнүн иши үчүн зарыл болгон маалыматты дайыма эмес, ар түрдүү булактардан алышат, мисалы, адистештирилген жазылма басылмалар түрүндө.

Ошентип, судьялар зарыл маалыматтарга, мыйзамдардагы өзгөрүүлөр жана жогору турган сотторду кошо алганда башка соттордун учурдагы тажрыйбасы тууралуу маалыматтарга дайыма эле жете беришпейт.

Баа берүү үчүн Кыргызстанда эл аралык өнүктүрүү боюнча АКШ Агенттиги (мындан ары - USAID/Kyrgyzstan) тарабынан тартылган консультанттар даярдаган Соттук маалыматтар жана башкаруу тутумун баалоо боюнча 2013-жылдын 9-майындагы Жыйынтыктоочу отчетко ылайык Кыргызстанда Өнүктүрүү укугу боюнча эл аралык уюмдун (мындан ары - IDLO) кызматкерлеринин катышуусунда электрондук сот өндүрүшүн өнүктүрүү маселелерине тиешелүү бөлүгүндө сот бийлиги органдарынын ишин кайра уюштуруунун өтө зарылдыгы бышып жетилди.

Сот процесстеринин ачык-айкындуулугун бекемдөөгө жана соттордо иш кагаздарын жүргүзүүнү оптималдаштырууга багытталган Соттук маалыматтар жана башкаруу тутуму (мындан ары - СМБТ) 2002-2010-жылдардын аралыгында түзүлүп, Кыргыз Республикасынын бир катар сотторунда ишке киргизилген.

Соттук маалыматтар жана башкаруу тутумунун биринчи версиясы (СМБТ I) 2002-жылы Дүйнөлүк банктын сынамык долбоорунун алкагында иштелип чыккан жана 2004-жылдын аягына чейин беш сот органында белгиленген (Жогорку сот, Бишкек шаардык соту, Бишкек шаарындагы райондор аралык соту, Бишкек шаарынын Биринчи май жана Октябрь райондук соттору). Мында соттук чечимдерди жарыялоолорго, статистикалык отчеттуулукту топтоону жана иштеп чыгууну жакшыртууга, ошондой эле иш процесстеринин натыйжалуулугун жогорулатууга өзгөчө көңүл бурулган.

Соттук маалыматтар жана башкаруу тутумунун экинчи версиясы (СМБТ II) 2009-2010-жылдарда "Миң жылдыктын чакырыгы" Эсептердин Чектик программасынын келишиминин алкагында түзүлгөн, ал СМБТны программалык камсыздоону жаңылоого, Сот департаментинин 23 сотуна жана офистерине (Ош жана Чүй облустарынын, Бишкек шаарынын соттору) СМБТнын ишин кеңейтүү үчүн кошумча компьютердик жабдууларды сатып алууга каржылоону берген.

СМБТнын ушул версиясы өзүнө жаңы мүмкүнчүлүктөрдү камтыйт: электрондук сот өндүрүшүндө кыргыз тилин колдонуу, судьялардын ортосунда иштерди автоматтык (атайылап эмес) түрдө бөлүштүрүү, электрондук байланыш аркылуу статистикалык отчеттуулукту топтоо, жакындап келе жаткан процесстик мөөнөттөр жөнүндө эскертүү тутумунун болушу.

Ошентип, 2010-жылдын аягында Соттук маалыматтар жана башкаруу тутуму Кыргыз Республикасынын 28 сотунда орнотулган жана тесттен өткөрүлгөн. СМБТны ишке киргизүүдөгү негизги план ал соттордун ишин жакшыртат, алардын ачык-айкындуулугун бекемдейт, коррупциянын деңгээлин азайтат жана сот тутумун жана жалпысынан сот адилеттигин коомдук колдоону көбөйтөт дегенди билдирет.

Ошону менен катар Кыргызстанда эл аралык өркүндөтүү боюнча АКШ агенттиги тарабынан тартылган консультанттардын Жыйынтыктоочу отчетту даярдоо мезгилинде Соттук маалыматтар жана башкаруу тутуму Кыргыз Республикасынын сот тутуму тарабынан дээрлик пайдаланылбай жана ишке жөндөмсүз болуп калган.

Консультанттардын пикири боюнча соттордун ишине СМБТны киргизүүнүн ийгиликсиздигинин негизги себептери - бир жагынан, мамлекеттик бийликтин сот бутагынын да, судьялардын өздөрүнүн да иштерди башкаруунун татаал электрондук тутумун киргизүүгө даяр эместиги жана жөндөмсүздүгү болсо, экинчи жагынан СМБТ судьялардын жана сот аппараттарынын кызматкерлеринин ишин жөнөкөйлөткөндүн ордуна, алар үчүн баалуу мотивация болбогон кошумча оор жүктү жүктөп салган, үчүнчү жагынан - СМБТ иштеп чыгуучуга- "Арашан" компаниясына толугу менен көз каранды болуп калган.

2013-жылдын 27-майында Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун төрагасынын буйругу менен Соттук маалыматтар жана башкаруу тутумунун иши токтотула турган.

2013-жылы Кыргыз Республикасынын Жогорку соту тарабынан Кыргызстанда сот тутумун чыңдоо боюнча программасынын АКШнын Кыргызстандагы эл аралык өнүктүрүү боюнча агенттигинин (USAID/Kyrgyzstan) жана Өнүктүрүү укугу боюнча эл аралык уюмдун (IDLO) көмөктөшүүсүндө эки долбоор ишке киргизилген: сот тутумунун мурдагы порталына окшош жана анын түзүмү боюнча иштелип чыккан КР Жогорку сотунун www.jogorku.sot.kg сайты жана иштерди, актыларды жарыялоо жана сот жыйындарын каттоо үчүн иштелип чыккан Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун жана жергиликтүү соттордун www.sot.kg Интернет-ресурсу.

(2) Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн 2007-жылдын 14-декабрындагы № 591 "Кыргыз Республикасынын Куралдуу Күчтөрүндө, укук коргоо органдарында жана жергиликтүү сотторунда кызматтык жеңил, атайын жана нөөмөт автомашиналарды пайдаланууну тартипке келтирүү боюнча чаралар жөнүндө" токтому.

2.6. Кадрдык потенциал

Республиканын сот тутуму, анын ичинде Сот департаменти кесипкөй кадрларды тартууда жана аларды кармап турууда көп кыйынчылыктарга туш болууда.

70%дан ашуун кызматкердин бул жааттагы иш стажы 5 жылдан ашпайт, алар сот ишин кандайдыр бир "которуп жөнөтүү пункту" сыяктуу көрүшөт жана биринчи эле мүмкүнчүлүк болгон учурда эмгек акысы жогору төлөнүүчү ишке кетүүгө даяр турушат.

Кызматкерлерди эмгек акынын төмөндүгү, иштин көптүгү жана өз функциясын ишке ашырууда тарта турган жоопкерчилик канааттандырбайт. Мындай кырдаалда кызматкер өзүн толугу менен көрсөтө албайт, өзүнүн көндүмдөрүн жана иш билгилигин жүзөгө ашыра албайт.

Иш милдети көп болуп, кызматкерлердин арасында дем берүү болбой, материалдык сыйлоонун шайкеш эместиги көрүнүп эле турат. Сот тутумунун кызматкерлеринин арасында кадрлардын келип-кетүү агымынын жогору экендиги байкалууда. Жыйынтыгында соттордун администрациясы жаңы кызматкерлерди окутуу үчүн белгилүү бир убакыт коротуп, алардын каталарын оңдойт, натыйжада учурдагы сот тутумунда өтө зарыл болгон башкаруунун натыйжалуулугу, сапаты жана ишенимдүүлүгү начарлайт.

Судьялардын жана соттордун аппарат кызматкерлеринин ишинин көз карандысыздыгы, натыйжалуулугу жана ролу алардын эмгек акысы мыйзам менен кепилдикке алынышы, кесибинин макамына жана жоопкерчилигинин оордугуна ылайык келиши керектигин караштырат.

Демек, судьялардын ишинин көз карандысыздыгына жана алардын чечим чыгарууга таасирин тийгизүүчү "кысымдан" корголушуна жана кыйла жалпы планда - пара алуу азгырыгынан корголушуна кепилдик берүү үчүн эмгек акынын жана эмгек шарттарынын шайкеш өлчөмү зарыл.

Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн төмөндө аталган токтомдоруна ылайык 2013-жылы Кыргыз Республикасынын судьяларынын, Жогорку соттун аппаратынын, Жогорку соттун Конституциялык палатасынын аппаратынын, жергиликтүү соттордун аппаратынын, Сот департаментинин жана анын аймактык бөлүнүштөрүнүн кызматкерлеринин эмгек акылары көбөйтүлгөн:

- Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн 2013-жылдын 28-июнундагы № 384 "Кыргыз Республикасынын мамлекеттик жана муниципалдык кызматчыларына эмгек акы төлөөнүн шарттары жөнүндө" токтому;

- Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн 2013-жылдын 18-октябрындагы № 560 "Кыргыз Республикасынын судьяларына, Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун аппаратынын, Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасынын аппаратынын мамлекеттик кызматчыларына эмгек акы төлөөнүн шарттары жөнүндө" токтому;

- Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн 2013-жылдын 10-октябрындагы № 543 "Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн 2008-жылдын 23-январындагы № 22 "Кыргыз Республикасынын мамлекеттик органдарын жана жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдарын тейлөөчү кызматкерлердин эмгек акысынын шарттары жөнүндө" токтомуна толуктоолорду жана өзгөртүү киргизүү тууралуу" токтому.

"Кыргыз Республикасынын судьяларынын статусу жөнүндө" Кыргыз Республикасынын конституциялык Мыйзамына ылайык судьялар кол тийбестик укугуна ээ, сот адилеттигин жүзөгө ашыруу боюнча ишке ар кандай кийлигишүүсүнө тыюу салынат, судьянын ишине кийлигишүү үчүн жазык жана административдик жоопкерчилик каралган; сот тутумунда кызмат орундарынын иерархиясына карабастан бирдей статус белгиленген.

Бирок иш жүзүндө судьяларды, соттордун аппараттарынын кызматкерлерин, алардын үй-бүлө мүчөлөрүн коргоо тутуму жок, бул сот жыйындарында калыс чечим кабыл алууда же өздөрүнүн башка функцияларын аткарууда аларды алсыз кылып коет.

Судьяларды тандоо жол-жобосу саясатташкан, бул судьялардын өзүнчө бир саясий күчтөргө жана кызыкчылыктарга көз карандылыгына алып келет.

Судьялардын сот адилеттигин жүзөгө ашыруу боюнча ишине баа берүүнүн учурдагы тутуму калыс эмес.

Ошону менен бирге судьялардын, соттордун аппараттарынын кызматкерлеринин, Сот департаментинин кызматкерлеринин жана сот аткаруучуларынын квалификациясын системдүү түрдө, дайыма жогорулатуу зарыл.

2.7. Документ жүгүртүү

Сотко келип түшкөн кат-кабарлардын көлөмүнүн көптүгүнө байланыштуу канцелярияларга (документтик камсыздоо боюнча бөлүмдөргө) иштин ашкере жүктөлгөндүгү байкалат. Бардык каттарга жоопторду иштеп чыгуу жана даярдоо боюнча учурдагы иш жүктөмү документтердин натыйжалуулугуна жана сапатына таасирин тийгизет.

Электрондук документ жүгүртүү каттарды кароого кеткен убакытты азайтууну талап кылат. Бирок кат-кабарлардын өтө көп болушу, соттордун аппараттарынын көпчүлүк кызматкерлеринин персоналдык компьютерлерде жакшы иштей билбегендиги, электрондук программалык камсыздоону пайдаланбоо каттарды иштеп чыгуу процессин создуктурууга алып келет.

Көптөгөн соттор Интернет, корпоративдик тарам, электрондук почта менен камсыздалган эмес. Кызматтык максатта кат алышуу үчүн соттордун аппарат кызматкерлери өздөрүнүн жеке электрондук даректерин колдонушат, бул маалыматтык коопсуздукту камсыздоого терс таасирин тийгизет.

Электрондук документ жүгүртүү жана техникалык коштоо боюнча жаңы нускамаларды иштеп чыгуу зарылдыгы бар.

2.8. Судьялар кеңеши

Судьялар кеңеши соттук өз алдынча башкаруунун шайлануучу органы болуп саналат, ал Судьялардын курултайларынын аралыгындагы мезгилде, б.а. үч жыл бою үзгүлтүксүз негизде иштейт.

Судьялар кеңеши соттук өз алдынча башкаруунун жогорку органы - Судьялардын курултайынын саясатын жүргүзөт жана жалпы милдетин аткарат, ошондой эле сот тутумунун бюджетин түзөт жана анын аткарылышын контролдойт, судьяларды окутууну жана квалификациясын жогорулатууну уюштурат, судьяларды тартиптик жоопкерчиликке тартуу жөнүндөгү маселелерди карайт ж.б.

Азыркы учурда Судьялар кеңеши иш жүзүндө иштеп жаткан 14 судьядан турат, анын ичинде: Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун 3 судьясы; жергиликтүү соттордун 9 өкүлү, жергиликтүү соттун төрагасынын 1 орун басары жана жергиликтүү соттун 1 судьясы.

Судьялар кеңешинде гендердик курам сакталган: иштеп жаткан 14 судьянын ичинен - 10у эркек жана 4ү аял.

Судьялар кеңешинде Кыргыз Республикасынын бардык региондорунан: Бишкек шаарынын, Чүй, Ош, Талас, Нарын, Жалал-Абад, Ысык-Көл облустук сотторунун судьялары иштеп жаткандыгы да жакшы жагдай болуп саналат.

Ишинин негизги формасы болуп жыйындар саналат, анда Судьялар кеңешинин карамагына кирген маселелер чечилет.

Судьялар кеңешинин курамында Кеңештин ишинин негизги багыттары боюнча жумушчу комиссиялар дайыма иштейт:

1) курамы 5 судьядан турган Бюджеттик комиссия, ал соттордун бюджетинин түзүлүшүн жана аткарылышын контролдоо боюнча иш-чараларды жүргүзөт;

2) курамы 5 судьядан турган Тартиптик комиссия, ал судьяларды тартиптик жоопкерчиликке тартуу маселелери жана судьяларга квалификациялык класстарды ыйгаруу жөнүндө материалдарды даярдоо боюнча иш-чараларды жүргүзөт;

3) курамы 4 судьядан турган Эксперттик-окуу комиссиясы, ал мыйзамдардын долбоорлорун, соттордун жана судьялардын иштерине тиешелүү болгон башка ченемдик жана ченемдик эмес актыларды коомдук экспертизадан өткөрүү, ошондой эле судьяларды, сот аппараттарынын, Сот департаментинин кызматкерлеринин жана жергиликтүү соттордун судьяларынын кызмат орундарына талапкерлерди окутуу жана квалификациясын жогорулатуу боюнча иш-чараларды жүзөгө ашырат.

Судьялар кеңешинин ишин материалдык-техникалык жактан камсыздоого республикалык бюджеттен өзүнчө сап менен акча каражаттары бөлүнбөйт. Судьялар кеңешинин ишинин бардык көйгөйлөрү эң оболу, материалдык-техникалык жактан камсыз болууга жана каржылоонун жетишсиздигине, ошондой эле Судьялар кеңешинин аппаратынын жоктугуна, бюджетти түзүү жана анын аткарылышын контролдоо маселелери ушул жаатта атайын билимди талап кылгандыктан финансылык аналитиктин жоктугуна келип такалаарын белгилей кетүү керек.

Судьялар кеңешинин өзүнүн штаттык кызматкерлери жок болгондуктан, Судьялар кеңешинин уюштуруу ишин Сот департаментинин кызматкерлери камсыздайт.

Судьялардын негизги иштеген орду боюнча (сот адилеттигин жүргүзүү боюнча соттордо) аларга жүктөлгөн иштин дайыма милдеттүү түрдө көбөйүп тургандыгын эске алганда, Судьялар кеңешинин мүчөлөрү комиссиялардагы иштер боюнча Судьялар кеңешинде коомдук ыйгарым укуктарды ишке ашыруу үчүн бир топ убактыларын кетиришет. Бирок, жогоруда белгиленгендей Судьялар кеңешинин курамында иштегендиги үчүн кошумча акы же кандайдыр бир башка бонустар каралган эмес.

2.9. Судьялардын окуу борбору

Судьялардын окуу борбору республиканын судьяларынын, соттордун жана Сот департаментинин аппараттарынын мамлекеттик кызматчыларынын квалификациясын жогорулатууну, пландаштырууну, уюштуруу жагынан камсыздоону, өлкөнүн жергиликтүү сотторунун кызмат ордуна талапкерлерди окутууну ишке ашырууга багытталган.

Судьялардын кесипкөйлүгүн жогорулатуу сот реформасын ийгиликтүү жүргүзүүнүн маанилүү шарты болуп саналат. Ошондуктан сот тутуму мыйзамдардагы өзгөрүүлөргө, экономикалык жана саясий өзгөрүүлөргө ыкчам түрдө жооп кылып, судьяларды пландуу даярдашы керек.

Судьялардын окуу борборуна жаңы имарат бөлүп берүүдөн баш тартылган, азыр ээлеп турган имараттын жайларын капиталдык оңдоо зарылдыгы өтө курч турат. Борбор түзүлгөндөн тартып анын жайларын оңдоого республикалык бюджеттен каражаттар бөлүнгөн эмес.

Тиешелүү материалдык-техникалык базасыз жана баарынан мурда Окуу борборунун эл аралык стандарттарга жооп берген адистештирилген имараты болбосо судьялык корпустун кадрдык потенциалын жогорулатуу боюнча Окуу борборунун алдына коюлган максатына жана милдеттерине жетүүсү оор болот.

2.10. Кыргыз Республикасынын сот тутумуна функциялык талдоо жүргүзүү

2012-жылдын май-июлунда өткөрүлгөн сот тутумуна функциялык талдоо жүргүзүүнүн негизинде анын күчтүү жана алсыз жактары аныкталып, аны өнүктүрүү жана нормалдуу иштетүү боюнча мүмкүнчүлүктөр, ошондой эле ушуга тоскоолдук болгон коркунучтар (тобокелдиктер) каралган:

Күчтүү жактары	Алсыз жактары
1. Жогорку соттон, Конституциялык палатадан жана жергиликтүү соттордон турган Кыргызстандын сот тутумун жөнгө салуучу мыйзамдык базанын болушу. 2. Сот өндүрүшүн жөнгө салуучу мыйзамдык	1. Бийликтин сот бутагынын ишинин маселелери боюнча бийликтин сот бутагынын мыйзам чыгарууга демилге көтөрүү укугу жок. 2. Сот өндүрүшү калыс, ачык жана адилеттүү сотко карата укукту камсыздоонун башкы

базанын болушу (процесстик мыйзамдар). 3. Сот түзүлүшү тутумунун болушу жана иштеши. 4. Конституциялык контролдоону ишке ашыруучу Жогорку соттун Конституциялык палатасынын болушу.	милдетин толук көлөмдө чечпейт.
5. Судьялардан жана жарандык коомдун өкүлдөрүнөн түзүлүүчү, судьялардын кызмат орундарына талапкерлерди тандоо маселелери менен иштеген өзүнчө, көз карандысыз орган катары Судьяларды тандоо боюнча кеңеш иштейт.	3. Судьяларды тандоо жол-жобосу саясатташкан жана судьялардын айрым саясий күчтөргө көз каранды болушуна алып келет. 4. Судьяларды тандоодо жана дайындоодо саясий партиялардын таасири бар. 5. Судьяларды тандоо боюнча кеңеш 1/3 бөлүгүндө гана судьялык коомчулуктун өкүлдөрүнөн турат, эл аралык ченемдер боюнча алар жарымдан аз болбоого тийиш. 6. Судьяларды тандоо боюнча кеңешти түзүүнүн ачык-айкын жол-жоболорунун жоктугу.
6. Судьялардын көз карандысыздыгы жана алардын Конституцияга жана мыйзамдарга гана баш ийүүсү жарыяланган. 7. Мыйзамга ылайык судья кол тийбестик укугуна ээ жана кармалууга же камакка алынууга, тинтилүүгө же жеке текшерилүүгө кабылууга тийиш эмес. 8. Мыйзамга ылайык сот адилеттигин жүзөгө ашыруу боюнча ишке ар кандай кийлигишүүгө тыюу салынат, судьянын ишине кийлигишүүсү үчүн жазык жана административдик жоопкерчилик каралган. 9. Кызмат орундарынын иерархиясына карабастан судьялардын бирдей статусу белгиленген. 10. Судьяларды алардын статусуна ылайык көз карандысыздыгын социалдык, материалдык жана башка кепилдиктер менен камсыздоо зарылдыгы мыйзам менен бекитилген.	7. Сот тутуму бийликтин башка бутактарына көз каранды бойдон калууда. 8. Кыргыз Республикасынын Конституциясынын жана жоопкерчилик жөнүндө жазык мыйзамынын сот адилеттигин жүргүзүү боюнча судьялардын ишине кийлигишүү үчүн ченеми декларативдүү мүнөзгө ээ. 9. Сот адилеттигин жүргүзүүнүн сапаты жана маданияты төмөн бойдон калууда. 10. Айрым судьялардын жана сот тутумунун кызматкерлеринин квалификациясы жана компетенциясы жетишсиз деңгээлде. 11. Сот процессинде тараптардын атаандаштык механизми натыйжасыз иштейт. 12. Судьялардын кадыр-баркы жана коомдун судьяларга ишеними кетүүдө. 13. Судьяларды, алардын үй-бүлө мүчөлөрүн жана сот тутумунун кызматкерлерин коргоо тутуму жок. 14. Судьялардын негизсиз айып коюулардан корголбогондугу, анын натыйжасында бийликтин сот бутагынын кадыр-баркы кетүүдө.
11. Судьялардын тартип жоопкерчилигин жөнгө салуучу мыйзамдык базанын болушу. 12. Судьялардын жүрүм-турумунун этикалык ченемдеринин болушу (судьялардын ант берүүсү, абийир кодекси). 13. Судьялардын өзүнүн мүлкүн жана кирешелерин декларациялоо милдети мыйзам менен бекитилген.	15. Сот тутумун компетенттүү эмес судьялардан жана жүрүм-турумунда кемчилиги бар судьялардан өзүн-өзү тазалоо механизми жетиштүү түрдө натыйжалуу колдонулбайт. 16. Сот адилеттигин жүргүзүү боюнча судьялардын ишине баа берүүнүн учурдагы тутумунда калыстык жок. 17. Соттордун жана судьялардын ишине баа берүүнүн тышкы жана ички тутумунун жоктугу. 18. Сот тутумунун кызматкерлеринин ишине баа берүү тутуму жок.

14. Кесипкөй судьялар корпусунун болушу. 15. Соттук өз алдынча башкаруу органдары (Судьялардын курултайы, Судьялар кеңеши, Судьялардын чогулушу) иштейт. 16. Республиканын бардык сотторунун төрагаларынын жана алардын орун басарларынын (алар болгон учурда) тиешелүү соттордун судьяларынын курамынан 3 жылдык мөөнөткө судьялардын чогулушу менен шайлануучулугу. 17. Соттордун төрагаларынын жана алардын орун басарларынын алмашуучулугу. 18. Судьяларды ротациялоо тутумунун болушу. 19. Судьялардын кесиптик ассоциациясынын болушу.	19. Сот тутумунда стратегиялык пландоонун жоктугу. 20. Учурдагы кырдаалга талдоо жүргүзүү, стратегиялык пландоо жана натыйжалуу башкаруу үчүн өтө зарыл болгон улантуучулук жана маалыматтарды сактоо принциби иштебейт. 21. Соттук өз алдынча башкаруу органдарынын потенциалы начар. 22. Судьялар кеңешинин мүчөлөрүнүн иши коомдук башталышта ишке ашырылат. 23. Судьялардын ассоциациясынын потенциалы начар.
20. Сотторду түзүү, кайра уюштуруу, жоюу, ошондой эле жергиликтүү соттордун штаттык санын өзгөртүү Мыйзамдын негизинде ишке ашырылат. 21. Соттук инфратүзүмдүн болушу. 22. Соттордун аппараттарынын болушу. 23. Судьялардын жардамчыларынын институту киргизилген.	24. Соттордун тутумунун учурдагы административдик-аймактык түзүмгө байланышы сотторду бирдей эмес жүктөмгө алып келет жана сот адилеттигине жетүү мүмкүндүгүн чектейт. 25. Түрдүү категориядагы иштер боюнча судьялардын адистешүүсүнүн жетишсиздиги. 26. Соттордун (судьялардын жана аппарат кызматкерлеринин) ашыра жүктөлгөндүгү. 27. Судьялардын жардамчыларынын институтун жана соттордун аппаратын өнүктүрүү стратегиясынын жана программасынын жоктугу.
24. Мыйзамга ылайык мамлекет тарабынан белгилүү бир көлөмдө сотторду иштетүү жана судьялардын иши үчүн каржылоо камсыз кылынат. 25. Жергиликтүү сотторду материалдык-техникалык жактан камсыздоону жана сот актыларын аткарууну ишке ашырган Сот департаментинин болушу. 26. Бийликтин сот бутагы тарабынан сот тутумунун бюджетинин өз алдынча түзүлүшү жарыяланган.	28. Сот тутумун каржылоо бийликтин көз карандысыз бутагы катары сот тутумунун керектөөсүн толук көлөмдө камсыз кылбайт жана толугу менен бийликтин аткаруу жана мыйзам чыгаруу бутагына көз каранды. 29. Сот тутумун мамлекеттик каржылоонун кыскартылышы (жетишсиздиги) сот адилеттигин жүргүзүү сапатына түздөн-түз таасир этет. 30. Республикалык бюджетке карата сот тутумунун бюджетинин бир үлүшүн жыл сайын азайтуу. 31. Сот тутумунун бюджетин өз алдынча түзүү жана аткаруу жол-жоболору практикада тийиштүү түрдө ишке ашырылбайт. 32. Сот тутумунда эмгек акы төлөө, дем берүү жана социалдык коргоо тутумун өркүндөтүүнүн чечилбеген көйгөйлөрү. 33. Соттук инфратүзүмдүн жетишсиз өнүккөндүгү (материалдык-техникалык, маалыматтык-программалык жактан камсыздоо ж.б.).

27. Судьянын кызмат ордуна талапкерлердин окутуудан ийгиликтүү өтүүгө милдеттүүлүгү. 28. Судьяларды, соттордун аппаратынын жана Сот департаментинин кызматкерлерин, ошондой эле судьялардын кызмат ордуна талапкерлерди окутуучу Судьялардын окуу борборунун болушу.	34. Судьялардын окуу борборунун донордук жардамга көз карандылыгы, профессордук-окутуучу курамдын туруктуу штатынын жоктугу, тиешелүү окуу стандарттарынын жана программалардын жоктугу.
29. Судьялардын арасында сот иштерин жана материалдарды автоматтык түрдө бөлүштүрүү боюнча программаларды колдонуу мыйзам менен бекитилген. 30. Жарандардын, жеке жана юридикалык жактардын (жынысына, расасына, туткан динине, социалдык макамына ж.б. карабастан мамлекеттик алымды алдын ала төлөбөстөн сотко кайрылуу үчүн мүмкүнчүлүк берүү) сот адилеттүүлүгүнө бирдей жетүүсүн мыйзам менен камсыздоо.	35. Сот иштерин жана материалдарды бөлүштүрүү механизминин жеткиликсиздиги. 36. Судьялар арасында сот иштерин жана материалдарды автоматтык түрдө бөлүштүрүү толук көлөмдө иштебейт. 37. Жарандардын материалдарды жана архивдерди пайдалануусу толук көлөмдө камсыздалган эмес. 38. Мүмкүнчүлүгү чектелген адамдардын сот адилеттүүлүгүнө жетүүсү чектелген (пандустар, лифттер ж.б.).
31. Сот арачылары институтун киргизүү боюнча мыйзамдык базанын болушу.	39. Сот арачыларын киргизүү дайыма кийинкиге калтырылат. 40. Сот арачылары институтун киргизүү менен байланышкан чыгымдарды каржылоо жана андан ары сот арачыларынын учурдагы ишин камсыздоо үчүн негиздүү эсептелген бюджеттин жоктугу.
32. Эл аралык коомчулуктун Кыргыз Республикасынын сот тутумун таануусу (мүчөлүк, биздин сот актыларыбыздын аткарылышы, кызматташуу, эл аралык конвенциялар, Венециандык комиссия). 33. Кыргыз Республикасынын сотторунун чечимдерин чет өлкөлүк соттордун таануу жана аткаруу механизминин болушу.	41. Талаш-тартыштарды сотко чейин жөнгө салуунун жана жараштыруунун натыйжалуу механизмдеринин жоктугу. 42. Сот актыларын аткаруу тутуму натыйжасыз. 43. Соттордун чечимдерин аткаруу боюнча сот аткаруучуларынын чыгымдары соттор тарабынан төлөтүлүүчү мамлекеттик алымдын суммасынан көп ирет жогору, ушуга байланыштуу сот аткаруучулары ушул сумманы өзүнүн эсебинен төлөөгө мажбур болгон учурлар бар. 44. Экспертиза чөйрөсүндө мамлекеттик монополизм көз карандысыз эксперттик уюмдарды жана алардын тиешелүү чөйрөдө адистешүүсүн өнүктүрүүгө жардам берет.
Мүмкүнчүлүктөр	**Коркунучтар (тобокелдиктер)**
1. Саясий жана коомдук эрктин, ошондой эле бийлик бутактары менен жарандык коомдун өкүлдөрүнүн ортосунда сот тутумун реформалоонун зарылдыгын түшүнүү. 2. Сот тутуму мамлекеттик башкаруу чөйрөсүндө мамлекеттик саясаттын артыкчылыктуу багыттарынын бири болууда. 3. Коомдо сот тутумундагы позитивдүү алмашуулардын жана өзгөрүүлөрдүн болушу күтүлүүдө.	1. Саясий кырдаалдын туруктуу эместиги. 2. Өлкөдө саясий эрктин жана саясий күчтөрдүн терс жакка өзгөрүшү, ушул макулдашылган сунуштарга каршы келген партиялык кызыкчылыктардын же башка топтордун кызыкчылыктарынын үстөмдүк кылуусу. 3. Консервативдүү күчтөрдүн сот реформаларына каршылыгынын күчөшү. 4. Өлкөдөгү социалдык-экономикалык кризис.

4. Өлкөнүн потенциалы сот тутумундагы реформаларга кесиптик жактан көмөктөшүүгө мүмкүндүк берет. 5. Укуктун үстөмдүүлүгү жана демократия принциптеринин негизинде сот тутумун өнүктүрүү боюнча эл аралык өнөктөрдү колдоонун болушу.	5. Коюлган милдеттерди ишке ашырууда жана конкреттүү иш-чараларды аныктоодо кетирилген каталар, иш-аракеттердин жана чечимдердин макулдашылбагандыгы жана тутумдашпагандыгы. 6. Сот тутумунда кесипкөй кадрлардын токтобогондугу. 7. Региондо тышкы саясий кырдаалдын начарлашы. 8. Коррупция.

3. Максаттуу программанын максаттары жана милдеттери

Максаттуу программанын максаттары сот адилеттигин ишке ашыруунун сапатын жогорулатуу жана жарандар менен юридикалык жактардын укуктарын жана мыйзамдуу кызыкчылыктарын, ошондой эле мамлекеттин мыйзамдуу кызыкчылыктарын соттук коргоону өркүндөтүү болуп саналат.

Аталган максаттарга жетүү үчүн төмөнкү милдеттер чечилүүгө тийиш:

- сот адилеттигинин ачык-айкындуулугун жана жеткиликтүүлүгүн камсыздоо;

- сот адилеттигин ишке ашыруу үчүн зарыл шарттарды түзүү;

- сот бийлигинин көз карандысыздыгын камсыздоо;

- аткаруу өндүрүшүнүн натыйжалуу тутумун куруу, мажбурлап аткаруу тутумунун ачык-айкындуулугун жана жеткиликтүүлүгүн жогорулатуу.

Максаттуу программаны ишке ашыруунун алкагында төмөнкүдөй багыттар боюнча иш-чаралардын комплексин аткаруу каралган:

- сот тутумун маалыматташтыруу жана сот тутумунун ишине заманбап маалыматтык технологияларды киргизүү;

- соттордун имараттарын куруу, кайра конструкциялоо жана сатып алуу;

- соттордун имараттарын техникалык каражаттар жана коопсуздукту камсыздоо тутумдары менен жабдуу, ошондой эле судьяларды соттордун имараттарынан тышкары жерде иштеген коркунучту билдирүүчү мобилдүү белги берүү каражаттары менен камсыздоо;

- сот актыларын аткаруу тутумуна заманбап технологияларды киргизүү;

- судьяларды турак жай менен камсыздоо, соттордун жана Жогорку сотко караштуу Сот департаментинин жана анын аймактык органдарынын аппарат кызматкерлерине турак жай сатып алуу үчүн субсидияларды берүү.

Максаттуу программаны ишке ашыруу 2014-2017-жылдардын аралыгына каралууда.

Программаны ишке ашыруу мөөнөтү сот адилеттигинин ачык-айкындуулугун камсыздоо, ишти кароонун натыйжалуулугун жана сапатын жогорулатуу, сот адилеттигин ишке ашыруу үчүн зарыл шарттарды түзүү, сот адилеттигинин жеткиликтүүлүгүн камсыздоо, судьялардын көз карандысыздыгын камсыздоо, сот чечимдерин аткаруу деңгээлин жогорулатуу ж.б. боюнча коюлган негизги максаттарга жана милдеттерге жетишүү менен байланышкан сезилерлик коомдук маанилүү натыйжаларды алуу үчүн зарыл болуп саналат.

1-таблица. "2014-2017-жылдарда Кыргыз Республикасынын сот тутумун өнүктүрүү" Мамлекеттик максаттуу программасынын максаттары жана милдеттери

Стратегиялык багыт (Максат)	Чакан максат	Милдет
1. Сот тутумунун реалдуу көз	1.1. Бийликтин сот бутагынын тышкы таасир этүү	1.1.1. Сот тутумунун ишин, аны өркүндөтүүнү жөнгө салуучу мыйзам

карандысыздыгына жетишүү	факторлоруна карата көз карандылыгын алып салуу	базасына талдоо жүргүзүү.
		1.1.2. Судьяларды тандоо боюнча кеңешти түзүү жол-жобосун эл аралык принциптерге жана ченемдерге ылайык келтирүү.
		1.1.3. Соттордун жана судьялардын ишине кийлигишүү же судьяларды тигил же бул сот ишин туура эмес (мыйзамсыз) карагандыгына негизсиз жана далили жок айыптоо үчүн мамлекеттик кызмат адамдарынын жоопкерчилигинин механизмин иштеп чыгуу.
		1.1.4. Судьялардын ишине кийлигишүү фактылары жөнүндө кабарлабагандыгы үчүн бийликтин сот бутагынын кызмат адамдарынын жоопкерчилигин киргизүү.
		1.1.5. Судьяларды, алардын үй-бүлө мүчөлөрүн жана соттордун аппарат кызматкерлерин коргоо тутумун камсыздоо.
		1.1.6. Соттук өз алдынча башкаруу органдарынын потенциалын өнүктүрүү жана чыңдоо.
	1.2. Бийликтин сот бутагын жетиштүү каржылоону камсыздоо	1.2.1. 2014-жылдан тартып 1%дан 2017-жылга 2%га чейин этап-этабы менен сот тутумун каржылоого бюджеттин чыгымдалуучу бөлүгүнөн эң аз дегенде 2%дык үлүш менен камсыздоо (анын ичинде судьялардын жана соттордун аппарат кызматкерлеринин эмгек акысын көбөйтүү).
		1.2.2. Сот тутумунун бюджетин аткарбагандыгы же талаптагыдай аткарбагандыгы үчүн кызмат адамдарынын административдик же жазык жоопкерчилигин киргизүү.
		1.2.3. Судьялардын жана соттордун аппарат кызматкерлеринин эмгек акысынын өлчөмүн жана шарттарын аныктоодо бийликтин аткаруу бутагынын таасирин болтурбоо.
		1.2.4. Сот тутумунун бюджетин түзүү процессинде бийликтин аткаруу бутагынын таасирин болтурбоо, контролдук цифраларды белгилөөнү болтурбоо.
2. Сот тутумунун ачык-айкындуулугуна	2.1. Сот тутумунун ишинин ачык-айкындуулугуна жетишүү	2.1.1. Сот тутумун каржылоонун жана бюджеттин аткарылышынын ачык-айкындуулугун камсыздоо.

жана отчеттуулугуна жетишүү		2.1.2. Сот бийлигинин маалыматтык-коммуникациялык саясатын иштеп чыгуу.
	2.2. Жарандардын сот актыларына, материалдарга жана архивдерге жетүүсүн камсыздоо	2.2.1. Сот актыларына, материалдарга жана архивдерге жетүү механизмин иштеп чыгуу.
3. Соттордун натыйжалуулугуна жана жеткиликтүүлүгүнө жетишүү	3.1. Сот тутумун жогорку квалификациялуу жана татыктуу кадрлар менен камсыздоо	3.1.1. Судья болууга талапкерлерге жогорулатылган критерийлерди жана талаптарды белгилөө.
		3.1.2. Судьялардын жана соттордун аппарат кызматкерлеринин кесиптик (түрдүү категориядагы иштер боюнча адистешүүсүнүн болушун эске алуу менен) жана маданий деңгээлин жогорулатуу.
		3.1.3. Судьялардын окуу борборунун макамын жогорулатуу.
	3.2. Сот адилеттигин натыйжалуу жүргүзүүгө жетишүү	3.2.1. Процесстик мыйзамдарды өркүндөтүү.
		3.2.2. Сот процессинде тараптардын атаандаштык механизмин өркүндөтүү.
		3.2.3. Аткаруу өндүрүшүнүн институтун өркүндөтүү.
		3.2.4. Судьялар кеңешинин мүчөлөрүнө кошумча иш милдет үчүн адекваттуу компенсация тутумун иштеп чыгуу жана ишке киргизүү.
		3.2.5. Бийликтин сот бутагынын ишинин маселелери боюнча Судьялар кеңешинин мыйзам чыгарууга демилге кылуу укугун караган түзөтүүлөрдү иштеп чыгуу жана мыйзамдарга киргизүү.
		3.2.6. Судьялардын жардамчыларынын институтун өркүндөтүү.
		3.2.7. Сот округдарын киргизүү.
		3.2.8. Иштердин категориялары боюнча судьялардын адистешүүсүн киргизүү.
		3.2.9. Талаш-тартыштарды жана жарашууларды сотко чейин жана соттон тышкары жөнгө салуу механизмдерин ишке киргизүү.
		3.2.10. Сот тутумунда стратегиялык пландоону киргизүү (кыска мөөнөттүү, орто мөөнөттүү, узак мөөнөттүү).
	3.3. Соттордун инфратүзүмүн белгиленген стандарттарга ылайык камсыздоо	3.3.1. Белгиленген ченемдерге ылайык келген соттордун имараттарын куруу.
		3.3.2. Сот тутумунда маалыматтык технологияларды өнүктүрүү.

4. Коом тараптан сотторго болгон ишенимге жетишүү	4.1. Сот арачыларынын институтун киргизүү	4.1.1. Сот арачыларынын институтун киргизүү үчүн шарттарды түзүү. Сот арачыларынын институтун киргизүү менен байланышкан чыгымдарды каржылоо жана андан ары сот арачыларынын учурдагы ишин камсыздоо үчүн негизделген бюджетти иштеп чыгуу жана кабыл алуу.
	4.2. Судьялардын ишине тышкы (көз карандысыз) жана ички баа берүү тутуму аркылуу ишенимди жогорулатуу жана судьяларды жоопкерчиликке тартуунун натыйжалуу механизмин киргизүү	4.2.1. Сот тутумунун ишине баа берүү үчүн тышкы социологиялык изилдөөлөрдү өткөрүү механизмдерин иштеп чыгуу.
		4.2.2. Соттордун жана судьялардын ишине баа берүүнүн ички тутумун жана судьяларды жоопкерчиликке тартуунун натыйжалуу механизмин иштеп чыгуу.
		4.2.3. Судьяларга болгон тартиптик материалдарды кароонун ачык-айкындуулугун жогорулатуу.
		4.2.4. Судьялардын жана соттордун аппарат кызматкерлеринин арасында коррупцияга каршы аракеттенүү боюнча иш-чаралардын комплексин иштеп чыгуу жана кабыл алуу.
	4.3. Сот иштерин жана материалдарды бөлүштүрүү механизмин өркүндөтүү	4.3.1. Бардык соттордо судьялардын арасында сот иштерин жана материалдарды автоматтык түрдө бөлүштүрүү тутумун киргизүү.
		4.3.2. Соттордо маалыматтык жана коммуникациялык технологияларды (МКТ) кеңири колдонуу.

3.1.Максаттуу программаны ишке ашыруудагы тобокелдиктер

Максаттуу программанын максаттары жана милдеттери берилген ишти ийгиликтүү жүзөгө ашырган жана күтүлүүчү натыйжаларга жетишилген шартта гана жетишилиши жана аткарылышы мүмкүн.

Бирок түрдүү жагдайлар жана шарттар сот тутумунун өзүнүн алкагында да, ошондой эле тышкы тараптан да Максаттуу программаны ийгиликтүү жүзөгө ашыруу үчүн тоскоолдуктарды жаратышы мүмкүн. Тобокелдиктер Иш-аракеттер планын ишке ашыруу деңгээлинде келип чыгып, бүтүндөй Максаттуу программанын максаттарын жана милдеттерин аткарууга түздөн-түз же кыйыр түрдө таасир этиши мүмкүн. Ошентип, аягында күтүлүүчү натыйжаларга жетишилбей калышы мүмкүн.

Ушуга байланыштуу 2-таблицада Максаттуу программанын алкагында ушул тобокелдиктерди аздыр-көптүр башкарууга мүмкүндүк берүүчү айрым жеңилдетүүчү чараларды көрүү болжолдонууда. Тобокелдиктерди башкаруу боюнча иш-аракеттерди жалпы координациялоону Судьялар кеңеши Жогорку сот, Конституциялык палата, Сот департаменти, Окуу борбору менен өз ара аракеттенүүдө бийликтин башка бутактары менен тыгыз байланышта ишке ашырышы керек.

2-таблица. Кыргыз Республикасынын сот тутумунда тобокелдиктерди башкаруу

Мүмкүн болгон тобокелдиктин	Тобокелдиктерди башкаруу боюнча чаралар көрүлбөгөн	Тобокелдиктерди башкаруу боюнча иш-чаралар

аталышы	учурда мүмкүн болгон кесепеттер	
"Сот тутумунун реалдуу көз карандысыздыгына жетишүү" деген 1-стратегиялык максатка таасир этүүчү тышкы тобокелдиктер		
Сот тутумунун бекитилген бюджетинин каралган беренелеринин толук эмес көлөмдө каржыланышы.	Көз карандысыздык жана сот тутумунун кепилдигин камсыз кылуу принцибинин бузулушу. Эгерде эсептик каржылоо алынбаса, анда Максаттуу программа максаттарга жетише албайт. Судьялардын социалдык кепилдиги төмөнкү деңгээлде кала берет. Тутумдун ичинде коррупциянын андан ары өсүү коркунучу көбөйөт.	Сот тутумун республикалык бюджеттин чыгымдалуучу бөлүгүнөн эң аз дегенде 2% өлчөмүндө каржылоону камсыз кылуучу мыйзамды кабыл алуу (этап менен жогорулатууну эске алып). Сот тутумунун көз карандысыздыгы жана кепилдиктерди камсыздоо жөнүндө мыйзамдардын талаптарын бузган кызмат адамдарын жоопкерчиликке тартуу. Финансы министрлигинен бюджеттик жол-жоболорду так сактоону жана мыйзамды аткарууну талап кылуу. Сот тутумунун бюджетинин чыгымдалуучу бөлүгүнүн аткарылышын үзгүлтүксүз контролдоону ишке ашыруу. Судьялардын жана соттордун аппарат кызматкерлеринин эмгек акысынын өлчөмүн жана төлөө шарттарын аныктоодо бийликтин аткаруу бутагынын таасирин болтурбоо. Судьяларды, алардын үй-бүлө мүчөлөрүн жана соттордун аппарат кызматкерлерин мыйзамсыз кысымга алуудан коргоо тутумун камсыздоо.
Коррупция жана саясий кырдаалдын туруктуу эместиги. Өлкөдө белгилүү бир саясий күчтөрдүн же башка топтордун судьяларды тандоого кызыкчылыгынын терс таасири жана үстөмдүүлүк кылуусу.	Судьяларды тандоо процессинде сот тутумунун көз карандысыздык принцибинин бузулушу. Судьяларды тандоо процессинде тенденциялуулук. Судьялардын белгилүү бир курамы тар чөйрөдөгү саясий адамдарга гана кызмат кылышы мүмкүн.	Судьяларды тандоо боюнча кеңешти түзүү жол-жобосун эл аралык принциптерге жана ченемдерге ылайык келтирүү. Ченемдик укуктук актыны (ЧУА) макулдашуу жана ага түзөтүүлөрдү киргизүү боюнча Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин кароосуна жөнөтүү. Лоббирлөө: Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин профилдик комитеттеринде кароо жана аларды пленардык жыйындарда кабыл алуу.

Бийликтин башка бутактары тарабынан соттордун жана судьялардын ишине кийлигишүүсү	Судьялардын белгилүү бир курамы тар чөйрөдөгү саясий адамдарга гана кызмат кылышы мүмкүн.	Судьялардын ишине кийлигишүү фактылары жөнүндө билдирбегендиги үчүн бийликтин сот бутагынын кызмат адамдарынын жоопкерчилигин киргизүү (судьялар тараптан коррупция болгондо). Кийлигишүү же өзүнүн кызматтык абалынан пайдалануу жана судьяларды тигил же бул сот ишин туура эмес (мыйзамсыз) карагандыгына негизсиз жана далили жок айыптоо үчүн бийликтин башка бутактарынын кызмат адамдарынын жоопкерчилигин киргизүү.
"Сот тутумунун реалдуу көз карандысыздыгына жетишүү" деген 1-стратегиялык максатка таасир этүүчү ички тобокелдиктер		
Сот тутумунун бюджетинин чыгымдалуучу бөлүгүнүн аткарылышын Судьялар кеңеши тарабынан тийиштүү түрдө контролдоонун жоктугу.	Аткаруу бийлиги Судьялар кеңешинин макулдугусуз сот тутумунун бюджетин түзүү, каржылоону ачуу процессинде контролдук цифраларды белгилейт.	"Кыргыз Республикасындагы бюджеттик укуктун негизги принциптери жөнүндө" Кыргыз Республикасынын Мыйзамынын талаптарын так аткарууну камсыздоо. Сот тутумунун бюджетинин аткарылышын контролдоону Судьялар кеңеши тарабынан дайыма ишке ашыруу.
Эски мыйзамдардын, мыйзам алдындагы ЧУАлардын болушу (айрым мыйзамдар, мыйзамдардын беренелери реформаларды жүргүзүүгө тоскоолдук кылат).	Эгерде айрым мыйзамдар, мыйзам алдындагы ЧУАлар кайра каралбаса жана өркүндөтүлбөсө, анда сот тутуму бийликтин башка бутактарына көз каранды бойдон кала берет.	Айрым мыйзамдарды кайра карап, аларга түзөтүүлөрдү киргизүү керек. Максаттуу программада аныкталган натыйжаларга жетишүү максатында мыйзамдарды жана мыйзам алдындагы ЧУАларды кайра кароо маанилүү роль ойнойт. Бирок сот бийлиги мыйзамдарды жана мыйзам алдындагы ЧУАларды өз алдынча карай албайт, ал үчүн бийликтин аткаруу жана мыйзам чыгаруу бутактары менен өз ара аракеттенүү керек, алар да реформаларды жүргүзүүдө маанилүү роль ойнойт. Бул органдар мыйзамдарды жана мыйзам алдындагы ЧУАларды кайра карап чыгууга жана реформалоого жардам бербесе, ушуга байланыштуу эч

		бир иш-аракет көрбөсө же эгерде бул алардын ишинин артыкчылыктуу багыты болуп калбаса, анда жалгыз эле сот бийлигинин күч-аракети менен каалаган натыйжага жетише албайт.
"Сот тутумунун ачык-айкындуулугуна жана отчеттуулугуна жетишүү" деген 2-стратегиялык максатка таасир этүүчү тышкы тобокелдиктер		
Консервативдүү саясий күчтөрдүн сот реформаларына каршылыгынын күчөшү.	Консервативдүү саясий күчтөр сот реформасын жүргүзүүнү болтурбайт.	Коомчулукка сот реформасын жүргүзүүнү болтурбоо боюнча бийликтин башка бутактарынын кызмат адамдары тарабынан болгон бардык аракеттер жөнүндө кабарлоо. Координациялоону жана кызыкдар тараптар менен кызматташууну күчөтүү.
"Соттордун ачык-айкындуулугуна жана отчеттуулугуна жетишүү" деген 2-стратегиялык максатка таасир этүүчү ички тобокелдиктер		
Сот тутумунун бюджетин каржылоодо жана анын аткарылышында ачык-айкындуулуктун жоктугу.	Бюджетти колдонууну бузуу жана өз кызыкчылыгында кыянаттык менен пайдалануу.	Материалдарды жалпыга маалымдоо каражаттарында жана сайтта жарыялоо, жарандык коомдун суроо-талабына жооп берүү аркылуу сот тутумунун бюджетин каржылоонун ачык-айкындуулугун камсыздоочу механизмди иштеп чыгуу. Жарандык коомдун сот тутумунун бирдиктүү сайты аркылуу судьялардын жана соттордун аппараттарынын башка кызматкерлеринин кирешелери боюнча маалыматтарга жетүүсүн камсыздоо.
Сот жол-жоболорунун ачык-айкындуулугунун начарлашы.	Коомдун сот тутумуна карата ишениминин деңгээлинин төмөндөшү.	Сот бийлигинин маалыматтык-коммуникациялык саясатынын концепциясын жана аны ишке ашыруу боюнча чаралардын программасын иштеп чыгуу жана киргизүү. Судьялар кеңешине, жергиликтүү сотторго, Сот департаментине басма сөз кызматтарды же басма сөз-катчынын кызмат ордун киргизүү.
Сот адилеттиги жөнүндө маалыматка жетүү	Жарандардын жана юридикалык жактардын процесстерге	Маалыматтык стенддерди орнотуу.

деңгээлинин төмөндөшү.	катышууда сот иштеринин кыймылы жана аларды кароонун жыйынтыктары жөнүндө маалымат алышынын кыйынчылыгы.	Сот чечимдеринин бирдиктүү электрондук базасын түзүү.
Сот жыйындарынын протоколдорун жүргүзүү тартибинин бузулушу.	Сот жыйналыштарынын протоколдорунда сот процесстеринин фиксациясынын анык эместигине даттануулар.	Сот процесстерин аудио жана видеого жазууну киргизүү.
"Соттордун натыйжалуулугуна жана жеткиликтүүлүгүнө жетишүү" деген 3-стратегиялык максатка таасир этүүчү тышкы тобокелдиктер		
Өлкөдө криминогендик кырдаалдын начарлашы, анын натыйжасында судьялардын ишине оорчулук келүүдө.	Иштерди кароо сапатынын начарлашы. Иштерди кароо мөөнөтүнүн бузулушу. Жарандардын жана юридикалык жактардын конституциялык укуктарынын кемсинтилиши.	Соттордун жана судьялардын адистешүү институтун кеңейтүү. Талаш-тартыштарды жана жарашууларды сотко чейин жана соттон тышкары жөнгө салуу механизмдерин киргизүү.
Өлкөдөгү социалдык-экономикалык кризис.	Өлкөдөгү социалдык-экономикалык кризис сот тутумун жетиштүү каржылоого таасир этиши мүмкүн, бул өз кезегинде соттордун ишинин натыйжалуулугуна, соттордун типтүү имараттарын эл аралык талаптарга жана стандарттарга ылайык курууга таасирин тийгизет.	Начар абалда турган соттор үчүн артыкчылыктарды аныктоону тездетүү жана имараттарды модернизациялоо жана куруу. Модернизациялоо стандарттарын жана инфратүзүмдүк планды түзүү. Соттордун имараттарын куруунун жана модернизациялоонун сметалык бааларын ашыра жогорулатуу мүмкүнчүлүгүн болтурбоо, бул сот тутумунун бюджетине таасир этиши мүмкүн.
"Соттордун натыйжалуулугуна жана жеткиликтүүлүгүнө жетишүү" деген 3-стратегиялык максатка таасир этүүчү ички тобокелдиктер		
Бийликтин сот бутагынын иш маселелери боюнча Судьялар кеңешинин мыйзам чыгаруу демилгесинин жоктугу.	Судьялар кеңешинин мыйзам чыгаруу демилгесинин жана сот тутумунун ичинде мыйзамдарды өркүндөтүүгө каалоосунун жоктугу сот тутумунун натыйжалуулугуна түздөн-түз таасир этиши мүмкүн.	Мыйзамдарга бийликтин сот бутагынын иш маселелери боюнча Судьялар кеңешинин мыйзам чыгарууну демилгелөө укугун караган түзөтүүлөрдү кабыл алуу: Кыргыз Республикасынын Конституциясына жана "Ченемдик укуктук актылар жөнүндө", "Жогорку сот жана жергиликтүү соттор жөнүндө", "Соттук өз алдынча башкаруу органдары жөнүндө" Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына.
Сот тутумунда кесипкөй	Үзгүлтүксүз негизде толук күч-	Судьялар кеңешинин

кадрлардын токтобогондугу.	кубатта сот тутумунун иштешин камсыздоо үчүн кадрдык потенциалды көбөйтүү каралат. Мында бардык эмгек ресурстарында жетишкендик болуп, судьялардын жана соттордун аппарат кызматкерлеринин эмгегин адекваттуу сыйлоо болушу керек. Эгерде айрым жумуш орундары узак мезгил бою бош болсо, анда Максаттуу программа максаттуу натыйжаларга жетпей калышы мүмкүн. Ал үчүн судьялардын жана соттордун аппарат кызматкерлеринин бош кызмат орундары убагында толуп турушу керек.	мүчөлөрүнө, бардык инстанциядагы соттордун судьялары менен аппарат кызматкерлерине эмгек акы төлөөнүн адекваттуу тутумун иштеп чыгуу, бекитүү жана киргизүү. Тандоо жана кызмат ордуна дайындоо процессинде судьялыкка талапкерлерге жогорулатылган талаптарды белгилөө аркылуу сот тутумун жогорку квалификациялуу жана татыктуу кадрлар менен камсыздоо. Судьялардын жана соттордун аппарат кызматкерлеринин кесиптик (түрдүү категориядагы иштер боюнча адистешүүсүн эске алуу менен) жана маданий деңгээлин жогорулатуу.
Коюлган милдеттерди ишке ашырууда жана конкреттүү иш-чараларды аныктоодо кетирилген каталар, чечимдерди жана иш-аракеттерди кабыл алуунун макулдашылбагандыгы жана тутумдуу эместиги.	Туура эмес коюлган милдеттер же ушул милдеттерди ишке ашыруунун жүрүшүндөгү каталар бүтүндөй Максаттуу программанын аткарылышына терс таасирин тийгизиши мүмкүн. Сот тутумунун бардык түзүмдөрүндө чечимдерди жана иш-аракеттерди кабыл алуунун макулдашылбагандыгы жана тутумдуу эместиги Максаттуу программадан четтөөлөргө жана аткарылышынын ордунан чыкпай калышына алып келиши мүмкүн.	Сот тутумунун ишине стратегиялык пландоону киргизүү (кыска мөөнөттүү, орто мөөнөттүү, узак мөөнөттүү). Максаттуу программанын аткарылышына мониторинг жүргүзүү, баа берүү тутумун иштеп чыгуу жана ишке киргизүү.
"Коомдун сотторго карата ишенимине жетишүү" деген 4-стратегиялык максатка таасир этүүчү тышкы тобокелдиктер		
Жарандык коом тарабынан соттордун жана судьялардын ишине ишенимдин жоктугу.	Стратегиялык планда каралган натыйжаларды координациялоо жана кызыкдар тараптар, жарандык коомдун өкүлдөрү менен кызматташуу аркылуу гана алууга болот. Бул планды аткаруу үчүн жардам берүүгө жана кызматташууга жалпы кызыкчылыкты аныктоо үчүн керек. Бир жагынан сот тутуму кызыкдар тараптарды өзүнүн планы жөнүндө маалымдашы керек болсо, экинчи жагынан жарандык коом ушул планды ишке ашырууда сот бийлиги	Судьялардын ишине баа берүүнүн тышкы жана ички тутуму аркылуу сотторго болгон ишенимди арттыруу.

	менен кызматташа тургандыгы абдан маанилүү. Эгерде кызыкдар тараптар менен кыйынчылыктар келип чыкса жана кызматташуудан баш тартылса, анда планда аныкталган максатка жетишилбей калышы мүмкүн.	
"Коомдун сотторго карата ишенимине жетишүү" деген 4-стратегиялык максатка таасир этүүчү ички тобокелдиктер		
Соттордун жана судьялардын ишине баа берүүнүн ички тутумунун жоктугу.	Соттордун жана судьялардын ишине баа берүүнүн ички тутумунун жоктугу же андан баш тартуу эксперттик коомчулук тараптан да, ошондой эле жалпысынан жарандык коом тараптан да ишенбестиктин андан ары курчушуна алып келиши мүмкүн.	Соттордун жана судьялардын ишине баа берүүнүн ички тутумун иштеп чыгуу. Эксперттик коомчулук менен өкмөттүк эмес уюмдардын (ӨЭУ) арасында соттордун жана судьялардын ишине баа берүүнүн ички тутумунун сунушталуучу механизмин коомдук талкуулоо. ЖМК, ӨЭУлардын өкүлдөрүн тартуу менен Судьялар кеңешинин алдындагы Тартип комиссиясынын ачык жыйындарын үзгүлтүксүз өткөрүү. Судьялардын жана аппарат кызматкерлеринин арасында коррупцияга каршы аракеттенүү боюнча иш-чаралардын комплексин иштеп чыгуу жана кабыл алуу.

4. Максаттуу программанын иш-чаралары

Максаттуу программанын максаттарына жетүү жана милдеттерин аткаруу Программанын төмөнкүдөй өз ара байланышкан иш-чараларын координацияланган аракеттер аркылуу ишке ашырылат.

Максаттуу программанын сот тутумун маалыматташтыруу боюнча иш-чараларын ишке ашыруунун алкагында төмөнкүлөр камсыздалууга тийиш:

- жарандар үчүн соттордун иши тууралуу маалыматтын ачык-айкындуулугу жана жеткиликтүүлүгү;

- жарандарга сотко кайрылган датадан тартып сот процесси аяктаганга чейин соттордун иши тууралуу маалымат алууда да, сот процессинин ар бир этабында да маалыматтык технологияларды колдонууга мүмкүндүк берүү;

- сот иш кагаздарын жүргүзүү ишин жана сот адилеттигин жүргүзүү боюнча соттордун ишин оптималдаштыруу аркылуу судьялардын жана соттордун аппарат кызматкерлеринин иш жүктөмүн азайтуу;

- сотторду жана Жогорку сотко караштуу Сот департаментинин тутумун камсыздоо жана электрондук кол тамганы колдонуу менен электрондук документ жүргүзүү үчүн эң негизги булактар менен жабдуу;

- сот жыйналышынын жүрүшүн видео жана аудиопротоколдоо тутумун, документтерди санариптөөнүн программалык-техникалык каражаттарын жана видео-конференц байланыш жабдыктарын колдонуунун эсебинен, маалыматтык-коммуникациялык технологиялардын негизинде соттордун ишинин сапатын арттыруу (сот иштерин тез жана сапаттуу чечүү), соттордун, сот органдарынын жана судьялык коомчулук органдарынын ишинин ачык-айкындуулугун, жеткиликтүүлүгүн жана маалымдуулугун жогорулатуу;

- документтерди сактоо үчүн электрондук архивди түзүү;

- ж.б.

4.1."2014-2017-жылдарда Кыргыз Республикасынын сот тутумун өнүктүрүү" мамлекеттик максаттуу программасын ишке ашыруу боюнча иш-аракеттер планы

Кыскартуулардын тизмеси:

ПА - Кыргыз Республикасынын Президентинин Аппараты

ЖС - Кыргыз Республикасынын Жогорку соту

ЖОЖ - жогорку окуу жайы

МУКК - Кыргыз Республикасынын Мамлекеттик улуттук коопсуздук кызматы

МКК - Кыргыз Республикасынын Мамлекеттик кадр кызматы

ЖК - Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңеши

КП - Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасы

ЖС - жергиликтүү соттор

ИИМ - Кыргыз Республикасынын Ички иштер министрлиги

Финмин - Кыргыз Республикасынын Финансы министрлиги

ЮМ - Кыргыз Республикасынын Юстиция министрлиги

ӨЭУ - өкмөттүк эмес уюмдар

ЧУА - ченемдик укуктук актылар

ИИИ - Илим изилдөө институту

ЖТ - Жумушчу топ

СД - Кыргыз Республикасынын Жогорку сотуна караштуу Сот департаменти

СК - Кыргыз Республикасынын Судьялар кеңеши

СТК - Кыргыз Республикасынын Судьяларды тандоо боюнча кеңеши

ЖМК - жалпыга маалымдоо каражаттары

СОБ - Кыргыз Республикасынын Жогорку сотуна караштуу Судьялардын окуу борбору

ЭК - эксперттик коомчулук (адвокаттар, юристтер, окумуштуулар)

№	Иш-чаралар	Жооптуу аткаруучу	Мөөнөттөр	Күтүлүүчү натыйжа жана индикаторлор	Каржылоо булактары жана көлөмү (миң)
1-максат. Сот тутумунун реалдуу көз карандысыздыгына жетишүү					
1.1-чакан максат. Бийликтин сот бутагынын тышкы таасир этүү факторлоруна көз карандылыгын болтурбоо					
1.1.1-милдет. Сот тутумунун ишин, аны өркүндөтүүнү жөнгө салуучу мыйзам базасына талдоо жүргүзүү					

1	Сот тутумунун ишин жөнгө салуучу мыйзам базасына талдоо жүргүзүү, аны өркүндөтүү үчүн ЖС, ЖС КП, жергиликтүү соттордун, СК, КР ЖК профилдик комитетинин, КР ПА профилдик бөлүмүнүн, СД, ЮС, эксперттик коомчулуктун өкүлдөрүнөн турган жумушчу топту түзүү.	СК, ЖС	2014-жыл	ЖТнын курамы түзүлдү. ЖТнын курамын бекитүү жөнүндө СКнын чечими.	Талап кылынбайт
2	ЖТнын Иш планын жана регламентин бекитүү.	ЖТ	2014-жыл	ЖТнын Иш планын жана регламентин бекитүү жөнүндө протоколу	Талап кылынбайт
3	Мыйзамды кабыл алганга чейин жана ЧУАларга түзөтүүлөрдү кабыл алгандан кийин пресс-релиздерди чыгаруу жана тегерек столдорду (бет ачарларды) өткөрүү менен ЖМКлар аркылуу соттук жана жарандык коомго маалымдоо.	СК, ЖС, КП	2014-жыл	Коомго ЧУАларга киргизилген түзөтүүлөрдүн маани-маңызы тууралуу маалымдалды. Мамлекеттик жана расмий тилдерде 2ден кем эмес пресс- релиз жарыяланды. Пресс-релиздер 5тен кем эмес ЖМКда (гезиттер, журналдар, сайттар, ТВ ж.б.) жарыяланды. Бир "тегерек стол" өткөрүлдү.	Бекитилген бюджеттин чегинде, эл аралык донорлор менен макулдашуу боюнча
1.1.2-милдет. Судьяларды тандоо боюнча кеңешти түзүү жол-жобосун эл аралык принциптерге жана ченемдерге ылайык келтирүү					
1	Эл аралык принциптерге жана улуттук мыйзамдардын ченемдерине салыштырма талдоо жүргүзүү.	ЖТ (1.1.1-милдеттин алкагында түзүлгөн), СК	2014-жыл	Салыштырма талдоо жүргүзүүнүн отчету даярдалды.	Талап кылынбайт
2	Судьяларды тандоо боюнча кеңештин мүчөлөрүнүн ишин тиешелүү материалдык	СК, ЖС, СОС, ЖК	2014-ж.	Мыйзамдын долбоору иштелип чыкты. "Судьяларды тандоо боюнча кеңеш	Талап кылынбайт

	компенсациялоо менен Судьяларды тандоо боюнча кеңештин мүчөсү катары алардын иштөө мезгилинде соттук териштирүүлөрдө алардын өкүл же адвокат катары мүмкүн болгон катышуусун болтурбоо жөнүндө мыйзам долбоорун иштеп чыгуу.			жөнүндө" Кыргыз Республикасынын Мыйзамына жана СтКнын регламентине түзөтүү киргизилди.	
3	Судьяларды тандоо кеңешин түзүү боюнча жол-жобону жөнгө салуучу ЧУАларды өркүндөтүү боюнча сунуштамаларды иштеп чыгуу. Сунуш кылынуучу сунуштамаларды жана түзөтүүлөрдү коомдук талкуулоо. ЧУАларды макулдашуу жана аларга түзөтүүлөрдү КР ЖКнын кароосуна киргизүү. Лоббирлөө: КР ЖКнын профилдик комитеттеринде кароо жана пленардык жыйындарда кабыл алуу.	СК, ЖТ, ЖК	2014-жыл	Талданууга тийиш болгон ЧУАлардын тизмеси бекитилди. Сунуштама мыйзам чыгаруу техникасынын талаптарына ылайык тариздедди. ЧУАлардын долбоорлору КР ЖКга киргизилди. ЧУАларга түзөтүүлөр КР ЖКда кабыл алынды. КР ЖКда кабыл алынган ЧУАлардын тизмеси.	Талап кылынбайт
4	Мыйзамды кабыл алганга чейин жана ЧУАларга түзөтүүлөрдү кабыл алгандан кийин пресс-релиздерди чыгаруу жана тегерек столдорду (бет ачарларды) өткөрүү менен ЖМКлар аркылуу соттук жана жарандык коомго маалымдоо.	СК, СКнын басма сөз кызматы жана ЖС	2014-жыл	Коомго ЧУАларга киргизилген түзөтүүлөрдүн маани-маңызы тууралуу маалымдалды. Мамлекеттик жана расмий тилдерде 2ден кем эмес пресс- релиз жарыяланды. Пресс-релиздер 5тен кем эмес ЖМКда (гезиттер, журналдар, сайттар, ТВ ж.б.)	Бекитилген бюджеттин чегинде, эл аралык донорлор менен макулдашу у боюнча

				жарыяланды. Бир "тегерек стол" өткөрүлдү.	
1.1.3-милдет. Соттордун жана судьялардын ишине кийлигишүү же судьяларды тигил же бул сот ишин туура эмес (мыйзамсыз) карагандыгына негизсиз жана далили жок айыптоо үчүн мамлекеттик кызмат адамдарынын жоопкерчилигинин механизмин иштеп чыгуу					
1	Соттордун жана судьялардын ишине кийлигишүү же судьяларды тигил же бул сот ишин туура эмес (мыйзамсыз) карагандыгына негизсиз жана далили жок айыптоо үчүн мамлекеттик кызмат адамдарынын жоопкерчилигинин механизмин иштеп чыгуу. Мыйзамдын долбоорун даярдоо жана мыйзам долбоорунун демилгечисин аныктоо.	ЖТ (1.1.1-милдеттин алкагында түзүлгөн), СК	2014-жыл	Мыйзамдын долбоору даярдалды. Мамлекеттик кызмат адамдарынын жоопкерчилик ченеми аныкталды. Мыйзам долбоорунун демилгечиси аныкталды.	Талап кылынбайт
2	Сунуш кылынуучу жоопкерчилик механизмин жана мыйзам долбоорун коомдук талкуулоо. Мыйзам долбоорун макулдашуу жана КР ЖКнын кароосуна киргизүү. Лоббирлөө: КР ЖКнын профилдик комитеттеринде кароо жана пленардык жыйындарда кабыл алуу.	СК, ЖТ	2014-жыл	Мыйзамдын долбоору мыйзам чыгаруу техникасынын талаптарына ылайык таризделди. Мыйзамдын долбоору КР ЖКга киргизилди. Мыйзамдын долбоору КР ЖКда кабыл алынды.	Талап кылынбайт
3	Жаңы мыйзамды кабыл алганга чейин жана кабыл алгандан кийин пресс-релиздерди чыгаруу жана "тегерек столдорду" (бет ачарларды) өткөрүү менен ЖМКлар аркылуу соттук жана жарандык коомго жоопкерчилик	СК, ЖСнын басма сөз кызматы	2014-жыл	Коомго жаңы мыйзамдын маани-маңызы тууралуу маалымдалды. Мамлекеттик жана расмий тилдерде кеминде 2 пресс-релиз жарыяланды. Пресс-релиздер кеминде 5 ЖМКда (гезиттер, журналдар, сайттар,	Бекитилген бюджеттин чегинде, эл аралык донорлор менен макулдашуу боюнча

	механизми жөнүндө маалымдоо.			ТВ ж.б.) жарыяланды. Кеминде бир "тегерек стол" өткөрүлдү.	
1.1.4-милдет. Судьялардын ишине кийлигишүү фактылары жөнүндө билдирбегендиги үчүн бийликтин сот бутагынын кызмат адамдарынын жоопкерчилигин киргизүү					
1	Судьялардын ишине кийлигишүү фактылары тууралуу билдирбегендиги үчүн судьялардын укуктук жоопкерчилиги боюнча мыйзамга түзөтүүлөрдү киргизүү. Мыйзамдын долбоорун даярдоо жана мыйзам долбоорунун демилгечисин аныктоо.	ЖТ (1.1.1-милдеттин алкагында түзүлгөн), СК	2014-жыл	Мыйзамдын долбоору даярдалды. Бийликтин сот бутагынын кызмат адамдарынын жоопкерчилигинин ченеми аныкталды.	Талап кылынбайт
2	Сунуш кылынуучу жоопкерчилик механизмин жана мыйзам долбоорун коомдук талкуулоо. Мыйзам долбоорун макулдашуу жана КР ЖКнын кароосуна киргизүү. Лоббирлөө: КР ЖКнын профилдик комитеттеринде кароо жана пленардык жыйындарда кабыл алуу.	СК, ЖТ, ЖК	2014-жыл	Мыйзамдын долбоору мыйзам чыгаруу техникасынын талаптарына ылайык таризделди. Мыйзамдын долбоору КР ЖКга киргизилди. Мыйзамдын долбоору КР ЖКда кабыл алынды.	Талап кылынбайт
3	Жаңы мыйзамды кабыл алганга чейин жана кабыл алгандан кийин пресс-релиздерди чыгаруу жана "тегерек столдорду" (бет ачарларды) өткөрүү менен ЖМКлар аркылуу соттук жана жарандык коомго маалымдоо.	СК, ЖСнын басма сөз кызматы	2014-жыл	Коомго жаңы мыйзамдын маани-маңызы тууралуу маалымдалды. Мамлекеттик жана расмий тилдерде 2ден кем эмес пресс- релиз жарыяланды. Пресс-релиздер 5тен кем эмес ЖМКда (гезиттер, журналдар, сайттар, ТВ ж.б.) жарыяланды. Бир "тегерек стол"	Бекитилген бюджеттин чегинде, эл аралык донорлор менен макулдашу у боюнча

				өткөрүлдү.	
1.1.5-милдет. Судьяларды, алардын үй-бүлө мүчөлөрүн жана соттордун аппарат кызматкерлерин коргоо тутумун камсыздоо					
1	Бардык инстанциядагы соттордун имараттарынын коопсуздугун камсыздоо жөнүндө чечимди кабыл алуу: "а" - судьяларды, соттордун аппарат кызматкерлерин, алардын үй-бүлө мүчөлөрүн коргоону камсыздоо жөнүндө ЧУАны иштеп чыгуу жана кабыл алуу; "б" - адистештирилген Күзөт кызматын киргизүү (сот сакчылары); "в" - тышкы видео байкоо жүргүзүү тутумун киргизүү; "г" - контролдоп-өткөрүү режимин киргизүү.	СК, ЖС, ЖС КП, СД, КР Өкмөтү, КР ЖК	2014-2017-жылдар	Бардык инстанциядагы соттордун имараттарынын коопсуздугун камсыздоо жөнүндө чечим кабыл алынды. "а" - судьяларды, соттордун аппарат кызматкерлерин, алардын үй-бүлө мүчөлөрүн коргоону камсыздоо жөнүндө ЧУА кабыл алынды. Төмөнкүлөр ишке киргизилди: "б" - адистештирилген Күзөт кызматы (сот сакчылары), "в" - тышкы видео байкоо жүргүзүү тутуму, "г" - контролдоо-өткөрүү режими.	"а" - Талап кылынбайт "б"- Бекитилген бюджеттин чегинде "в" - Бекитилген бюджеттин чегинде "г" - Бекитилген бюджеттин чегинде
2	Судьялардын, аппарат кызматкерлеринин, алардын үй-бүлө мүчөлөрүнүн жеке коопсуздугун камсыздоо (реалдуу коркунуч фактысы болгондо): - аларга зомбулук көрсөтүү коркунучу болгон учурда күзөт, курал-жарак жана бронежилеттерди берүү; - өзгөчө учурларда судьяларды ротациялоону киргизүү.	СК, ЖС, ЖС КП, СД, укук коргоо органдары менен макулдашуу (ИИМ, МУКК ж.б.)	Зарыл болгон учурда дайыма	Судьялардын, соттордун аппарат кызматкерлеринин, алардын үй-бүлө мүчөлөрүнүн жеке коопсуздугун камсыздоо жөнүндө чечим кабыл алынды. Судьялардын, аппарат кызматкерлеринин жана алардын үй-бүлө мүчөлөрүнүн жеке коопсуздук сезими жогорулады.	Бекитилген бюджеттин чегинде, эл аралык донорлор менен макулдашуу боюнча

1.1.6-милдет. Соттук өз алдынча башкаруу органдарынын потенциалын өнүктүрүү жана чыңдоо					
1	"Соттук өз алдынча башкаруу органдары жөнүндө" Кыргыз Республикасынын Мыйзамына өзгөртүүлөрдү жана толуктоолорду киргизүү: - Кеңештин төрагасынын, судьялардын жана СКнин бюджеттик комиссиясынын төрагасынын милдеттерин аткаруу мөөнөтүндө Кеңештин төрагасынын, судьялардын жана СКнин бюджеттик комиссиясынын төрагасынын кызмат ордун негизги кызматтан бошотулган катары кароо.	Жумушчу топ (1.1.1-милдеттин алкагында түзүлгөн)	2014-жыл	"Соттук өз алдынча башкаруу органдары жөнүндө" Кыргыз Республикасынын Мыйзамына өзгөртүүлөр жана толуктоолор киргизилди.	Талап кылынбайт
2	Судьялар кеңешинин регламентине аны өркүндөтүү максатында өзгөртүүлөрдү жана толуктоолорду киргизүү. Бир түргө келтирүү жана өркүндөтүү максатында Судьялар кеңешинин комиссиялары жөнүндө жоболорго өзгөртүүлөрдү жана толуктоолорду киргизүү. Судьялардын чогулушу үчүн типтүү регламентти иштеп чыгуу.	СК, ЖС, КП, ЖС, СД	2014-жыл	Судьялар кеңешинин регламентине аны өркүндөтүү максатында өзгөртүүлөр жана толуктоолор киргизилди. Бир түргө келтирүү жана өркүндөтүү максатында Судьялар кеңешинин комиссиялары жөнүндө жоболорго өзгөртүүлөр жана толуктоолор киргизилди. Судьялардын чогулушу үчүн типтүү регламент иштелип чыкты.	Талап кылынбайт
3	Төмөнкүлөрдөн турган Судьялар кеңешинин кызматкерлеринин штатын киргизүү: - Судьялар кеңешинин (негизги ишинен)	СК, СД	2014-2017-жылдар	Судьялардын кеңешинин кызматкерлеринин штаты киргизилди.	Бекитилген бюджеттин чегинде

	бошотулган төрагасынан; - СКнын бюджеттик комиссиясынын төрагасынан; - IT адистен (Сот департаментинин штатында); - финансылык аналитиктен (бюджет боюнча адис); - басма сөз катчыдан; - иш кагаздарын жүргүзүүчү-архивариустан.				
4	СКнин мүчөсүнүн милдеттерин аткаруу менен байланыштуу Судьялар кеңешинин мүчөлөрүн камсыздоо (иш сапардык чыгымдар, суткалык чыгымдар, КММ ж.б.).	СК, СД	2014-2017-жылдар	Судьялар кеңешинин мүчөлөрү СКнин мүчөсүнүн милдеттерин аткаруу менен байланышкан чыгымдарды компенсациялоо менен камсыздалууда (иш сапардык чыгымдар, суткалык чыгымдар, КММ ж.б.).	Бекитилген бюджеттин чегинде
5	Судьялардын кезектеги курултайын уюштуруу жана өткөрүү; Судьялар кеңешинин жаңы курамын жана СКнин курамына резерв шайлоо; Судьялар кеңешинин комиссияларынын жаңы курамдарын шайлоо; Соттордун судьяларынын чогулуштарын, региондук соттордун судьяларынын чогулуштарын уюштуруу жана өткөрүү.	СК, ЖС, КП, ЖС, СД	2014-2017-жылдар	Судьялардын кезектеги курултайы өткөрүлдү. Судьялар кеңешинин жаңы курамы жана СКнын курамына резерв шайланды. Судьялар кеңешинин комиссияларынын жаңы курамдары шайланды. Соттордун судьяларынын чогулуштары, региондук соттордун судьяларынын чогулуштары өткөрүлдү.	Бекитилген бюджеттин чегинде
6	IT технологияларды Судьялар кеңешинин ишине киргизүү: Судьялар кеңешинин	СК, ЖС, КП, ЖС, СД жана "Инфотутум	2014-2017-жылдар	IT технологиялар Судьялар кеңешинин ишине киргизилди.	Бекитилген бюджеттин чегинде

	веб-сайты, электрондук иш кагаздарын жүргүзүү ж.б. Эскертүү: Ошондой эле 4.3.2-милдет боюнча иш-чараларды аткарууну караңыз.	" мамлекеттик ишканасы			
1.2-чакан максат. Бийликтин сот бутагын жетиштүү каржылоону камсыздоо					
1.2.1-милдет. 2014-жылдан тартып 1%дан 2017-жылга 2%га чейин этап менен сот тутумун каржылоого бюджеттин чыгымдалуучу бөлүгүнөн эң аз дегенде 2%дык үлүш менен камсыздоо (анын ичинде судьялардын жана соттордун аппарат кызматкерлеринин эмгек акысын көбөйтүү)					
1	Төмөнкү мыйзамдарга түзөтүүлөрдү киргизүү: Кыргыз Республикасындагы бюджеттик укуктун негизги принциптери жөнүндө; 2014-жылга Кыргыз Республикасынын республикалык бюджети жана 2015-2016-жылдарга божомол жөнүндө ("Кыргыз Республикасынын сот тутумун каржылоо "Кыргыз Республикасынын республикалык бюджети жөнүндө" Мыйзамга ылайык республикалык бюджеттин чыгымдарынын тиешелүү беренелери боюнча толук көлөмдө ишке ашырыла тургандыгы" тууралуу); Кыргыз Республикасынын жергиликтүү сотторунун түзүмүн жана жергиликтүү соттордун судьяларынын штаттык санын	СК, ЖС, КП, СД, ЖК, Финмин	2014-2017-жылдар	Мыйзамдардын долбоорлору даярдалды. Сот тутумун каржылоого бюджеттин чыгымдалуучу бөлүгүнөн эң аз дегенде 2%дык үлүштү камсыздоочу ченем аныкталды.	Талап кылынбайт

	бекитүү жөнүндө; Кыргыз Республикасынын мамлекеттик жана муниципалдык кызматчыларынын штаттык санынын чеги жөнүндө жана эмгегине акы төлөөнүн шарттары тууралуу;				
2	Сунуш кылынуучу мыйзам долбоорун коомдук талкуулоо. Мыйзам долбоорун макулдашуу жана КР ЖКнын кароосуна киргизүү. Лоббирлөө: КР ЖКнын профилдик комитеттеринде кароо жана пленардык жыйналышта кабыл алуу.	СК,ЖС, КП,СД, ЖК	2014-жыл	Мыйзамдын долбоору мыйзам чыгаруу техникасынын талаптарына ылайык таризделди. Мыйзамдын долбоору КР ЖКне киргизилди. Мыйзамдын долбоору КР ЖКде кабыл алынды. Сот тутумунун бюджетинин өлчөмү бюджеттин чыгымдалуучу бөлүгүнүн эң аз дегенде 2%дык үлүшү катары камсыздалууда.	Бекитилген бюджеттин чегинде, эл аралык донорлор менен макулдашуу боюнча
3	Сот тутумунун бюджетинин аткарылышын контролдоо жана түзүү механизмдерин иштеп чыгуу жана бекитүү.	СК,ЖС, КП,СД, СОБ, ЖТ, ЖК	2014-жыл	Контролдоо механизми иштелип чыкты. СКнын жыйындарын өткөрүүнүн үзгүлтүксүздүгү (жылына 4 жолудан кем эмес). Бюджеттин аткарылышы тууралуу маалыматтын өз убагында болуусу жана толуктугу.	Талап кылынбайт
4	Сот тутумунун бюджетинин каржыланышын жана аткарылышын үзгүлтүксүз контролдоо, отчет берүү, аны ЖМКларда жана сайтта	СК, ЖС, КП,СД, СОБ	Дайыма	Отчеттордун саны (жылына 4 жолудан кем эмес).	Талап кылынбайт

	жарыялоо.				
5	Сот тутумунун кызматкерлерине эмгек акы төлөөнү камсыздоо (Соцфондго чегерүүлөрдү эске алуу менен)	ЖК, Финмин	2014-2017-жылдар	Эмгек акы республикалык бюджет жөнүндө КР Мыйзамына ылайык төлөнүүдө.	Бекитилген бюджеттин чегинде
6	Сот тутумунун ишинин учурдагы чыгымдарын камсыздоо	ЖК, Финмин	2014-2017-жылдар	Учурдагы чыгымдар республикалык бюджет жөнүндө КР Мыйзамына ылайык камсыздалууда.	Бекитилген бюджеттин чегинде
1.2.2-милдет. Сот тутумунун бюджетин аткарбагандыгы же талаптагыдай аткарбагандыгы үчүн кызмат адамдарынын администрациялык жоопкерчилигин киргизүү					
1	Администрациялык жоопкерчилик жөнүндө кодекске сот тутумунун бюджетин аткарбагандыгы же талаптагыдай аткарбагандыгы үчүн кызмат адамдарынын жоопкерчилиги жөнүндө түзөтүүлөрдү киргизүү тууралуу мыйзамдын долбоорун иштеп чыгуу.	СК, ЖС, Финмин	2014-жылдар	Мыйзамдын долбоору даярдалды. Кызмат адамдарынын жоопкерчилигинин ченеми аныкталды.	Талап кылынбайт
2	Сунуш кылынуучу мыйзам долбоорун коомдук талкуулоо. Мыйзам долбоорун макулдашуу жана КР ЖКнын кароосуна киргизүү. Лоббирлөө: КР ЖКнын профилдик комитеттеринде кароо жана пленардык жыйындарында кабыл алуу.	СК, ЖС, ЖТ, ЖК	2014-жылдар	Мыйзамдын долбоору мыйзам чыгаруу техникасынын талаптарына ылайык таризделди. Мыйзамдын долбоору КР ЖКга киргизилди. Мыйзамдын долбоору КР ЖКда кабыл алынды.	Талап кылынбайт
3	Жаңы мыйзамды кабыл алганга чейин жана кабыл алгандан кийин пресс-релиздерди чыгаруу жана "тегерек столдорду" (бет ачарларды) өткөрүү менен ЖМКлар аркылуу кызмат	СК, ЖСнын басма сөз кызматы	2014-жыл	Коомго жаңы мыйзамдын маани-маңызы тууралуу маалымдалды. Мамлекеттик жана расмий тилдерде 2ден кем эмес пресс- релиз жарыяланды. Пресс-релиздер	Бекитилген бюджеттин чегинде, эл аралык донорлор менен макулдашу у боюнча

	адамдарына, соттук жана жарандык коомго маалымдоо.			5тен кем эмес ЖМКда (гезиттер, журналдар, сайттар, ТВ ж.б.) жарыяланды. Бир "тегерек стол" өткөрүлдү.	
1.2.3-милдет. Судьялардын жана соттордун аппарат кызматкерлеринин эмгек акысынын өлчөмүн жана шарттарын аныктоодо бийликтин аткаруу бутагынын таасирин болтурбоо					
1	Судьялар кеңешине төмөнкү мыйзамдарга түзөтүүлөрдү киргизүү аркылуу судьялардын жана соттордун (аскер сотторунан тышкары) аппарат кызматкерлеринин, САКБнын, Ыйгарым укуктуу органдын жана КР Жогорку Сотуна караштуу Судьялардын окуу борборунун кызматкерлеринин эмгек акысынын өлчөмүн жана төлөө шарттарын өз алдынча аныктоо укугун бөлүп берүү. Кыргыз Республикасынын жергиликтүү сотторунун түзүмүн жана жергиликтүү соттордун судьяларынын штаттык санын бекитүү жөнүндө; Соттук өз алдынча башкаруу органдары жөнүндө; Кыргыз Республикасынын мамлекеттик жана муниципалдык кызматчыларынын штаттык санынын чеги жөнүндө жана эмгегине акы төлөөнүн шарттары тууралуу.	СК, ЖС, КП, ЖК, Финмин	2014-2015-жылдар	Мыйзамдын долбоору даярдалды. Судьялардын жана соттордун аппарат кызматкерлеринин эмгек акысынын өлчөмүн жана төлөө шарттарын өз алдынча аныктоо укугун белгилөөчү ченем аныкталды.	Талап кылынбайт
2	Сунуш кылынуучу мыйзам долбоорун	СК, ЖТ, ЖК	2014-2015-	Мыйзамдын долбоору мыйзам	Бекитилген бюджеттин

	коомдук талкуулоо. Мыйзам долбоорун макулдашуу жана КР ЖКнын кароосуна киргизүү. Лоббирлөө: КР ЖКнын профилдик комитеттеринде кароо жана пленардык жыйындарында кабыл алуу.		жылдар	чыгаруу техникасынын талаптарына ылайык таризделди. Мыйзамдын долбоору КР ЖКне киргизилди. Мыйзамдын долбоору КР ЖКде кабыл алынды.	чегинде, эл аралык донорлор менен макулдашу у боюнча
3	Сот тутумуна судьялардын жана соттордун аппарат кызматкерлеринин эмгек акысынын өлчөмүн жана төлөө шарттарын өз алдынча аныктоо укугун бөлүп берүү жөнүндө мыйзамды кабыл алганга чейин пресс-релиздерди чыгаруу жана "тегерек столдорду" (бет ачарларды) өткөрүү менен ЖМКлар аркылуу бийликтин башка бутактарына, кызмат адамдарына, соттук жана жарандык коомго кабыл алынган жаңы мыйзам тууралуу маалымдоо.	СК, ЖСнун басма сөз кызматы	2014-2017-жылдар	Коомго жаңы мыйзамдын маани-маңызы тууралуу маалымдалды. Мамлекеттик жана расмий тилдерде 2ден кем эмес пресс- релиз жарыяланды. Пресс-релиздер 5тен кем эмес ЖМКда (гезиттер, журналдар, сайттар, ТВ ж.б.) жарыяланды. Бир "тегерек стол" өткөрүлдү.	Бекитилген бюджеттин чегинде, эл аралык донорлор менен макулдашу у боюнча
1.2.4-милдет. Сот тутумунун бюджетин түзүү процессинде бийликтин аткаруу бутагынын таасирин болтурбоо, контролдук цифраларды белгилөөнү болтурбоо					
1	"Кыргыз Республикасындагы бюджеттик укуктун негизги принциптери жөнүндө" Мыйзамдын 9-беренесинин төмөнкү талаптарынын аткарылышын камсыздоо: "Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн алдындагы Макроэкономикалык жана инвестициялык саясат боюнча координациялык	СКнин бюджеттик комиссиясы , СД, КП, ЖС, СОБ, ЖК, Финмин	2014-ж. январынан баштап дайыма	Мыйзам бузулган жок жана контролдук цифралар эми белгиленбейт. Бийликтин аткаруу бутагынын контролдук цифраларды белгилөө боюнча мурдагы тажрыйбасын кайтарып берүү аракетинин же демилгесинин жоктугу.	Талап кылынбайт

	кеңеш бекиткен бюджеттин орточо мөөнөттүү болжолунун көрсөткүчтөрү контролдук цифралар түрүндө Кыргыз Республикасынын Финансы министрлиги тарабынан министрликтерге, мамлекеттик комитеттерге, административдик ведомстволорго, мамлекеттик комиссияларга, сот тутумунан тышкаркы бюджеттен каржыланган республикалык башка органдарга жеткирилет".				
2	Бюджетти аткарууда сот тутумун каржылоону негизсиз ачуу жана жабуу механизмдерин бийликтин аткаруу бутагынын (Финансы министрлигинин) пайдалануусун болтурбоо. Ар бир жылдын башында учурдагы жылга чыгымдардын бекитилген сметасына ылайык 100% каржылоону ачуу керек. Бул товарлар жана кызмат көрсөтүү боюнча контрагенттер менен эсептешүүлөрдү кошо алганда, сот тутумунда чыгымдарды өз убагында пландоого мүмкүндүк берет. Учурдагы финансылык жылга республикалык бюджет бекитилбесе, сот тутуму он экинин	СКнын бюджеттик комиссиясы, СД, КП, ЖС, СОБ, Финмин	Дайыма	Бюджетти аткарууда сот тутумун каржылоону негизсиз ачуу жана жабуу механизмдерин бийликтин аткаруу бутагынын (Финансы министрлигинин) пайдалануусу болгон жок. Ар бир жылдын башында учурдагы жылга чыгымдардын бекитилген сметасына ылайык 100% каржылоо ачылууда. Эгерде учурдагы финансылык жылга республикалык бюджет бекитилбесе, сот тутуму он экинин бири суммасы өлчөмүндө ай сайын же өткөн жыл үчүн республикалык бюджетте аларды күтүүгө каралган сумма боюнча	Талап кылынбайт

	бири суммасы өлчөмүндө ай сайын же өткөн жыл үчүн республикалык бюджетте аларды күтүүгө каралган сумма боюнча каржыланат.			каржыланууда.	
3	2014-жылдан тартып сот тутумунда Программалык бюджеттөөнү иштеп чыгуу жана киргизүү, үзгүлтүксүз негизде бюджетти пландоого, аткарууга жана аткарылышын контролдоого өтүү.	СКнин бюджеттик комиссиясы , ЖС, КП, СД, ЖК, Финмин	2014-жыл дайыма	Сот тутумуна Программалык бюджеттөө киргизилди.	Талап кылынбайт
2-максат. Сот тутумунун ачык-айкындуулугуна жана отчеттуулугуна жетишүү					
2.1-чакан максат. Сот тутумунун ишинин ачык-айкындуулугуна жетишүү					
2.1.1-милдет. Сот тутумунун бюджетин каржылоонун ачык-айкындуулугун камсыздоо					
1	ЖМКларда жана сайтта материалдарды жарыялоо, жарандык коомдун суроо-талаптарына жооп берүү аркылуу сот тутумунун бюджетин каржылоонун ачык-айкындуулугун камсыздоочу механизмди иштеп чыгуу.	СК, ЖС, СД, Финмин	2014-жыл	Сот тутумунун бюджетинин чыгымдалуучу бөлүгүн каржылоонун ачык-айкындуулугун камсыздоочу механизм иштелип чыкты жана кабыл алынды.	Талап кылынбайт
2	Сот тутумунун бюджетин каржылоонун ачык-айкындуулугун камсыздоочу механизмди ишке ашыруу.	СК, ЖС, КП, СД, Финмин	2014-2017-жылдар	ЖМКларга жана сайтка жарыяланган материалдардын саны (жылына экиден кем эмес). Суроо-талаптарга берилген жооптордун саны.	Бекитилген бюджеттин чегинде
3	Сот тутумунун бюджетин каржылоонун ачык-айкындыгын камсыздоо боюнча контролду ишке ашыруу.	СК, ЖС, КП	Дайыма	Сот тутумунун бюджетинин чыгымдалуучу бөлүгүн каржылоонун ачык-айкындуулук маселеси каралган	Бекитилген бюджеттин чегинде, эл аралык донорлор менен макулдашу

				СКнын жыйындарынын жана ЖСнын судьяларынын чогулушунун саны (жылына 2ден кем эмес).	у боюнча
4	МККнын бирдиктүү сайты аркылуу жарандык коомдун судьялардын жана соттордун аппарат кызматкерлеринин кирешелери боюнча маалыматтарга жетүүсүн камсыздоо.	МКК	Дайыма	Сот тутумунун бирдиктүү сайты аркылуу жарандык коомдун судьялардын жана соттордун аппарат кызматкерлеринин кирешелери боюнча маалыматтарга жетүүсү камсыздалды.	Талап кылынбайт
2.1.2. Сот бийлигинин маалыматтык-коммуникациялык саясатын иштеп чыгуу					
1	Сот бийлигинин маалыматтык-коммуникациялык саясатынын принциптерин жана аларды ишке ашыруу боюнча чаралардын Планын иштеп чыгуу.	СК, ЖС, КП, СД	2014-жыл	Сот бийлигинин маалыматтык-коммуникациялык саясатынын принциптери жана иш-чаралар Планы бекитилди.	Талап кылынбайт
2	"а" - Кыргыз Республикасынын сот органдарында аймактык маалыматтык басма сөз-кызматтарын киргизүү. "б" - тиешелүүэмгек шарттарын аныктоо (кабинет, стол, компьютер, интернет, байланыш ж.б.). "в" - типтүү кызматтык нускаманы жана басма сөз катчысынын ишинин бирдиктүү стандарттарын иштеп чыгуу.	СД	2014-2017-жылдар	"а" - маалыматтык басма сөз-кызматтары киргизилди. "б" - тиешелүү эмгек шарттары аныкталды. "в" - кызматтык нускама жана басма сөз катчысы үчүн стандарттар иштелип чыкты. Коом соттордун иши тууралуу толук жана өз убагында маалымат алууда.	"а" - Бекитилген бюджеттин чегинде "б" - Бекитилген бюджеттин чегинде "в"- Талап кылынбайт
2.2-чакан максат. Жарандардын сот актыларына, материалдарга жага архивдерге жетүүсүн камсыздоо					
2.2.1-милдет. Сот актыларына, материалдарга жана архивдерге жетүү механизмин иштеп чыгуу					
1	Ушул	СК, ЖС, КП,	2014-2017-ж.	Сот актыларына,	

	материалдардын талаптарын эске алып жана аларды тиешелүү түрдө иштеп чыгуу менен коомчулуктун сот актыларына, материалдарга жана архивдерге жетүү механизмин иштеп чыгуу. Соттордун штаттарына архивариустардын кошумча бирдиктерин киргизүү.	СД, ЖК, Өкмөттүн Аппараты, ЮМ, Финмин, жарандык коомдун өкүлдөрү		материалдарга жана архивдерге жетүү механизми иштелип чыкты(www.sot.kg).	
2	Сунуш кылынуучу механизмди коомдук талкуулоо. Мыйзам долбоорун макулдашуу жана КР ЖКнин кароосуна киргизүү. Лоббирлөө: КР ЖКнын профилдик комитеттеринде кароо жана пленардык жыйында кабыл алуу.	СК, ЖТ, ЖС, КП, СД, ЖК	2014-2017-ж.	Мыйзамдын долбоору мыйзам чыгаруу техникасынын талаптарына ылайык тариздeлди. Мыйзамдын долбоору КР ЖКга киргизилди. Мыйзамдын долбоору КР ЖКда кабыл алынды.	Талап кылынбайт
3-максат. Соттордун натыйжалуулугуна жана жеткиликтүүлүгүнө жетишүү					
3.1-чакан максат. Сот тутумун жогорку квалификациялуу жана татыктуу кадрлар менен камсыздоо					
3.1.1-милдет. Судья болууга талапкерлерге жогорулатылган критерийлерди жана талаптарды белгилөө					
1	Судьяларды тандоо жана кызмат ордуна дайындоо процессинде судьяларга талапкерлерге критерийлер жана жогорулатылган талаптар боюнча сунуштарды иштеп чыгуу жана Судьяларды тандоо боюнча кеңештин, КР Президентинин, Жогорку Кеңешинин кароосуна киргизүү, анын ичинде: - биринчи жолу судья	СК, СТК, ЖС, КП, ЖК	2014-жыл	Судьяларга талапкерлерге критерийлер жана жогорулатылган талаптар боюнча сунуштар иштелип чыкты жана кароого киргизилди.	Талап кылынбайт

	болуп дайындалгандар үчүн милдеттүү стажировкадан өтүү; - экинчи инстанциядагы соттун судьясынын кызмат ордуна талапкерде биринчи инстанциядагы судья катары иш стажынын болушу.				
2	Судьяларга талапкерлерге сунуш кылынуучу талаптарды коомдук талкуулоо. Мыйзам долбоорун макулдашуу жана КР ЖКнын кароосуна киргизүү. Лоббирлөө: КР ЖКнын профилдик комитеттеринде кароо жана пленардык жыйында кабыл алуу.	СК, ЖС, КП, СОБ, ЖК,	2014-жыл	"Кыргыз Республикасынын судьяларынын статусу жөнүндө" Кыргыз Республикасынын конституциялык Мыйзамына өзгөртүүлөрдү жана толуктоолорду киргизүү тууралуу тиешелүү мыйзам кабыл алынды.	Талап кылынбайт
3	Кыргыз Республикасынын Судьяларды тандоо боюнча кеңешинин Регламентине, Кыргыз Республикасынын судьясынын кызмат ордуна конкурстук тандоо өткөрүү тартиби жөнүндө жобого, Кыргыз Республикасынын Судьясынын абийир кодексине критерийлер жана жогорулатылган талаптар боюнча түзөтүүлөрдү киргизүү.	СтК	2014-жыл	Түзөтүүлөр киргизилди.	Талап кылынбайт
4	Талапкерлерди окутуу боюнча атайын программаны иштеп чыгуу (өркүндөтүү). Зарылдыгына жараша төмөнкүлөрдү өткөрүү: - судьялардын кызмат ордуларына	СК, ЖС, КП, СОБ	2014-2015-жылдар, СОБнын окуу планына ылайык талапкерлерди үзгүлтүксүз окутуу	Атайын программа иштелип чыкты жана зарылдыгына жараша талапкерлерди милдеттүү түрдө окутуу жүргүзүлүүдө. Бир жылдын ичинде	Бекитилген бюджеттин чегинде, эл аралык донорлор менен макулдашуу боюнча

	талапкерлерди күндүзгү да, сырттан да окутуу формасында милдеттүү түрдө окутууну; - кесиптик билим-көндүмдөрүн аныктоо, ошондой эле талапкердин судьянын кызмат ордуна психологиялык жактан айкалышуусун аныктоо боюнча андан аркы аттестациялоону. Судьялык иште стажы жок, судьянын кызмат ордуна талапкерлерди соттордо милдеттүү түрдө бир жылдык стажировкадан өткөрүү жөнүндө талапты мыйзам менен бекитүү, мында аларга кыйла тажрыйбалуу судьялардын ичинен насаатчы бекитилип берилет.		бөлүгүндө	судьялардын кызмат ордуна окутулган талапкерлердин саны. Бир жылдын ичинде, тестирлөөдөн өткөн, судьялардын кызмат ордуна талапкерлердин саны.	
3.1.2-милдет. Судьялардын жана соттордун аппарат кызматкерлеринин кесиптик (түрдүү категориядагы иштер боюнча адистешүүсүнүн эске алуу менен) жана маданий деңгээлин жогорулатуу (тренингдер, семинарлар ж.б.)					
1	Судьялардын жана соттордун аппаратынын кызматкерлеринин, ошондой эле СДнин кызматкерлеринин кесиптик жана маданий деңгээлин жогорулатуунун атайын программасын иштеп чыгуу.	СК, ЖС, КП, СД, СОБ	2014-жыл	Судьялардын жана соттордун аппарат кызматкерлеринин, СДнын кызматкерлеринин кесиптик жана маданий деңгээлин жогорулатуунун атайын программасы иштелип чыкты жана бекитилди.	Талап кылынбайт
2	Түрдүү категориядагы иштер боюнча адистешүүсүн эске алуу менен судьялар жана соттордун аппарат кызматкерлери үчүн кесиптик	ЖС, КП, СОБ	2014-2017-жылдар	2 тренинг өткөрүлдү. Түрдүү категориядагы иштер боюнча адистешүүсүн эске алуу менен окутуудан өткөн судьялардын жана	Бекитилген бюджеттин чегинде

	тренингдерди өткөрүү.			соттордун аппарат кызматкерлеринин саны.	
3	Судьялардын жана соттордун аппаратынын кызматкерлеринин, ошондой эле СДнын кызматкерлеринин маданий деңгээлин жана этикалык ченемдерин жогорулатуу боюнча кесиптик тренингдерди жана семинарларды өткөрүү.	ЖС, КП, СОБ, СД	2014-2017-жылдар	2 тренинг өткөрүлдү. Маданий деңгээлди жана этикалык ченемди жогорулатуу боюнча окутуудан өткөн судьялардын жана соттордун аппарат кызматкерлеринин саны.	Бекитилген бюджеттин чегинде
3.1.3-милдет. Судьялардын окуу борборунун макамын жогорулатуу					
1	СОБнын судьялардын жана соттордун кызматкерлеринин квалификациясын жогорулатуу, ошондой эле судьялардын кызмат ордуна талапкерлерди окутуу боюнча жогорку мектеп кылып кайра түзүү жөнүндө Президенттин Жарлыгынын долбоорун даярдоодо, төмөнкүлөрдү кароо: - жогорку мектептин штаттык санын бекитүү маселесин; - СОБнын билим берүү мекемелеринин стандарттарына жооп берген өзүнчө имарат жана жабдуу менен камсыздоону; - жалдоону ишке ашырууну жана профессордук-окутуучу курам жана кызматкерлер менен камсыздоону.	СК, ЖС, СОБ, ПА	2014-жыл	Президенттин Жарлыгынын долбоору даярдалды.	Талап кылынбайт
2	Кыргыз Республикасынын Президентинин СОБны жогорку	СК, ЖС, СОБ	2014-2017-жылдар	Президенттин Жарлыгы кабыл алынды. СОБ жогорку мектеп	Бекитилген бюджеттин чегинде

	мектеп кылып кайра түзүү жөнүндө Жарлыгын аткаруу.			болуп кайра түзүлдү, билим берүүчү мекемелердин стандарттарына жооп берген өзүнчө имарат жана жабдуу менен камсыздалды. Профессордук-окутуучу курам жана кызматкерлер топтолду.	
3.2-чакан максат. Сот адилеттигин натыйжалуу жүргүзүүгө жетишүү					
3.2.1-милдет. Процесстик мыйзамдарды өркүндөтүү					
1	Кыргызстандын процесстик мыйзамдарын өркүндөтүү боюнча мыйзамдарга түзөтүүлөрдү киргизүүнү сунуштоо.	СК, ЖС, ЖК	2014-жыл	Мыйзамдын долбоору мыйзам чыгаруу техникасынын талаптарына ылайык тариздελди.	Талап кылынбайт
2	Кыргызстандын процесстик мыйзамдарын өркүндөтүү боюнча мыйзамдарга сунуш кылынуучу түзөтүүлөрдү коомдук талкуулоо. Лоббирлөө: КР ЖКнын профилдик комитеттеринде кароо жана пленардык жыйында кабыл алуу.	СК,ЖТ, ЖС, ЖК	2014-жыл	Мыйзамдын долбоору мыйзам чыгаруу техникасынын талаптарына ылайык тариздελди. Мыйзамдын долбоору КР ЖКга киргизилди. Мыйзамдын долбоору КР ЖКда кабыл алынды.	Бекитилген бюджеттин чегинде, эл аралык донорлор менен макулдашуу боюнча
3.2.2-милдет. Сот процессинде тараптардын атаандаштык механизмин өркүндөтүү					
1	Мыйзамдарга талдоо жүргүзүү жана түзөтүүлөрдү даярдоо. Эскертүү: ошондой эле 3.2.1-милдеттин 1-пунктун караңыз.	СК, ЖС	2014-жыл	Мыйзамдын долбоору мыйзам чыгаруу техникасынын талаптарына ылайык тариздελди. Мыйзамдын долбоору ЖКга киргизилди. Мыйзамдын долбоору ЖКда кабыл алынды.	Талап кылынбайт
2	Судьялардын атаандаштык принцибин бузгандыгы боюнча	СК, ЖС, СД, ЖС	2014-жыл	Эсепке алуу жана статистика механизми бекитилди.	Талап кылынбайт

	эсепке алуу жана статистика механизмин иштеп чыгуу жана ишке киргизүү (тараптардын даттануулары, жогору турган соттордун чечимдери ж.б.)			Маалыматтар топтолууда, талдоо жүргүзүлүүдө жана корутундулар чыгарылууда.	
3	Сот процессинде тараптардын атаандаштыгын караган процесстик ченемдердин аткарылышын судьялардын камсыздоосу.	СК, ЖС, ЖС	Дайыма	Судьялар тараптан атаандаштык принцибинин бузулгандыгына тараптардын даттанууларынын санынын азайышы.	Талап кылынбайт
4	Судьялардын, прокурорлордун жана сот процессине катышуучу адвокаттардын кесиптик деңгээлин жогорулатуу боюнча иш-чаралар: "тегерек столдор", талкуулоолор, консультациялар, тренингдер ж.б.	ЖС, Башкы прокуратура жана Адвокаттар союзу менен бирдикте СОБ	Дайыма, бирок жылына бир жолудан кем эмес	Иш-чаралардын саны: "тегерек столдор", талкуулоолор, консультациялар, тренингдер ж.б. өткөрүлгөн окуулар жөнүндө ОБнун отчеттору.	Бекитилген бюджеттин чегинде, эл аралык донорлор менен макулдашуу боюнча
3.2.3-милдет. Аткаруу өндүрүшүнүн институтун өркүндөтүү					
1	Аткаруу өндүрүшү жана сот аткаруучуларынын макамы жөнүндө жаңы мыйзамды иштеп чыгуу, аларда жеке сот аткаруучуларын түзүү мүмкүндүгүн, ошондой эле конфискацияланган, ээсиз жана мураска ээ болуу укугу боюнча мамлекетке өткөн мүлктү эсепке алууну ишке ашыруу (мамлекеттин кирешесине айлантуу), баа берүү жана сатуу тартибин кароо.	СК, ЖС, СД, ЖС, ЖК, Өкмөт	2014-жыл	Мыйзам иштелип чыкты.	Талап кылынбайт
2	Сунуш кылынуучу мыйзам долбоорун коомдук талкуулоо. Мыйзам долбоорун	СК, ЖС, ЖК	2014-жыл	Мыйзам кабыл алынды.	Бекитилген бюджеттин чегинде, эл аралык

	макулдашуу жана КР ЖКнын кароосуна киргизүү. Лоббирлөө: КР ЖКнын профилдик комитеттеринде кароо жана пленардык жыйында кабыл алуу.				донорлор менен макулдашу у боюнча
3	Каалаган кызыкдар адамга карыздар тууралуу маалымат алууга мүмкүндүк берүүчү карыздардын бирдиктүү автоматташтырылган реестрин иштеп чыгуу жана ишке киргизүү.	СК, Ж, СД, ЖС	2014-2017-жылдар	Бирдиктүү автоматташтырылга н реестр иштелип чыкты жана иштеп жатат.	Бекитилген бюджеттин чегинде
3.2.4-милдет. Судьялар кеңешинин мүчөлөрүнө кошумча жүктөм үчүн адекваттуу компенсация тутумун иштеп чыгуу жана ишке киргизүү					
1	Судьялар кеңешинин курамында иш жүргүзгөндүгү үчүн сыйлоону караган мыйзам долбоорун иштеп чыгуу жана "КР соттук өз алдынча башкаруу органдары жөнүндө" Кыргыз Республикасынын Мыйзамына өзгөртүүлөрдү киргизүү. Судьялар кеңешинин мүчөлөрү үчүн адекваттуу компенсациялоо тутумун бекитүү жана ишке киргизүү.	СК, ЖК	2014-жыл	Мыйзам долбоору иштелип чыкты. СКнын мүчөлөрү үчүн адекваттуу компенсациялоо тутуму ишке киргизилди.	Талап кылынбайт
2	Сунуш кылынуучу мыйзам долбоорун коомдук талкуулоо. Мыйзам долбоорун макулдашуу жана Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин кароосуна киргизүү. Лоббирлөө: Кыргыз Республикасынын ЖКнын профилдик комитеттеринде кароо жана пленардык	СК, ЖС, ЖК	2014-жыл	Мыйзам кабыл алынды.	Бекитилген бюджеттин чегинде, эл аралык донорлор менен макулдашу у боюнча

	жыйында кабыл алуу.				
	Ушул Милдеттин 1-пунктуна ылайык Судьялар кеңешинин мүчөлөрү үчүн компенсациялоо менен байланышкан чыгымдарды бюджетте кароо жана каржылоону контролдоо.	СК, Өкмөт	2014-2017-жылдар	Бюджетте компенсациялоонун өлчөмү. Компенсация төлөөнү контролдоо механизми иштелип чыкты.	Бекитилген бюджеттин чегинде
3.2.5-милдет. Бийликтин сот бутагынын ишинин маселелери боюнча Судьялар кеңешинин мыйзам чыгарууга демилге кылуу укугун караган түзөтүүлөрдү иштеп чыгуу жана мыйзамдарга киргизүү					
1	Бийликтин сот бутагынын ишинин маселеси боюнча Судьялар кеңешинин мыйзам чыгарууга демилге кылуу укугун караган түзөтүүлөрдү мыйзамга киргизүү жөнүндө Мыйзамдын долбоорун даярдоо.	СК, ЖС, ЖК	2014-2015-жылдар	Бийликтин сот бутагынын иш маселеси боюнча СКнын мыйзам чыгарууга демилге кылуу укугун караган түзөтүүлөрдү мыйзамга киргизүү жөнүндө Мыйзамдын долбоору даярдалды.	Талап кылынбайт
2	Сунуш кылынуучу мыйзам долбоорун коомдук талкуулоо. Мыйзам долбоорун макулдашуу жана КР ЖКнын кароосуна киргизүү. Лоббирлөө: КР ЖКнын профилдик комитеттеринде кароо жана пленардык жыйында кабыл алуу.	СК, ЖС, ЖК	2014-2015-жылдар	Мыйзамдын долбоору мыйзам чыгаруу техникасынын талаптарына ылайык тариздедди. Мыйзамдын долбоору КР ЖКга киргизилди. Мыйзамдын долбоору КР ЖКда кабыл алынды.	Бекитилген бюджеттин чегинде, эл аралык донорлор менен макулдашуу боюнча
3.2.6-милдет. Судьялардын жардамчыларынын институтун өркүндөтүү					
1	Судьялардын жардамчылары үчүн квалификациялык талаптарды өркүндөтүү.	СК, ЖС, КП, СД	2014-жылдын биринчи жарым жылдыгы	Судьялардын жардамчылары үчүн бирдиктүү квалификациялуу талаптар иштелип чыкты жана тандоодо колдонулууда.	Бекитилген бюджеттин чегинде, эл аралык донорлор менен макулдашуу боюнча
2	Судьялардын жардамчыларын окутуунун атайын программасын иштеп	ЖС менен макулдашуу боюнча СОБ	2014-жыл	Атайын программа иштелип чыкты жана судьялардын жардамчыларын	Талап кылынбайт

	чыгуу.			окутуу зарылдыгына жараша өткөрүлүүдө.	
3	Судьялардын жардамчыларынын квалификациясын жана көндүмдөрүн жогорулатуу боюнча окутуу өткөрүү.	СОБ	Дайыма	Квалификацияны жана көндүмдөрдү жогорулатуу боюнча окуудан өткөн судьялардын жардамчыларынын саны.	Бекитилген бюджеттин чегинде, эл аралык донорлор менен макулдашуу боюнча
3.2.7-милдет. Сот округдарын киргизүү					
1	Төмөнкүлөрдү эске алуу менен талдоо жүргүзүү жана сот округдарын киргизүү боюнча сунуштарды даярдоо: - калктын санын жана жыштыгын; - аймактын өлчөмүн; - сотторго жетүүнү (алыстыгы, транспорттук коммуникациялар); - судьяларга жүктөлгөн ар жылдык иш милдеттерди.	СК, ЖС, СД	2014-2015-жылдар	Талдоо жүргүзүлдү жана сот округдарын киргизүү боюнча сунуштар даярдалды. Сот округдары киргизилди.	Талап кылынбайт
2	Бардык инстанциядагы соттордун судьяларынын жана соттордун аппарат кызматкерлеринин штаттык санын оптималдаштыруу.	СК, ЖС, СД	2014-2015-жылдар	Бардык соттордун судьяларынын жана соттордун аппарат кызматкерлеринин оптималдуу штаттык саны бекитилди.	Талап кылынбайт
3	"Кыргыз Республикасынын жергиликтүү сотторунун түзүмүн жана жергиликтүү соттордун судьяларынын штаттык санын бекитүү жөнүндө" Кыргыз Республикасынын Мыйзамына өзгөртүүлөрдү жана толуктоолорду киргизүү тууралуу Мыйзамдын	СК, ЖС, СД, ЖК	2015-жыл	Мыйзам долбоору иштелип чыкты жана кабыл алынды.	Талап кылынбайт

	долбоорун иштеп чыгуу.				
	Мыйзам долбоорун макулдашуу жана КР ЖКнын кароосуна киргизүү. Лоббирлөө: КР ЖКнын профилдик комитеттеринде кароо жана пленардык жыйында кабыл алуу.	СК, ЖС, СД, ЖК	2015-жыл	Мыйзам кабыл алынды.	Талап кылынбайт
3.2.8-милдет. Иштердин категориялары боюнча судьялардын адистешүүсүн киргизүү					
1	Иштердин категориясына карата судьялардын адистешүүсүн киргизүү боюнча талдоо жүргүзүү жана сунуштарды даярдоо.	СК, ЖС, СД	2014-жыл	Иштердин категорияларына карата судьялардын адистешүүсүн киргизүү боюнча сунуштар даярдалды. Сунуштарды аткаруу боюнча иш-чаралар планы бекитилди.	Талап кылынбайт
2	Судьялардын иш жүктөмүн эске алуу менен 1-инстанциядагы соттордо иштердин категориясы боюнча судьялардын адистешүүсүн пландуу киргизүү.	СК, ЖС, СД	2015-жыл	Судьялардын адистешүүсү киргизилүүчү иштердин категорияларынын тизмеги бекитилди. Адистештирилген судьялардын саны.	Талап кылынбайт
3	"Кыргыз Республикасынын Жогорку соту жана жергиликтүү соттор жөнүндө" Кыргыз Республикасынын конституциялык Мыйзамына өзгөртүүлөрдү жана толуктоолорду киргизүү тууралуу мыйзамдардын долбоорлорун иштеп чыгуу.	ЖС, ЖС, ЖК	2014-жыл	Тиешелүү мыйзамдар иштелип чыкты.	Талап кылынбайт
4	Мыйзамдардын сунуш кылынуучу долбоорлорун коомдук талкуулоо. Мыйзам долбоорун макулдашуу жана КР ЖКнын кароосуна	СК, ЖС, ЖК	2014-жыл	Мыйзамдын долбоору мыйзам чыгаруу техникасынын талаптарына ылайык тариздделди. Мыйзамдын	Бекитилген бюджеттин чегинде, эл аралык донорлор менен макулдашу

	киргизүү. Лоббирлөө: КР ЖКнын профилдик комитеттеринде кароо жана пленардык жыйында кабыл алуу.			долбоору КР ЖКга киргизилди. Мыйзамдын долбоору КР ЖКда кабыл алынды.	у боюнча
3.2.9-милдет. Талаш-тартыштарды жана жарашууларды сотко чейин жана соттон тышкары жөнгө салуу механизмдерин ишке киргизүү					
1	Талаш-тартыштарды жана жарашууларды сотко чейин жана соттон тышкары жөнгө салуу механизмдерин жана мыйзам долбоорлорун иштеп чыгуу.	СК, ЖС, жергиликтүү соттор, ӨЭУдар, ЖК	2014-жыл	Механизм иштелип чыкты. Мыйзам долбоору иштелип чыкты.	Талап кылынбайт
2	Мыйзамдардын сунуш кылынуучу долбоорлорун коомдук талкуулоо. Мыйзам долбоорун макулдашуу жана КР ЖКнын кароосуна киргизүү. Лоббирлөө: КР ЖКнын профилдик комитеттеринде кароо жана пленардык жыйында кабыл алуу.	СК, ЖС, ЖК	2014-2015-ж.	Мыйзамдын долбоору мыйзам чыгаруу техникасынын талаптарына ылайык тариздела. Мыйзамдын долбоору КР ЖКга киргизилди. Мыйзамдын долбоору КР ЖКда кабыл алынды.	Бекитилген бюджеттин чегинде, эл аралык донорлор менен макулдашу у боюнча
3.2.10-милдет. Сот тутумунда стратегиялык пландоону киргизүү (кыска мөөнөттүү, орто мөөнөттүү, узак мөөнөттүү)					
1	Сот тутумунун ишине стратегиялык пландоону киргизүү (кыска мөөнөттүү, орто мөөнөттүү, узак мөөнөттүү).	СК,ЖС, КП, СД, СОБ	2014-жылдан тартып дайыма	Стратегиялык пландоо (кыска мөөнөттүү, орто мөөнөттүү, узак мөөнөттүү) ишке ашырылууда.	Талап кылынбайт
2	Максаттуу программанын аткарылышына мониторинг жүргүзүү, баа берүү тутумун иштеп чыгуу жана ишке киргизүү.	СК, ЖС, КП, СД, СОБ	2014-жыл	Максаттуу программанын аткарылышына мониторинг жүргүзүү жана баа берүү тутуму ишке киргизилди.	Талап кылынбайт
3.3-чакан максат. Соттордун инфратүзүмүн белгиленген стандарттарга ылайык камсыздоо					
3.3.1-милдет. Белгиленген ченемдерге ылайык келген соттордун имараттарын куруу					
1	Төмөнкүлөрдү даярдоо: - соттордун	СК, ЖС, СД	2014-2015-жылдар	Соттордун имараттарын модернизациялоо	Бекитилген бюджеттин чегинде, эл

	имараттарын модернизациялоо жана куруу боюнча чыгымдардын толук сметасын жана техникалык-экономикалык негиздемени (ТЭН); - КР Өкмөтүнүн 2009-жылдын 5-августундагы № 492 "Жергиликтүү соттордун кызматтык жайлары үчүн ченемдерди бекитүү жөнүндө" токтомуна ылайык функциялуулугун, коопсуздугун, маалыматтык технологияларды, атайын бөлмөлөрдү (анын ичинде эрезеге жете электер үчүн), ортомчу борборду, жазууларды жана документтерди коргоо үчүн бөлмөлөрдү, китепканаларды, күтүү бөлмөлөрүн ж.б. эске алуу менен, бекитилген ченемдерге ылайык соттордун имараттарын курууга долбоордук-сметалык документтерди.			жана куруу боюнча чыгымдардын толук сметасы жана ТЭН даярдалды. Бекитилген ченемдерге ылайык соттордун имараттарын курууга долбоордук-сметалык документтер даярдалды, КР Өкмөтүнүн 2009-жылдын 5-августундагы № 492 "Жергиликтүү соттордун кызматтык жайлары үчүн ченемдерди бекитүү жөнүндө" токтомуна ылайык имараттарга учурдагы талаптарды жана инфратүзүмдү эске алган стандарттар аныкталды.	аралык донорлор менен макулдашу у боюнча
2	План иштеп чыгуу жана (кезектүүлүгүн) бекитүү: - соттордун учурдагы имараттарын модернизациялоо; - соттордун жаңы имараттарын куруу	СК, ЖС, СД	2014-жыл	Соттордун имараттарын модернизациялоо жана куруу боюнча артыкчылыктар аныкталды. Соттордун имараттарын модернизациялоо жана куруу боюнча план бекитилди.	Талап кылынбайт
3	Каржылоо көлөмүн аныктоо.	СК, ЖС, СД	2014-2017-жылдар	Каржылоо көлөмү аныкталды.	Талап кылынбайт
4	Ушул Милдеттин 2-пунктун эске алуу менен соттордун имараттарынын	СК, СД	2014-2017-жылдар	Соттордун имараттары модернизацияланды	Бекитилген бюджеттин чегинде

	кеминде 50%ын модернизациялоо жана куруу			жана курулду.	
3.3.2-милдет. Сот тутумунда маалыматтык технологияларды өнүктүрүү					
1	Сот тутумунда маалыматтык технологияларды өнүктүрүүнүн стратегиялык планын иштеп чыгуу жана бекитүү, анда сотторду маалыматташтыруунун төмөнкүдөй узак мөөнөттүү максаттарын аныктоо керек, анын ичинде: - маалыматтык жана техникалык коопсуздук тутуму; - сот процесстерин аудио-видеого жазууну киргизүү; - сотторду үзгүлтүксүз энергия берүү булагы менен камсыздоо; - соттордун мамлекеттик жана коомдук түзүмдөр менен маалыматтык өз ара аракеттенүүсүн камсыздоо, ошондой эле Сот тутумунун бирдиктүү маалыматтык ресурсунун базасында (КР Жогорку сотунун веб-сайты) жарандардын сот чөйрөсүнө болгон маалыматтык суроо-талаптарын канааттандыруу ж.б.	СК, ЖС, КП, СД, СОБ, Өкмөт	2014-жыл	Сот тутумунда маалыматтык технологияларды өнүктүрүүнүн стратегиялык планы.	Талап кылынбайт
2	"а" - сот тутумунда маалыматтык технологияларды өнүктүрүүнүн бекитилген стратегиялык планынын алкагында компьютердик жабдууларды андан ары жаңылоо менен	СК, ЖС, КП, СД, СОБ, Өкмөт	"а" - 2014-2015-жылдар	"а" - компьютердик жабдууларды инвентаризациялоо жүргүзүлдү, аталган жабдууларды жаңылоо боюнча чыгымдардын болжолдуу сметасы даярдалды.	"а" - Бекитилген бюджеттин чегинде, эл аралык донорлор менен макулдашуу боюнча.

	аларды инвентаризациялоо.				
	"б" - сот тутумун Интернетке кошуу.		"б", "в" жана "г" - 2014-2017-жылдар	"б" - сот тутумунун компьютердик жабдуулары Интернет тармагына кошулду.	"б"- Бекитилген бюджеттин чегинде, эл аралык донорлор менен макулдашуу боюнча.
	"в" - тутумдун ичинде жана башка мамлекеттик органдар менен маалымат алмашуу тутумун киргизүү (корпоративдик почтаны киргизүү, видео-конференц-байланыш).			"в" - тутум иштеп жатат.	"в"- Бекитилген бюджеттин чегинде
	Ар бир сотто компьютердик жабдуулардын иштешине, ошондой эле маалыматтык жана техникалык коопсуздукка жооп берген IT-адистердин штаттык бирдиктерин киргизүү.			"г" - IT-адистердин штаттык бирдиктери ар бир сотко киргизилди.	"г"- Бекитилген бюджеттин чегинде
3	"а" - Сот тутумунда маалыматтык жана техникалык коопсуздук тутумун иштеп чыгуу. "б" - Соттордо видео байкоо жүргүзүүлөрдү орнотуу.	СК, ЖС, КП, СД, СОБ, Өкмөт	2014-2017-жылдар	"а" - Сот тутумунда маалыматтык жана техникалык коопсуздук тутуму иштелип чыкты жана ишке киргизилди. "б" - Соттордо видео байкоо жүргүзүү орнотулду.	Бекитилген бюджеттин чегинде
4	"а" - Соттордун маалыматтык инфратүзүмүнө сот процессин аудио жана видео жазууга мүмкүндүк берген тиешелүү программалык камсыздоону иштеп чыгуу жана ишке	ЖС, СД, ЖС, Өкмөт	2014-2017-жылдар	"а" - процесстик мыйзамга киргизилген өзгөртүүлөргө ылайык программалык камсыздоо иштелип чыкты, сот процесстерин аудио-видео жазуу тутуму бардык сотторго	"а"- Бекитилген бюджеттин чегинде

	киргизүү. Сот жыйындарынын залдарын зарыл техникалык жактан жабдуу үчүн долбоордук-сметалык документтерди даярдоо.			киргизилди. "б" - Долбоордук-сметалык документтер даярдалды.	"б"-Бекитилген бюджеттин чегинде
5	Ар бир соттун мүмкүнчүлүгүн (жайгашкан жери, банктардын койгон талаптары ж.б.) эске алып, банктар менен макулдашуу боюнча соттордун имараттарынын ичинде мамлекеттик алымдарды жана айыптарды төлөө үчүн төлөмдөрдү кабыл алуу боюнча терминалдарды орнотуу	ЖС, СД, ЖС	2014-2015-жылдар	Төлөө терминалдары орнотулду.	Бекитилген бюджеттин чегинде, эл аралык донорлор менен макулдашу у боюнча
6	"а" - Белгиленген ченемдерге ылайык сотторду зарыл сандагы транспорттук каражаттар менен камсыздоо. "б" - Соттордогу колдо бар транспорттук каражаттарды алардын жарактуулугуна, ошондой эле техникалык-экономикалык негиздемени даярдоо менен зарыл сандагы транспорттук каражаттарды аныктоо предметине инвентаризациялоо. "в" - соттордо колдонулуучу офистик эмеректердин бардык түрлөрү үчүн стандарттарды аныктоо.	СК, ЖС, КП, СД, Өкмөт	"а" жана "б" - 2014-2017-жылдар "в" - 2014-жыл	"а" - Транспорттук каражаттар, компьютерлер жана эмерек сатып алынды. "б"-Инвентаризация-лоо жүргүзүлдү. "в" - Стандарттар аныкталды.	"а"-Бекитилген бюджеттин чегинде "б" жана "в"-Талап кылынбайт

7	Бардык сотторду үзгүлтүксүз электр берүү булагы (генератор) менен этаптуу камсыздоо.	СК, ЖС, КП, СД, Өкмөт	2014-2017-жылдар	Бардык соттордун имараттары үзгүлтүксүз электр берүү булагы (генератор) менен камсыздалды.	Бекитилген бюджеттин чегинде
4-максат. Коом тарабынан сотторго карата ишенимге жетишүү					
4.1-чакан максат. Сот арачыларынын институтун киргизүү					
4.1.1-милдет. Сот арачыларынын институтун киргизүү үчүн шарттарды түзүү. Сот арачыларынын институтун киргизүү менен байланышкан чыгымдарды каржылоо жана андан ары сот арачыларынын учурдагы ишин камсыздоо үчүн негизделген бюджетти иштеп чыгуу жана кабыл алуу					
1.	Соттордо сот арачыларынын институтун киргизүү жана өнүктүрүү үчүн зарыл шарттарды түзүү: - сот арачыларынын институтун киргизүү менен байланышкан чыгымдарды каржылоо жана андан ары сот арачыларынын учурдагы ишин камсыздоо үчүн негизделген бюджетти иштеп чыгуу жана кабыл алуу; - райондор аралык соттордун штатына сот администраторлорунун кызмат ордун киргизүү; - райондор аралык соттордун штаттарына жазык иштерин кароо боюнча адистештирилген судьялардын, ошондой эле жардамчылардын, катчылардын кошумча бирдиктерин киргизүү; - материалдык-техникалык база менен камсыздоо; - укуктук базаны	СК, ЖС, СД, СОБ	2014-2017-жылдар	Соттордо сот арачыларынын институтун киргизүү үчүн зарыл шарттар түзүлдү.	Бекитилген бюджеттин чегинде

	өркүндөтүү; - судьяларды сот арачыларынын, сот администраторлорунун жана соттордун аппарат кызматкерлеринин катышуусу менен иштерди кароого окутуу.				
4.2-чакан максат. Судьялардын ишине тышкы жана ички баа берүү тутуму жана судьялардын жоопкерчилигинин натыйжалуу механизмин киргизүү аркылуу сотторго ишенимди жогорулатуу					
4.2.1-милдет. Сот тутумунун ишине баа берүү үчүн тышкы социологиялык изилдөөлөрдү өткөрүү механизмдерин иштеп чыгуу					
1	Сот тутумунун ишине баа берүү үчүн тышкы социологиялык изилдөөлөрдү жүргүзүү механизмин иштеп чыгуу.	СК, ЖС, КП, СД, СОБ	2015-жыл	Механизмдин долбоору иштелип чыкты.	Талап кылынбайт
4.2.2-милдет. Соттордун жана судьялардын ишине баа берүүнүн ички тутумун жана судьяларды жоопкерчиликке тартуунун натыйжалуу механизмин иштеп чыгуу					
1	Соттордун жана судьялардын ишине баа берүүнүн ички тутумун жана судьяларды жоопкерчиликке тартуунун натыйжалуу механизмин иштеп чыгуу.	СК,ЖС, СД,СОБ	2014-жыл	Соттордун жана судьялардын ишине баа берүү тутуму иштелип чыкты.	Талап кылынбайт
2	"Тегерек стол" жана семинар аркылуу эксперттик коомчулуктун арасында соттордун жана судьялардын ишине баа берүүнүн сунуш кылынуучу механизмин, ички тутумун коомдук талкуулоо.	СК, ЖС, СД, СОБ	2014-жыл	Эксперттик коомчулуктун арасында соттордун жана судьялардын ишине баа берүүнүн ички тутумун талкуулоо боюнча "тегерек стол", семинар өткөрүлдү.	Бекитилген бюджеттин чегинде, эл аралык донорлор менен макулдашуу боюнча
3	Соттордун жана судьялардын ишине баа берүүнүн ички тутумун бекитүү.	СК	2014-жыл	Соттордун жана судьялардын ишине баа берүүнүн ички тутуму бекитилди.	Талап кылынбайт
4.2.3-милдет. Судьяларга болгон тартиптик материалдарды кароонун ачык-айкындуулугун жогорулатуу					
1	Судьяларга болгон тартиптик материалдарды	СК	Дайыма	Тартип комиссиясынын жана СКнын ачык	Талап кылынбайт

	кароонун ачык-айкындуулугун жогорулатуу			жыйналыштары өткөрүлүүдө.	
4.2.4-милдет. Судьялардын жана соттордун аппарат кызматкерлеринин арасында коррупцияга каршы аракеттенүү боюнча иш-чаралардын комплексин иштеп чыгуу жана кабыл алуу					
1	"а" - Кыска мөөнөттүү жана узак мөөнөттүү мезгилге Сот тутумун коррупциялык көрүнүштөргө каршы аракеттенүү боюнча иш-аракеттер планын иштеп чыгуу жана бекитүү, анын ичинде: "б" - Судьялардын жана соттордун аппарат кызматкерлеринин, СДнын жана СОБнун кызматкерлеринин ишин мотивациялоо тутумун иштеп чыгуу; "в" - Судьялардын кызматтык кабинеттерине жана сот жыйындарынын залдарына туруктуу видео байкоо жүргүзүүнү, ошондой эле судьялардын кызматтык телефон менен сүйлөшүүлөрүн туруктуу жазууну орнотуу.	СК, ЖС, КП, СД, ЖС, СОБ	"а" жана "б" - 2014-жыл "в" 2014-2017-жылдар	"а" - Иш-аракеттер планы иштелип чыкты жана бекитилди. "б" - Мотивациялар тутуму иштелип чыкты жана тиешелүү жобо кабыл алынды. "в" - Туруктуу видео байкоо жүргүзүү тутуму орнотулду. Судьялардын кызматтык телефон менен сүйлөшүүлөрү дайыма жазылууда.	"а", "б" - Талап кылынбайт "в" - Бекитилген бюджеттин чегинде
2	Соттордо, СДда, ОБда жана СКда иш-аракеттердин бекитилген планын ишке ашырууга жоопту адамдарды аныктоо.	СК, ЖС, КП, СД, ЖС, СОБ	2014-жыл	Жоопту адамдар аныкталды.	Талап кылынбайт
4.3-чакан максат. Сот иштерин жана материалдарды бөлүштүрүү механизмин өркүндөтүү					
4.3.1-милдет. Бардык соттордо судьялардын арасында сот иштерин жана материалдарды автоматтык түрдө бөлүштүрүү тутумун киргизүү					
1	Судьялардын арасында сот иштерин жана материалдарды автоматтык түрдө бөлүштүрүү тутумун өркүндөтүү жана	СК, ЖС, СД	Этап менен, 2014-жылдын биринчи кварталынан баштап	Судьялардын арасында сот иштерин жана материалдарды автоматтык түрдө бөлүштүрүү тутуму бардык сотторго	Бекитилген бюджеттин чегинде, эл аралык донорлор менен макулдашу

	бардык сотторго киргизүү.			киргизилди.	у боюнча
4.3.2-милдет. Соттордо маалыматтык жана коммуникациялык технологияларды (МКТ) кеңири колдонуу					
1	МКТ каражаттарын "офистик тиркемелерди, тексттерди даярдоо жана иштеп чыгуу программаларын" иштеп чыгуу жана ишке киргизүү, алардын жардамы менен судья же соттун канцеляриясынын кызматкери "стандарттык чечимдердин" моделдерин же үлгүлөрүн түзө алат, аларды судьялар чечим түзүүдө иш милдетин азайтуу үчүн колдонушу же сот ишин "электрондук түрдө" угууга даярдашы мүмкүн.	СК, ЖС, СД	2014-2017-жылдар	"Офистик тиркемелер, тексттерди даярдоо жана иштеп чыгуу программалары", "стандарттык чечимдердин" моделдери же үлгүлөрү иштелип чыкты жана ишке киргизилди.	Бекитилген бюджеттин чегинде, эл аралык донорлор менен макулдашу у боюнча
2	Судьяларга жана соттордун аппарат кызматкерлерине статуттук укук боюнча электрондук материалдарга, апелляциялык соттордун чечимдерине, соттордун токтомдоруна, иштөө методдоруна ж.б. МКТнын каражаттарын: сот тутумунун локалдуу тармагын, Интернетти, компакт-дисктерди ж.б. колдонуу аркылуу жетүүсүн камсыздоо.	СК, ЖС, СД	2014-2017-жылдар	Статуттук укук боюнча электрондук материалдарга, апелляциялык соттордун чечимдерине, соттордун токтомдоруна, иштөө методдоруна ж.б. МКТнын каражаттарын: сот тутумунун локалдуу тармагын, Интернетти, компакт-дисктерди ж.б. колдонуу аркылуу жетүү камсыздалды.	Бекитилген бюджеттин чегинде, эл аралык донорлор менен макулдашу у боюнча
3	Соттор жана алар менен өз ара аракеттенүүчү адамдардын ортосунда электрондук	СК, ЖС, СД	2014-2017-жылдар	Соттор жана алар менен өз ара аракеттенүүчү адамдардын ортосунда электрондук	Бекитилген бюджеттин чегинде, эл аралык донорлор менен

	байланышты жана маалымат алмашууну киргизүү (3.3.3-милдетти караңыз).			байланыш жана маалымат алмашуу киргизилди.	макулдашуу боюнча.

Эскертүү:

Мында чоң көлөмдөгү каржылоо зарыл болгондуктан, ошондой эле ушул Максаттуу программада каралган стратегиялык багыттарга (максаттарга) жетүү боюнча белгилүү бир милдеттерди (иш-чараларды) ишке ашыруунун артыкчылыктуу болушунан улам төмөнкүдө көрсөтүлгөн иш-чаралар кийинки мөөнөткө - 2017-жылдан кийинки мезгилге калтырылгандыгын белгилей кетүү зарыл.

Атап айтканда, төмөнкү иш-чараларды кийинкиге калтыруу сунушталат:

Ушул 2014-2017-жылдарга максаттуу программага киргизилбеген соттордун имараттарынын 90 пайызы модернизациялоо жана куруу.

Сот тутумунун бирдиктүү маалыматтык ресурсунда (КР Жогорку сотунун веб-сайты) сот материалдарынын электрондук архив бөлүмүн кароо (www.sot.kg);

а) төмөнкүлөрдү иштеп чыгуу:

- Кагаз жүзүндөгүсү менен катар эле электрондук (санариптик) форматта сот делосун түзүү жөнүндө жобону;

- Жарандардын соттук актыларга, электрондук архивдин материалдарына жетүүсү жөнүндө жобону;

б) сот органдарында электрондук архивди кош жүргүзүүгө өтүү;

в) www.sot.kg базасында сот делолорунун, материалдардын ж.б. бирдиктүү электрондук республикалык архивин түзүү;

г) электрондук архивди жүргүзүү жана түзүү маселелери боюнча судьяларды жана соттордун аппарат кызматкерлерин окутуу.

Көз карандысыз соттук эксперттик мекемелерди жана эксперттерди өнүктүрүү жана колдоо боюнча программаны иштеп чыгуу жана кабыл алуу.

4) Жарандардан, юридикалык жактардан документтерди кабыл алууда жана аларга берүүдө соттордо "бирдиктүү терезени" иштетүү боюнча жобону иштеп чыгуу жана бекитүү, соттордо "бирдиктүү терезени" иштетүү үчүн зарыл болгон кошумча штаттык бирдиктерди киргизүү, "бирдиктүү терезенин" кызматкерлерин жайгаштыруу үчүн сотторду кошумча жайлар менен жабдуу.

5) Судьялар кеңешин зарыл инфратүзүм: жумуш орду, жабдылган зарыл оргтехника, байланыш каражаттары, кеңсе товарлары ж.б. бар өзүнчө жай (имарат) менен камсыздоо.

1-тиркеме

"2014-2017-жылдарда Кыргыз Республикасынын сот тутумун өнүктүрүү" мамлекеттик максаттуу программасынын финансылык булактарды талап кылуучу ИШ-ЧАРАЛАРЫ

БАРДЫГЫ:
анын ичинде:
1.1.5-милдет. Күзөт кызматы (сот арачылары)

1.1.5-милдет. Тыштан байкоо жүргүзүү тутумун киргизүү
1.1.5-милдет. Контролдоп-өткөрүү режимин киргизүү
1.1.6-милдет. КР Судьялар кеңешинин ишти камсыздоо боюнча бөлүмүндө штаттык бирдиктерди көбөйтүү (IT-адис, финансылык аналитик, басма сөз-катчысы, иш кагаздарын жүргүзүүчү, архивариус)
1.1.6-милдет. КР Судьялар кеңешинин СКнын мүчөсүнүн милдеттерин аткаруу менен байланышкан мүчөсүн камсыздоо (кызматтык сапарларга чыгымдар)
1.1.6-милдет. КРнын судьяларынын курултайын уюштуруу жана өткөрүү
1.1.6-милдет. КР Судьялар кеңешинин ишине IT-технологияларды киргизүү: Судьялар кеңешинин веб-сайты, электрондук иш кагаздарын жүргүзүү
1.2.1-милдет. Сот тутумунун кызматкерлеринин эмгек акысын төлөөнү камсыздоо (Соцфондго чегерүүлөрдү эске алуу менен)
1.2.1-милдет. Сот тутумунун ишинин учурдагы чыгымдарын камсыздоо
2.1.1-милдет. Сот тутумунун бюджетин каржылоонун ачык-айкындуулугун камсыздоо
2.1.2-милдет. Эмгек шарттарын түзүү (басма-сөз кызматтары)
2.1.2-милдет. Аймактык маалыматтык басма-сөз кызматтарын киргизүү
3.1.2-милдет. Иштердин түрдүү категориялары боюнча адистешүүнү эске алуу менен кесиптик деңгээлди жогорулатуу
3.1.2-милдет. Маданий деңгээлди жана этикалык ченемдерди жогорулатуу
3.1.3-милдет. КР ЖСнын алдындагы Судьялардын окуу борборунун макамын жогорулатуу
3.2.4-милдет. Аткаруу өндүрүшүнүн институтун өркүндөтүү - бирдиктүү автоматташтырылган реестрди түзүү
3.2.5-милдет. КР Судьялар кеңешинин мүчөлөрү үчүн компенсация төлөп берүү
3.3.1-милдет. Белгиленген ченемдерге ылайык келген соттордун имараттарын куруу, реконструкциялоо, капиталдык оңдоо
3.3.2-милдет. Маалымат алмашуу тутумун түзүү
3.3.3-милдет. Сот жыйындарынын залдарын зарыл техникалык жактан жабдуу үчүн долбоордук-сметалык документтерди даярдоо
3.3.3-милдет. Штаттык бирдиктерди (IT-адистерди) киргизүү
3.3.3-милдет. Техникалык коопсуздук тутумун түзүү
3.3.3-милдет. Сот процесстерин аудио-видеого жазуу тутумун киргизүү
3.3.3-милдет. Транспорттук каражаттар менен камсыздоо
3.3.3-милдет. Үзгүлтүксүз электр берүү булагы менен этаптуу камсыздоо
4.1.1-милдет. Сот арачыларынын институтун киргизүү
4.2.4-милдет. Туруктуу видео байкоо жүргүзүү тутумун орнотуу

5. Максаттуу программаны ишке ашыруу механизми: Максаттуу программаны башкаруу, жоопкерчилик чөйрөсүн бөлүштүрүү жана Максаттуу программанын мамлекеттик тапшырыкчыларынын өз ара аракеттенүү механизми

Максаттуу программанын жетекчиси болуп сот бийлиги тарабынан - Судьялар кеңеши, Жогорку сот жана Жогорку сотко караштуу Сот департаменти, Өкмөт тарабынан - Финансы министрлиги саналат, алардын жетекчилери аны ишке ашыруу, акыркы натыйжалары, Максаттуу программаны аткарууга бөлүнүүчү бюджеттик финансылык каражаттардын

натыйжалуу колдонулушу үчүн жеке жоопкерчилик тартат, ошондой эле Программаны ишке ашырууну башкаруу формаларын жана методдорун аныктайт.

Судьялар кеңеши Жогорку сот, Жогорку сотко караштуу Сот департаменти жана Финансы министрлиги менен бирдикте Максаттуу программаны ишке ашыруунун жүрүшүндө:

- квартал сайын Максаттуу программаны ишке ашыруунун жүрүшү, жетишилген натыйжалар жана белгиленген форма боюнча финансылык каражаттарды колдонуунун натыйжалуулугу жөнүндө баяндама даярдайт;

- Максаттуу программанын координатору (Президенттин алдындагы Соттук реформа боюнча кеңеш) жана Максаттуу программанын мамлекеттик тапшырыкчылары менен аны ишке ашыруу боюнча иштерди координациялоону камсыз кылат;

- Максаттуу программаны ишке ашыруунун жүрүшүнө талдоо жүргүзөт жана анын иш-чараларын ишке ашыруунун натыйжалуулугун жогорулатуу боюнча сунуштарды иштеп чыгат;

- Максаттуу программаны оңдоо жана аны ишке ашыруу мөөнөтүн узартуу же болбосо токтотуу (зарыл болгон учурда) жөнүндө сунуштарды даярдайт;

- максаттуу индикаторлордун жана көрсөткүчтөрдүн маанилери, Максаттуу программаны ишке ашыруунун жүрүшүнө мониторинг жүргүзүүнүн натыйжалары, анын иш-чаралары жана аларга аткаруучулардын катышуу шарттары, ошондой эле өткөрүлүүчү конкурстар жана жеңүүчүлөрдү аныктоо критерийлери жөнүндө маалыматтын ачык-айкындуулугун камсыз кылуу жол-жоболорун аныктайт;

- өзүнүн ыйгарым укуктарынын жана жоопкерчилик чөйрөсүнүн чегинде Максаттуу программанын мамлекеттик тапшырыкчысынын функцияларын аткарат;

- Программаны ишке ашырууга жыл сайын мониторинг жүргүзөт, жеке жана юридикалык жактардын сот адилеттик органдарынын ишине баа берүүсүн ишке ашырат.

Максаттуу программанын мамлекеттик тапшырыкчылары:

- өзүнүн ыйгарым укуктарынын чегинде ченемдик укуктук актыларды, ошондой эле Максаттуу программаны аткаруу үчүн зарыл жергиликтүү актыларды иштеп чыгат;

- Программаны ишке ашыруу боюнча квартал сайын отчет берүүнү ишке ашырат;

- Программаны ишке ашыруунун жүрүшү жөнүндө баяндамаларды даярдайт, мамлекеттик тапшырыкчыга - Максаттуу программанын координаторуна анын иш-чараларын ишке ашыруу жөнүндө статистикалык, маалымдамалык жана талдоо материалдарын берет;

- зарыл болгон учурда белгиленген тартипте кезектеги финансылык жылга Максаттуу программанын иш-чараларынын тизмесин тактоо боюнча сунуштарды даярдайт жана Максаттуу программанын иш-чараларын ишке ашырууга чыгымдарды, ошондой эле аны ишке ашыруу механизмин тактайт;

- Кыргыз Республикасынын мыйзамына ылайык өзүнүн компетенциясынын чегинде иштерди жана кызмат көрсөтүүлөрдү аткаруучуларды, ошондой эле Максаттуу программанын ар бир иш-чарасы боюнча продукцияларды алып келүүчүлөрдү конкурстук негизде тандайт;

- Максаттуу программаны ишке ашыруунун жүрүшү жана натыйжалары, анын иш-чараларын каржылоо жөнүндө маалыматты (анын ичинде электрондук түрдө) жайгаштырууну уюштурат;

- Максаттуу программаны ишке ашырууга бөлүнүүчү бюджеттик финансылык каражаттардын натыйжалуу колдонулушун камсыз кылат;

- зарыл болгон учурда белгиленген мөөнөттө Максаттуу программага өзгөртүүлөрдү киргизүү жөнүндө сунуштарды иштеп чыгат.

Максаттуу программанын максаттарын жана милдеттерин чечүү үчүн мамлекеттик тапшырыкчылардын кызыкдар тараптар менен өз ара аракеттенүүсүнүн зарылдыгы өтө актуалдуу болуп саналат. Маанилүү чечим кабыл алаардан мурда алардын ой-пикирин угуп, көңүл коюу керек, анткени бардык иш-аракеттердин натыйжасы башка тараптарга түздөн-түз же кыйыр түрдө таасир этет.

1-таблицада Максаттуу программанын максаттарын жана милдеттерин ишке ашырууда өз ара аракеттенүү болжолдонуп жаткан негизги тараптардын тизмеги берилген.

1-таблица. Негизги кызыкдар тараптар жана алардын өз ара аракеттенүү формалары.

Өз ара аракеттенүү органы	Өз ара аракеттенүү формасы
Төмөнкү өкүлдөрдөн түзүлгөн жумушчу топ:: КР Президенти: КР Президентинин Аппараты Мыйзам чыгаруу бийлиги: КР Жогорку Кеңеши (профилдик комитет) Аткаруу бийлиги: Юстиция министрлиги, Финансы министрлиги, Ички иштер министрлиги, Саламаттык сактоо министрлиги Сот бийлиги: Жогорку сот, Конституциялык палата, Судьялар кеңеши, Сот департаменти, жергиликтүү соттор, Судьялардын окуу борбору Көз карандысыз эксперттер	ЖТнын төрагасынын жетекчилиги астында жумушчу топ Максаттуу программанын бардык милдеттерин аткаруу үчүн иш-чаралардын тизмесин чечүүдө бардык кызыкдар тараптар менен (мамлекеттик органдар, эксперттик коомчулук, жарандык коом, ӨЭУ жана ЖМК) өз ара аракеттенүүнү координациялоону камсыздайт.
Президенттин Аппараты	Максаттуу программанын бардык максаттарын жана милдеттерин чечүүдө байкоочу жана сунуш кылуучу функциялар. Бардык кызыкдар тараптар менен өз ара аракеттенүү.
Жогорку Кеңеш	1.1.1-1.1.5, 1.2.1-1.2.4, 2.2.1, 3.1.1, 3.2.1, 3.2.3-3.2.9-милдеттерди чечүүгө түздөн-түз катышуу, алардын алкагында төмөнкүлөр негизги иш-чаралар болуп саналат: - ЧУАларга талдоо жүргүзүү, улуттук мыйзамдардын эл аралык принциптерине жана ченемдерине салыштырма талдоо жүргүзүү; - сот тутумунун ишин жөнгө салуучу; Судьяларды тандоого карата кеңешти түзүү боюнча жол-жоболорду жөнгө салуучу ЧУАларды өркүндөтүү боюнча сунуштарды иштеп чыгуу; - мыйзам долбоорлорунун тексттерин даярдоо; - сунуштарды жана түзөтүүлөрдү коомдук талкуулоого жардам берүү; - мыйзам долбоорлорун макулдашуу жана КР ЖКда кароо үчүн ЧУАларга түзөтүүлөрдү киргизүү. Максаттуу программанын калган милдеттерин чечүүдө байкоочу жана сунуш кылуучу функциялар. Бардык кызыкдар тараптар менен өз ара аракеттенүү.
Юстиция министрлиги	1.1.1-1.1.5, 1.2.1-1.2.4, 2.1.1, 2.2.1, 3.1.1, 3.2.1, 3.2.3-3.2.9, 4.2.4.-милдеттерди аткарууда байкоочу жана сунуш кылуучу функциялар. Бардык кызыкдар тараптар менен өз ара аракеттенүү.

Финансы министрлиги	1.2.1-1.2.4, 2.1.1-милдеттерди чечүүгө макулдашуу боюнча катышуу. Бардык кызыкдар тараптар менен өз ара аракеттенүү.
Мамлекеттик улуттук коопсуздук кызматы (МУКК)	1.1.5-милдетти чечүүгө түздөн-түз катышуу. Судьяларды, алардын үй-бүлө мүчөлөрүн жана соттордун аппарат кызматкерлерин коргоо тутумун камсыздоо. Бардык кызыкдар тараптар менен өз ара аракеттенүү.
Башкы прокуратура	3.2.2-милдетти чечүүгө түздөн-түз катышуу. Сот процессинде тараптардын атаандаштык механизмин өркүндөтүү. Бардык кызыкдар тараптар менен өз ара аракеттенүү.
Ички иштер министрлиги	1.1.5-милдетти чечүүгө түздөн-түз катышуу. Судьяларды, алардын үй-бүлө мүчөлөрүн жана соттордун аппарат кызматкерлерин коргоо тутумун камсыздоо. Бардык кызыкдар тараптар менен өз ара аракеттенүү.
Жогорку сот	Максаттуу программанын бардык максаттарын жана милдеттерин чечүүгө түздөн-түз катышуу. ЖСтин басма сөз кызматы коомчулукка сот тутумундагы реформалардын жүрүшү жөнүндө өз убагында маалымдайт, "тегерек столдорду" өткөрөт. Бардык кызыкдар тараптар менен өз ара аракеттенүү.
Конституциялык палата	1.1.1,1.1.5, 1.2.1, 1.2.3-1.2.4, 2.1.1-2.1.2, 2.2.1-2.2.2, 3.1.1-3.1.2, 3.2.6, 3.2.11, 3.3.3, 4.2.1, 4.2.4-милдеттерди чечүүгө түздөн-түз катышуу. Максаттуу программанын калган милдеттерин чечүүдө байкоочу жана сунуш кылуучу функциялар. Бардык кызыкдар тараптар менен өз ара аракеттенүү.
Судьялар кеңеши	Максаттуу программанын максаттарын жана милдеттерин чечүүгө түздөн-түз катышуу. Андан тышкары, Судьялар кеңешинин төрагасы жана ЖТнын төрагасы төмөнкүдөй жол-жоболорду өткөрүүгө тийиш: - лоббирлөө: КР ЖКнын профилдик комитеттеринде ЧУАларга, мыйзам долбоорлоруна түзөтүүлөрдү кароо жана аларды КР ЖКнын пленардык жыйынында кабыл алуу. - мыйзам долбоорлоруна жана ЧУАларга сунуш кылынуучу сунуштарды жана түзөтүүлөрдү коомдук талкуулоону демилге кылуу. - бюджеттик, тартип, эксперттик-окуу комиссияларынын ишин уюштуруу жана координациялоо. Бардык кызыкдар тараптар менен өз ара аракеттенүү.
Судьялардын курултайы	3.1.1-милдетти чечүүгө түздөн-түз катышуу. Судья болууга талапкерлерге жогорулатылган критерийлерди жана талаптарды белгилөө. Максаттуу программанын бардык максаттарын жана милдеттерин чечүүдө байкоочу жана сунуш кылынуучу функциялар. Бардык кызыкдар тараптар менен өз ара аракеттенүү.
Сот департаменти жана жергиликтүү соттор	Максаттуу программанын бардык максаттарын жана милдеттерин чечүүгө түздөн-түз катышуу. Бардык кызыкдар тараптар менен өз ара аракеттенүү.

Судьялардын окуу борбору	1.2.1, 1.2.4, 2.1.2, 2.2.2, 3.1.1-3.1.3, 3.2.6, 3.2.2, 3.2.8, 3.2.11, 3.3.3, 4.1.1, 4.2.1-4.2.2, 4.2.4-милдеттерди чечүүгө түздөн-түз катышуу. Бардык кызыкдар тараптар менен өз ара аракеттенүү.
Көз карандысыз эксперттер	Максаттуу программанын бардык максаттарын жана милдеттерин чечүүгө түздөн-түз катышуу. Бардык кызыкдар тараптар менен өз ара аракеттенүү.
ӨЭУ, жарандык коом	Максаттуу программанын бардык максаттарын жана милдеттерин чечүүдө байкоочу жана сунуш кылынуучу функциялар. Бардык кызыкдар тараптар менен өз ара аракеттенүү.
Жалпыга маалымдоо каражаттары (ЖМК)	Судьялык жана жарандык коомго ЧУАларга түзөтүүлөрдү кабыл алганга чейин жана кабыл алгандан кийин Жумушчу топтун жүрүшү (пресс-релиздерди чыгаруу, "тегерек столдорду" жана бет ачарларды өткөрүү аркылуу), ошондой эле жалпысынан сот тутумунда реформанын жүрүшү жөнүндө маалымдоо. Бардык кызыкдар тараптар менен өз ара аракеттенүү.
Долбоордук жана курулуш уюмдары	3.3.1-милдетти чечүүгө келишимдик негизде катышуу. Белгиленген ченемдерге ылайык келген соттордун имараттарын куруу Бардык кызыкдар тараптар менен өз ара аракеттенүү.
Маалыматтык технологиялар чөйрөсүндөгү уюмдар	3.3.3-милдетти чечүүгө келишимдик негизде катышуу. Сот тутумунда маалыматтык технологияларды өнүктүрүү. 4.3.1. Бардык соттордо судьялардын арасында сот иштерин жана материалдарды автоматтык түрдө бөлүштүрүү тутумун киргизүү; 4.3.2. Соттордо маалыматтык жана коммуникациялык технологияларды (МКТ) кеңири колдонуу Бардык кызыкдар тараптар менен өз ара аракеттенүү.
Эл аралык институттар жана донорлор	3.1.2.- милдеттерин чечүүгө келишимдик негизде катышуу. Судьялардын жана соттордун аппарат кызматкерлеринин кесиптик (түрдүү категориядагы иштер боюнча адистешүүсүн эске алуу менен) деңгээлин жогорулатуу (тренингдер, семинарлар ж.б.); 3.3.3. Сот тутумунда маалыматтык технологияларды өнүктүрүү; 3.1. Бардык соттордо судьялардын арасында сот иштерин жана материалдарды автоматтык түрдө бөлүштүрүү тутумун киргизүү; 4.3.2. Соттордо маалыматтык жана коммуникациялык технологияларды (МКТ) кеңири колдонуу Бардык кызыкдар тараптар менен өз ара аракеттенүү.

6. Максаттуу программаны ресурстук камсыздоо

1994-2012-жылдардагы сот реформасын ишке ашыруу мезгилинде сотторду каржылоо менен байланышкан иштин абалы жакшырган, бирок сот тутумун каржылоого бөлүнүүчү каражаттардын көлөмү реалдуу керектөөнү камсыз кылбайт. Алсак, азыркы учурда республикалык бюджетте каралган бюджеттик каражат бөлүү соттордун керектөөлөрүн жарым-жартылай гана канааттандырат, анткени сотторду камсыздоого каражат бөлүүнүн көлөмү керектөөнүн 60-70 %ынан ашпайт.

Мында сот тутумун каржылоонун айрым багыттары жылдан жылга толук эмес көлөмдө камсыздалат.

Колдонуудагы ченемдерге ылайык сотторду иш үчүн ылайыкташтырылган жайлар менен камсыздоо максатында капиталдык оңдоо бөлүгүндөгү айрым оң тенденцияларга карабастан,

учурдагы жайларды кайра конструкциялоого жана оңдоого бөлүнүүчү акча каражаттары жетишсиз, ал эми жаңы имараттарды курууга акча каражаттары такыр эле бөлүнбөйт.

Азыркы учурда жергиликтүү соттордун кыйла бөлүгү мамлекеттик бийлик органдарынын деңгээлине ылайык келбеген, соттордун ишин мыйзамдын талаптарына ылайык уюштурууга мүмкүндүк бербеген имараттарда жайгашкан. Көптөгөн соттордун аянты сот адилеттигинин ачык-айкындуулугун камсыздоо максатында жарандардын жана жалпыга маалымдоо каражаттарынын өкүлдөрүнүн эркин жетүү аймагын уюштурууга, кабылдамаларды, күбөлөр үчүн күтүү бөлмөлөрүн, коомдук тамактануу жайларын, психологиялык түйшүктөн жеңилдөө үчүн ж.б. жайларды жабдууга мүмкүндүк бербейт.

Сот өндүрүшүн андан ары өнүктүрүүнүн, коомдун сот тутумунун иши тууралуу маалымдуулугун жогорулатуунун зарыл шарты болуп сотторду видео-конференц-байланыштын программалык-техникалык каражаттары менен камсыздоо, азыркы күндө кеңири чөйрөдөгү адамдарга жеткиликтүү соттордун иши тууралуу маалыматтар жайгаштырылган соттордун интернет-сайттарын түзүү, инженердик кызматтарды жана маалыматташтыруу боюнча кызмат орундарын түзүү, сотторго "электрондук сот адилеттиги" тутумун киргизүү ж.б. саналат.

Ушунун бардыгы бир кыйла финансылык каражаттарды жана маалыматтык технологиялар жаатында квалификацияланган адистерди талап кылат.

Жогоруда аталган жана башка проблемаларды чечүү максатында мыйзамга ылайык сот адилеттигин толук жана көз карандысыз ишке ашырууну камсыздоого мүмкүндүк берген мыйзамдык деңгээлде сотторду каржылоонун иштиктүү кепилдиктерин бекемдөө боюнча сунуштарды иштеп чыгуу үчүн Судьялар кеңешинин, Жогорку соттун, Жогорку сотко караштуу Сот департаментинин, ошондой эле Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин жана Өкмөтүнүн биргелешкен күч-аракеттери талап кылынат. Мындай кепилдиктердин катарында мыйзамда бекитилген сотторду каржылоо принциптери жана нормативдери, соттордун бөлүнгөн бюджеттик каражаттарды өз алдынча тескөөгө укугу, сот адилеттигин жүргүзүүгө акча каражаттарынын жетиштүү түрдө бөлүнүшү, баалардын азыркы мезгилдеги деңгээлин эске алуу менен судьяларды социалдык-турак жай жагынан камсыздоого чыгымдарды өзүнчө сап менен каржылоо жана башкалар каралышы мүмкүн.

Финансылык жыл ичинде сот тутумунун бюджетин бекитүүдө, каралышы мүмкүн болбогон экономикалык, социалдык маанилүү жана башка иш-чаралар боюнча күтүүсүз чыгымдарды жабуу үчүн Кыргыз Республикасынын Соттор кеңешинин резервдик фондун түзүү максатка ылайык деп табылышы керек.

Максаттуу программанын иш-чараларын ишке ашырууда Судьялар кеңешинин, Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун, Жогорку сотко караштуу Сот департаментинин, ошондой эле Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин жана Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн күч-аракети да бюджеттен тышкаркы каражаттарды, донорлордун гранттык жардамын тартууга багытталууга тийиш. Ал үчүн алар эл аралык уюмдар, анын ичинде Кыргыз Республикасында укуктук реформаларды колдоо долбоорлорун ишке ашыруучу финансылык уюмдар менен өз ара аракеттенүүнү активдештирүүсү керек.

Ушул Максаттуу программанын максаттарына жана милдеттерине жетишүү үчүн иш-чараларды туруктуу жана ийгиликтүү ишке ашырууну камсыздоо максатында аларды төмөнкүдөй каржылоо керек.

2013-жылдын 1-февралындагы "2013-жылга Кыргыз Республикасынын республикалык бюджети жана 2014-2015-жылдарга божомол жөнүндө" Кыргыз Республикасынын Мыйзамынын 2-беренесине ылайык 2014-жылга республикалык бюджеттин чыгымдалуучу бөлүгүнүн божомолу 105626289,9 миң сом суммасында белгиленген.

КР сот тутумунун бюджети 2017-жылга республикалык бюджеттин чыгымдалуучу бөлүгүнүн жалпы суммасынын 2,0%на чейин түзүлөөрү болжолдонууда, ал 2014-жылы жана кийинки үч жылда этап менен төмөнкү суммаларды түзөт:

1-таблица. Реалдуу керектөө эсебинен республикалык бюджеттин чыгымдалуучу бөлүгүнүн 2,0%ы эсебинде сот тутумунун бюджетинин божомолу (миң сом).

Аталышы	2014-ж.	2015-ж.	2016-ж.	2017-ж.
КР республикалык бюджетинин божомолу*	105626289,9	107657345,0	109810492,0	112006702,0
Сот тутумунун бюджетинин божомолу	896976,4	1036989,7	1107730,2	1288 894,4

Сот тутумунун реалдуу керектөөсү төмөнкүдөй:

2014-2017-жылдарга негизги (учурдагы) ишке бюджеттин божомолу, анын ичинде соттордун инфратүзүмүн өнүктүрүүгө жана сот тутумунун кызматкерлерин окутууга божомол: соттордун жаңы имараттарын куруу, соттордун иштөө үчүн жарактуу имараттарын кайра конструкциялоо/оңдоо, аларды маалыматтык-коммуникациялык технологиялар, эмерек, материалдар жана жабдыктар менен жабдуу, зарыл сандагы кызматтык автотранспорт жана аларды техникалык тейлөө станциялары, судьялардын жашап туруусу үчүн турак жайлар, окутуучу иш-чаралар жана башка күтүлбөгөн чыгымдар.

6.1. Негизги ишке 2014-2017-жылдарга Кыргыз Республикасынын Сот тутумунун бюджетинин божомолу (экономикалык беренелер боюнча пландаштырылган иш-чаралар - реалдуу керектөө), миң сом:

Чыгымдар беренеси		2014-ж.	2015-ж.	2016-ж.	2017-ж.
Кыргыз Республикасынын Жогорку соту					
Эмгек акы		85960,1	87249,5	88122,0	89003,2
Социалдык фондго төгүмдөр		13182,1	13378,2	13512,0	13647,2
Кызматтык сапарга чыгымдар		850,0	850,0	850,0	850,0
Коммуналдык чыгымдар		4000,0	4000,0	4000,0	6000,0
Ижара төлөмү		1728,0	864,0	864,0	864,0
Транспорттук чыгымдар		3200,0	3200,0	3200,0	3200,0
Башка кызмат көрсөтүүлөрдү сатып алуу		6000,0	6000,0	6000,0	6000,0
Имараттар жана курулмалар	капиталдык оңдоо		23000,0	12000	
	капиталдык салым				
Машиналар жана жабдуулар		8500,0	3750,0	1000,0	1000,0
БАРДЫГЫ		123420,2	142291,7	129848,0	120564,4
Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасы					
Эмгек акы		27872,6	28290,7	28573,6	28859,3
Социалдык фондго төгүмдөр		4250,6	4337,9	4381,3	4425,1
Кызматтык сапарга чыгымдар		500,0	600,0	600,0	600,0
Коммуналдык чыгымдар		810,0	900,0	900,0	900,0
Ижара төлөмү					
Транспорттук чыгымдар		4667,6	5000,0	5000,0	5000,0
Башка кызмат көрсөтүүлөрдү сатып алуу		2000,0	2000,0	2000,0	2000,0
Имараттар жана	капиталдык				

курулмалар	оңдоо				
	капиталдык салым				
Машиналар жана жабдуулар		4000,0	4000,0	4000,0	4000,0
БАРДЫГЫ		44100,8	45128,6	45454,9	45784,4
КР ЖСга караштуу Сот департаменти (борбордук аппарат)					
Эмгек акы		9553,8	10031,5	10533,1	11059,8
Социалдык фондго төгүмдөр		1412,6	1483,2	1557,4	1635,3
Кызматтык сапарга чыгымдар		565,0	565,0	565,0	565,0
Коммуналдык чыгымдар		1002,0	1302,0	1502,0	1502,0
Ижара төлөмү					
Транспорттук чыгымдар		440,0	500,0	500,0	500,0
Башка кызмат көрсөтүүлөрдү сатып алуу		1170,7	1170,7	1170,7	1170,7
Имараттар жана курулмалар	капиталдык оңдоо				
	капиталдык салым				
Машиналар жана жабдуулар			500,0	500,0	500,0
БАРДЫГЫ		14644,1	15552,4	16328,2	16932,8
КР ЖСна караштуу Сот департаменти (КР Судьялар кеңеши, КР Судьялар курултайы, жергиликтүү соттор, САКБ, СДнын облустук башкармалыктары)					
Эмгек акы		474955,5	558703,3	586638,5	615970,4
Социалдык фондго төгүмдөр		70225,5	84086,8	86738,7	91075,6
Кызматтык сапарга чыгымдар		5700,0	5000,5	5000,0	5000,0
Коммуналдык чыгымдар		23918,7	30826,8	32118,7	35545,8
Ижара төлөмү		8172,0	8472,0	8472,0	8472,0
Транспорттук чыгымдар		5313,9	6311,0	6942,1	7636,3
Башка кызмат көрсөтүүлөрдү сатып алуу		18642,2	22642,2	36242,6	43242,6
Имараттар жана курулмалар	капиталдык оңдоо	56705,0	54300,0	71900,0	68100,0
	капиталдык салым				23400,0
Машиналар жана жабдуулар		27044,0	39498,4	57948,2	181743,3
БАРДЫГЫ		690676,8	809841,0	892000,8	1080186,0
КР ЖСна караштуу Сот департаменти (Кыргыз Республикасынын Судьяларды тандоо боюнча кеңеши)					
Эмгек акы		7398,0	7398,0	7398,0	7398,0
Социалдык фондго төгүмдөр		1276,1	1276,1	1276,1	1276,1
Кызматтык сапарга чыгымдар		4375,9	4375,9	4375,9	4375,9

Коммуналдык чыгымдар					
Ижара төлөмү		2556,8	2556,8	2556,8	2556,8
Транспорттук чыгымдар		150,0	150,0	150,0	150,0
Башка кызмат көрсөтүүлөрдү сатып алуу		3676,5	3676,5	3676,5	3676,5
Имараттар жана курулмалар	капиталдык оңдоо				
	капиталдык салым				
Машиналар жана жабдуулар			100,0	100,0	100,0
БАРДЫГЫ		19533,3	19533,3	19533,3	19533,3
КР ЖСке караштуу Окуу борбору					
Эмгек акы		2030,9	2132,4	2239,0	2350,9
Социалдык фондго төгүмдөр		300,3	315,3	331,0	347,6
Кызматтык сапарга чыгымдар		1200,0	1200,0	1500,0	1700,0
Коммуналдык чыгымдар		250,0	250,0	250,0	250,0
Ижара төлөмү					
Транспорттук чыгымдар		120,0	120,0	120,0	120,0
Башка кызмат көрсөтүүлөрдү сатып алуу		200,0	425,0	425,0	425,0
Имараттар жана курулмалар	капиталдык оңдоо				
	капиталдык салым				
Машиналар жана жабдуулар			500,0	500,0	1000,0
БАРДЫГЫ		4601,2	4942,7	5365,0	6193,5
Кыргыз Республикасынын сот тутуму боюнча бардыгы					
Эмгек акы		607770,9	693805,4	723504,2	754641,6
Социалдык фондго төгүмдөр		90647,2	104877,5	107796,5	112406,9
Кызматтык сапарга чыгымдар		13190,9	12591,4	12890,9	13090,9
Коммуналдык чыгымдар		29980,7	36978,8	38270,7	43897,8
Ижара төлөмү		12456,8	11892,8	11892,8	11892,8
Транспорттук чыгымдар		13891,5	15281,0	15912,1	16606,3
Башка кызмат көрсөтүүлөрдү сатып алуу		31689,4	35914,4	49514,8	56514,8
Имараттар жана курулмалар	капиталдык оңдоо	56705,0	77300,0	83900,0	68100,0
	капиталдык салым				23400,0
Машиналар жана жабдуулар		40644,0	48348,4	64048,2	188343,3
БАРДЫГЫ		896976,4	1036989,7	1107730,2	1288894,4

Эскертүү:

Кыргыз Республикасынын Жогорку сотуна караштуу Окуу борборунун бюджетинин божомолу Кыргыз Республикасынын Президентинин 2012-жылдын 8-августундагы № 147 "Кыргыз Республикасынын сот адилеттигин өркүндөтүү боюнча чаралар жөнүндө" Жарлыгындагы сунуштарга ылайык СОБны Сот адилеттигинин жогорку мектеби кылып кайра түзүүгө чыгымдарды эске албайт.

6.2. 2014-2017-жылдарга соттордун инфратүзүмүн өнүктүрүүгө жана сот тутумунун кызматкерлерин окутууга бюджеттин божомолу (пландалуучу жылдарга бюджеттин долбоорунда (миң сом) каралган)

Чыгымдардын беренеси	2014-ж.	2015-ж.	2016-ж.	2017-ж.
Лекторлордун эмгек акысы: судьяларды, соттордун аппарат кызматкерлерин, тутумдуу администраторлорду окутуу			3250,0	3250,0
Транспорттук чыгымдар: КММ сатып алуу, автотранспортту оңдоо, утурумдук техникалык тейлөө.	13891,5	15281,0	15912,1	16606,3
Башка сатып алуулар: чарбалык, кеңсе буюмдар менен камсыздоо, жабдыктарды техникалык жактан тейлөө, маалыматтык-укуктук база менен камсыздоо ж.б.	31689,4	35914,4	49514,8	56514,8
Имараттар жана курулмалар: куруу, кайра конструкциялоо, соттордун имараттарын оңдоо жана кызматтык батирлерди сатып алуу	56705,0	77300,0	83900,0	91500,0
Машиналар жана жабдуулар: кызматтык автотранспорт сатып алуу, республиканын жергиликтүү соттору үчүн аудио-видео аппаратура, офис техникасы жана эмеректер менен камсыздоо, автомашиналардын оңдоо базаларын түзүү үчүн жабдуу	40644,0	48348,4	64048,2	188343,2
ЖЫЙЫНТЫГЫ	142929,9	176843,8	216625,1	356214,3

6.3. 2014-жылга Кыргыз Республикасынын сотторунун керектөөлөрүнүн сунуш кылынуучу эсебине негиздеме

2111-берене "Эмгек акы"

1. Эмгек акы колдонуудагы ченемдик документтерге ылайык эсептелген:

- Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн 2013-жылдын 28-июнундагы № 384 "Кыргыз Республикасынын мамлекеттик жана муниципалдык кызматчыларына эмгек акы төлөөнүн шарттары жөнүндө" токтому;

- Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн 2013-жылдын 18-октябрындагы № 560 "Кыргыз Республикасынын судьяларына, Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун аппаратынын, Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасынын аппаратынын мамлекеттик кызматчыларына эмгек акы төлөөнүн шарттары жөнүндө" токтому;

- Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн 2013-жылдын 10-октябрындагы № 543 "Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн 2008-жылдын 23-январындагы № 22 "Кыргыз Республикасынын мамлекеттик органдарын жана жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдарын тейлөөчү кызматкерлердин эмгек акысынын шарттары жөнүндө" токтомуна толуктоолорду жана өзгөртүү киргизүү тууралуу" токтому.

2. Эмгек акыны эсептөөдө төмөнкүлөр эске алынат:

- кызматтык маяна (базалык ставка, эселенген коэффициент);

- иштеген жылдары үчүн үстөк акы;

- атайын жана класстык чендер үчүн үстөк акы;

- жашырындуулук үчүн үстөк акы (уруксаты бар адамдарга);

- ченеми жок жумушчу күн үчүн үстөк акы (МОП);

- иштин татаалдыгы, оордугу жана атайын режими үчүн үстөк акы.

3. Эмгек акынын жылдык фондун төмөнкүлөр түзөт:

- 12 айлык эмгек акы;

- 4 кварталдык сый акы;

- өргүүгө карата 2 дарылоо жөлөкпулу.

2112-берене "Социалдык фондго чегерүү"

1. "Социалдык фондго чегерүү" беренеси - "Эмгек акы" беренесинин суммасынын 17,25%ы эсебинен эсептелет.

2211-берене "Кызматтык сапарга чыгымдар"

1. Кызматтык сапарга чыгымдар - учурдагы Эмгек кодексине жана Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн башка ченемдик актыларына ылайык эсептелген.

Чыгымдардын бул беренеси боюнча судьяларды ротациялоодо келип чыккан судьяларга көтөрмөлөөчү төлөмдөрдү төлөө, иши дайындалган жерге чейин жаңыдан дайындалган судьяларга төлөө каралган.

2212-берене "Коммуналдык кызмат көрсөтүүлөр"

1. Жылуулук энергиясына керектөө 2014-жылга келишимдерге ылайык иш жүзүндөгү чыгымдардан алынды.

2. Электр энергиясы - Кыргыз Республикасынын Өкмөтү тарабынан белгиленген жана КР ФМ тарабынан жеткирилген 2014-жылга лимиттер.

3. Байланыш - белгиленген тариф жана КР СД тарабынан белгиленген лимит боюнча.

4. Почта - 2013-жылга иш жүзүндөгү чыгымдарды эске алуу менен 2014-жылдын керектөөлөрүнө ылайык.

5. Таштанды, суу - 2014-жылдагы келишимдер.

2213-берене "Ижара төлөмү"

Эсептер "Кыргыз Республикасынын судьяларынын статусу жөнүндө" Кыргыз Республикасынын Мыйзамына ылайык турак жайды ижаралоого акы төлөөнү карайт.

2214-берене "Транспорттук чыгымдар"

Эсептер Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн 2007-жылдын 14-февралындагы № 591 жана 2011-жылдын 30-декабрындагы № 767 токтомдорунун негизинде жүргүзүлдү. Эсепте автомашиналарды күтүүгө учурдагы чыгымдар, КММга (лимит боюнча) чыгымдар, май алмаштыруу (жүргөн аралыгы боюнча), ар жылдык техникалык тейлөө (оңдоо) ж.б. колдонулган.

2215-берене "Башка кызмат көрсөтүүлөрдү сатып алуу"

Бул берене боюнча кеңсе товарлары сатып алынат, бланктар даярдалат, жабдыктарды жана инвентарды утурумдук оңдоо жүргүзүлөт, имараттарды күтүү боюнча санитардык кызматтар көрсөтүлөт, судьялар үчүн мантиялар жана мамлекеттик кызматчылар үчүн формалар тигилет, имараттарды утурумдук оңдоо жүргүзүлөт, соттордун атрибутикасына чыгымдар (гербдер, желектер) ж.б.

Мисалы:

1. Кагаздын жана "Дело" папкаларынын санынын эсеби 2013-жылы соттордо каралган иштердин санына жана ар бир ишке кеткен барактын орточо чыгымдалышына жараша жүргүзүлөт.

2. Чыгымдалуучу материалдардын эсеби орточо баага көбөйтүлгөн оргтехниканын болушун эске алат (картридж 3000 сом).

3. Бланктык продукция соттордун бланктарга болгон керектөөсүнө жараша өткөн жылдарга орточо баа боюнча эсептелет.

4. Маалыматтык кызмат көрсөтүүлөр 2014-жылга келишимге ылайык.

5. Оргтехниканы оңдоо - жабдуулардын бир бирдигине орточо чыгым 2000 сом эсебинде.

6. Кеңсе товарлары - өткөн жылга негизденүү менен орточо керектөөгө кызматкерлердин (судьялардын, аппараттын) саны.

7. Чарба товарлары - өткөн жылдагы керектөөлөргө жараша.

8. Окуткандыгы үчүн окутуучуларга акы төлөө эсеби педагогикалык саатка 200 сом эсебинде алынды.

3111-берене "Имараттар жана курулмалар"

Жаңы сотторду курууга, сотторду кайра конструкциялоого жана оңдоого эсеп "2014-2017-жылдарга Кыргыз Республикасынын сот тутумун өнүктүрүү" мамлекеттик максаттуу программасынын маалыматтарына жана Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн 2009-жылдын 5-августундагы № 492 токтомунун ченемдерине ылайык түзүлдү.

Бул берене боюнча эсепке "Кыргыз Республикасынын судьяларынын статусу жөнүндө" Кыргыз Республикасынын Мыйзамына ылайык судьяларга турак жай сатып алуу киргизилди - аянтына жараша үй-бүлө мүчөсүнө кеминде 20 кв.м эсебинде жана башка күтүлбөгөн чыгымдарга 120-140 млн. сом.

Курууда жана кайра конструкциялоодо керектөөнүн тактыгы ДСД (долбоордук-сметалык документ) менен аныкталат. 2014-2017-жылдарга Кыргыз Республикасынын сот тутумунун органдары үчүн имараттарды куруунун приоритеттүүлүгү боюнча маалымат "2014-2017-жылдарга Кыргыз Республикасынын сот тутумун өнүктүрүү" мамлекеттик максаттуу программасында чагылдырылган. Имараттын керектүү аянтынын ченеми иштеп жаткан судьялардын санына жана ээлеген кызмат орундары боюнча кызматкерлердин бирдигине белгиленген аянттын ченемине жана башка баштапкы маалыматтарга жараша аныкталат.

Акчалай чыгымдар 1 кв.м аянт үчүн 750 АКШ доллары эсебинде түзүлдү жана жылдар боюнча төмөнкүнү түзөт:

2014-ж. - 56 705,0 миң сом;

2015-ж. -77 300,0 миң сом;

2016-ж. - 83 900,0 миң сом;

2017-ж.—91 500,0 миң сом.

Оңдоону жүргүзүүдө эсепке 1м2 аянт үчүн 250 доллар алынды. Курулуштун, кайра конструкциялоонун жана оңдоонун артыкчылыгын Тапшырыкчы аныктайт.

3112-берене "Машиналар жана жабдуулар"

Бул берене боюнча керектөөлөрдүн эсеби Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн 2007-жылдын 14-февралындагы № 591 жана 2011-жылдын 30-декабрындагы № 767 "Кыргыз Республикасынын мамлекеттик органдарында жана жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдарында кызматтык жана нөөмөттүк автотранспортту азайтуунун эсебинен мамлекеттик бюджеттин каражатын үнөмдөө боюнча чаралар жөнүндө" токтомдоруна ылайык түзүлдү (автомашиналарды, оргтехниканы, аудио-видео техниканы жана башкаларды жыл сайын сатып алуу).

Автомашиналарды сатып алууга кеткен чыгымдардын эсеби Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн 2007-жылдын 14-февралындагы № 591 жана 2011-жылдын 30-декабрындагы № 767 "Кыргыз Республикасынын мамлекеттик органдарында жана жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдарында кызматтык жана нөөмөттүк автотранспортту азайтуунун эсебинен мамлекеттик бюджеттин каражатын үнөмдөө боюнча чаралар жөнүндө" токтомдоруна ылайык түзүлдү.

Автомашиналардын 90%ы 10 жылдан ашык пайдаланылууда, автомашиналардын бүтүндөй паркын жаңылоо зарыл, ошондой эле соттор нөөмөттүк автомашиналар менен

камсыздалган эмес. Сот тутумунун бардык кызматкерлерин (МОПтон башкасын) оргтехника - компьютерлер менен камсыздоо, иш үчүн жетишпеген башка техниканы (факстар, принтерлер, көчүрүүчү аппараттар, аудио-видео аппараттар жана башка техника) сатып алуу, ошондой эле эксплуатациялоо мөөнөтү боюнча жаңылоо эсепке алынган. Жыл сайын 600 компьютер жана башка оргтехника сатып алуу каралган.

2014-2016-жылдардын ичинде жыл сайын 26 кызматтык машина сатып алууга 20 млн. сом каралган, 2016-2017-жылдары - 47 бирдик (15 млн. сом) нөөмөттүк автомашинаны сатып алуу, соттордун, судьялардын жана сот процессине катышуучулардын коопсуздугун камсыздоо (металл издөөчүлөр ж.б. шаймандар, бардык сотторго кошумча ток берүү булактарын сатып алуу жана алар менен камсыздоо жана башка техника, жабдуулар.

7. Максаттуу программанын аткарылышына мониторинг жүргүзүү жана баа берүү

Сот тутумун өнүктүрүүнүн максаттуу программасын ишке ашырууну камсыздоо жана туруктуу актуалдуулугун кармап туруу максатында мониторинг жүргүзүлөт, анын жыйынтыктарын эске алуу менен ресурстарды бөлүштүрүү жөнүндө чечимдер кабыл алынат, ушул Максаттуу программанын максаттары жана иш-чаралары оңдолот.

Мониторинг иштелип чыккан стратегиялык документтин максаттарынын жана милдеттеринин болжолдуу маанилерине жетишүүнүн деңгээлин аныктоого багытталган.

Максаттуу программага мониторинг жүргүзүүгө Судьялар кеңеши жооптуу болуп калышы керек, ал стратегиялык документтин белгиленген индикаторлорун топтоого жана аларга баа берүүгө, ошондой эле аларды өлчөөнүн мезгилдүүлүгүнө жоопкерчилик тартат. Судьялар кеңеши Жогорку соттун, Конституциялык палатанын, Сот департаментинин стратегиялык пландоого (кыска мөөнөттүү, орто мөөнөттүү, узак мөөнөттүү) жооптуу бөлүмдөрү менен тыгыз өз ара аракеттенүүгө тийиш. Алар үзгүлтүксүз негизде Максаттуу программанын аткарылышына мониторинг жүргүзүү жана баа берүү тутумун киргизиши керек.

8. Көрсөткүчтөр, божомолдуу маанилер (индикаторлор)

Эскертүү: Бул максаттуу индикаторлор эл аралык тажрыйбаны жана судьялар менен сот кызматкерлерине ички баа берүүнү эске алуу менен социологиялык изилдөөлөрдү жүргүзүү (коомдук ой-пикирди сурамжылоо) процессинде байкоого алынууга тийиш, алар ушул Максаттуу программанын коюлган максаттарына жана милдеттерине жетишүүдө соттор менен судьялардын ишине баа берүү максатында жүргүзүлөт.

Сандык максаттуу индикаторлор акыркы болуп саналбайт жана Кыргыз Республикасынын судьялык коомчулугу тарабынан жеткире иштелип чыгууга тийиш. Сапаттык индикаторлор Максаттуу программанын Иш-аракеттер планында көрсөтүлгөн жана бул таблицага киргизилген эмес.

1-таблица. Кыргыз Республикасынын Сот тутумун өнүктүрүүнүн максаттуу программасынын максаттуу индикаторлору

№	Индикаторлор	Өлчөө бирдиги	Факт	Божомолдуу маанилер				
			2012-ж.	2013-ж.	2014-ж.	2015-ж.	2016-ж.	2017-ж.
1-максат. Сот тутумунун реалдуу көз карандысыздыгына жетишүү								
1.1-чакан максат. Бийликтин сот бутагынын тышкы таасир этүү факторлоруна көз карандылыгын болтурбоо								
1	Дүйнөлүк экономикалык форумдун Атаандаштыкка жөндөмдүүлүктүн глобалдуу	орду	126	126	126	125	122	120

	индексинин рейтингинде Кыргызстандын орду (анын ичинде "соттордун көз карандысыздыгы" көрсөткүчү боюнча)							
2	Тышкы кысым менен байланышкан сот тутумунун ишине болгон кийлигишүүгө даттануулардын үлүшү	%	20	20	20	15	12	10
3	Бюджетти түзүү жана сот тутумунун чыгымдалуучу бөлүгүн каржылоо процессинде аткаруу бийлик бутагынын таасиринин үлүшү	%	100	100	50	25	0	0
4	Адистештирилген күзөт кызматын киргизүү (сот сакчылары)	%	0	0	60	75	80	90
5	Судьялардын, аппарат кызматкерлеринин, алардын үй-бүлө мүчөлөрүнүн жеке коопсуздугун камсыздоо (реалдуу коркунуч фактысы болгондо)	%	0	0	0	0	0	0
6	Контролдоп-өткөрүү режимин киргизүү	%	0	0	20	35	50	65
1.2-чакан максат. Бийликтин сот бутагын жетиштүү каржылоону камсыздоо								
7	Сот тутумун мамлекеттик бюджеттен каржылоонун үлүшү (мамлекеттик бюджеттин чыгымдалуучу бөлүгүнүн 2.2%ы)	%	0,42	0,50	0,85	0,96	1,0	1,15
2-максат. Сот тутумунун ачык-айкындуулугуна жана отчеттуулугуна жетишүү								
2.1-чакан максат. Сот тутумунун ишинин ачык-айкындуулугуна жетишүү								
8	Бардык соттордо, СКда, Сот департаментинде басма сөз катчыларынын кызматтарын киргизүү	%	0	0	40	100	100	100
9	Сот тутумунун ишинин өзгөчөлүгүн жана коомчулук менен ишти эске алуу менен талап кылынган көндүмдөр боюнча окутулган басма сөз катчыларынын үлүшү	%	0	0	40	100	100	100
2.2-чакан максат. Жарандардын сот актыларына, материалдарга жана архивдерге жетүүсүн камсыздоо								
10	Сот актыларын, материалдарды, архив документтерин электрондук архив менен камтуу үлүшү	%	0	0	0	0	0	0
3-максат. Соттордун натыйжалуулугуна жана жеткиликтүүлүгүнө жетишүү								
3.1-чакан максат. Сот тутумун жогорку квалификациялуу жана татыктуу кадрлар менен камсыздоо								

11	Кесиптик жана маданий деңгээлди жогорулатуу программасынан өткөн судьялардын үлүшү	%	0	25	50	75	100	100
12	Кесиптик жана маданий деңгээлди жогорулатуу программасынан өткөн соттордун аппарат кызматкерлеринин үлүшү	%	0	25	50	75	100	100
3.2-чакан максат. Сот адилеттигин натыйжалуу жүргүзүүгө жетишүү								
13	Судьялардын жардамчыларын аттестациялоо жана окутуу	%	0	30	60	90	100	100
14	10 баллдык шкала боюнча судьялардын рейтинги (сотторго жана судьяларга баа берүү үчүн социологиялык изилдөөлөр жолу менен):	%						
	1. "Канааттандырарлык эмес"		50	50	35	25	10	5
	2. "Канааттандырарлык"		30	30	40	45	45	45
	3. "Жакшы"		15	15	20	25	35	35
	4. "Эң жакшы"		5	5	5	5	10	10
15	Судьялар тараптан атаандаштык принцибинин бузулушу (тараптардын даттануулары, жогору турган соттордун чечимдери ж.б.)	%	50	35	25	10	5	0
16	Түрдүү категориядагы иштер боюнча адистешүүнү эске алуу менен окуудан өткөн судьялардын жана соттордун аппарат кызматкерлеринин саны	%	0	35	35	35	85	85
17	Көз карандысыз соттук эксперттик мекемелердин жана эксперттердин саны	даана	0	0	0	0	0	0
3.3-чакан максат. Соттордун инфратүзүмүн белгиленген стандарттарга ылайык камсыздоо								
18	Бир жылда соттордун модернизацияланган жана курулган имараттарынын саны (СД 80 кир. ичинен)	даана	0	0	2	6	12	16
19	"Бирдиктүү терезени" иштетүү үчүн зарыл кошумча штаттык бирдиктер	%	0	0	0	0	0	0
20	Сот өндүрүшү процессинин оперативдүүлүгүн жогорулатуу	%	0	35	40	55	65	80
21	Сот тутумунда бирдиктүү локалдуу компьютердик тармак менен камтуу: тутумдун ичинде жана башка мамлекеттик органдар менен маалымат	%	0	0	30	50	80	100

	алмашуу (корпоративдик почтаны киргизүү, видео-конференц-байланыш). Маалыматтык жана техникалык коопсуздук тутумун киргизүү.							
22	Сот процесстерин аудио-видео жазуу менен камтуу	%	0	0	10	15	20	30
23	Сотторду үзгүлтүксүз электр берүү булагы менен камсыздоо	%	0	0	30	40	50	60
24	Сот өндүрүшүн жана иш кагаздарын жүргүзүүнү башкаруунун автоматташтырылган тутумунун колдонуу чөйрөсүн кеңейтүү жана модернизациялоо	%	0	0	30	40	50	60
25	Ар бир сотто IT-адистердин штаттык бирдиги киргизилди	%	0	10	30	50	80	100
26	Мамлекеттик алымды жана айып пулдарды төлөө үчүн калктан төлөмдөрдү кабыл алуу боюнча соттордун имараттарын терминалдар менен камтуу (тендердик негизде)	%	0	0	35	45	55	65
27	Сотторду зарыл сандагы транспорттук каражаттар менен камсыздоо	%	0	0	25	45	55	65
4-максат. Коом тараптан сотторго болгон ишенимге жетишүү								
4.1-чакан максат. Сот арачыларынын институтун киргизүү								
28	Сот арачыларынын, сот администраторлорунун жана соттордун аппарат кызматкерлеринин катышуусу менен иштерди кароо боюнча окутулган судьялардын саны	%	0	0	0	0	0	10
29	Сот арачылар институтун материалдык-техникалык база менен камсыздоо	%	0	0	0	0	0	10
4.2-чакан максат. Судьялардын ишине тышкы (көз карандысыз) жана ички баа берүү тутуму жана судьялардын жоопкерчилигинин натыйжалуу механизмин киргизүү аркылуу ишенимди жогорулатуу								
30	Жарандык коомдун сотторго ишеним көрсөтүү пайызы	%	-	-	60	90	100	100
31	Судьялардын жана аппарат кызматкерлеринин арасында коррупциянын пайызы	%	-	-	25	10	5	0
32	Туруктуу видео байкоо тутуму орнотулду	%	0	10	60	90	100	100
4.3-чакан максат. Сот иштерин жана материалдарын бөлүштүрүү механизмин өркүндөтүү								

33	Судьялардын ортосунда сот иштерин жана материалдарды бөлүштүрүүнүн автоматташтырылган тутумун өркүндөтүү жана бардык сотторго киргизүү	%	0	0	20	30	40	50
34	Соттордун имараттарын МКТ каражаттары, офистик тиркемелер, тексттерди даярдоо жана иштеп чыгуу программалары менен камсыздоо	%	0	0	20	30	40	50

9. Максаттуу программага оңдоо киргизүү жана жаңылоо

Мониторинг жүргүзүү процессинде жооптуу орган жыл сайын (зарыл учурда жылына эки жолу) Судьялар кеңешине жыйынды отчет берет, ал өткөн жылдагы жүзөгө ашырылышынын жыйынтыктарын эске алуу менен Максаттуу программаны ишке ашыруу жана адекваттуулук деңгээли, ошондой эле кийинки жылдарга иш-чаралар, милдеттер жана максаттар боюнча планга зарыл оңдоолор жана тактоолор жөнүндө корутундуларды камтыйт.

10. Тиркемелер

1-тиркеме.

Башка өлкөлөрдүн мисалында КРнын бардык инстанциядагы судьялары үчүн айына орточо эмгек акынын эсеби

Өлкө	1-инстанциядагы судьялардын эмгек акысы	Жогорку соттун судьяларынын эмгек акысы
Албания	€ 604,00	€ 1207,00
Армения	€506,00	€ 759,00
Грузия	€ 958,00	€ 1900,00
Монголия	€ 423,00	€ 554,00
Орточо маани (евро менен)	€ 622,75	€ 1105,00
Орточо маани (сом менен)	38836,5	68911,00
Еврого карата курс		62,3629
1-инстанциядагы судьялардын орточо эмгек акысы	€ 630,00	39288,63
2-инстанциядагы судьялардын орточо эмгек акысы	€ 850,00	53008,47
Жогорку соттун судьяларынын орточо эмгек акысы	€ 1100,00	68599,19

2-тиркеме.

Судьялардын санына жараша соттордун имараттарынын сунушталуучу аянттары (КР Өкмөтүнүн 2009-жылдын 5-августундагы № 492 "Жергиликтүү соттордун кызматтык жайлары үчүн ченемдерди бекитүү жөнүндө" токтомунун негизинде эсептелди), кв.м.

	Судьялардын саны	Жайдын аталышы	Жайлардын/кызматкерлердин саны	Бирдигине аянты, кв.м	Жалпы аянты, кв.м
Сот жыйындарынын залдары	1	Коштоочу жайлары бар сот жыйындарынын залдары	1	65,6	65,6
	2		2		131,2
	3		2		131,2
	4		3		196,8
	5		3		196,8
	7		4		262,4
	9		5		328
	11		6		393,6
	13		7		459,2
	15		8		524,8
	17		9		590,4
Коштоочу жайлар	1	Кеңешме бөлмө	1	12	12
	2		2		24
	3		2		24
	4		3		36
	5		3		36
	7		4		48
	9		5		60
	11		6		72
	13		7		84
	15		8		96
	17		9		108
	1	Күбөлөр үчүн бөлмө	1	12	12
	2		2		24
	3		2		24
	4		3		36
	5		3		36
	7		4		48
	9		5		60
	11		6		72
	13		7		84
	15		8		96
	17		9		108
	1	Адвокаттар үчүн бөлмө	1	12	12
	2		1		12
	3		1		12
	4		1		12
	5		1		12

	7		2		24
	9		2		24
	11		3		36
	13		3		36
	15		4		48
	17		4		48
	1	Прокурорлор үчүн бөлмө	1	12	12
	2		1		12
	3		1		12
	4		1		12
	5		1		12
	7		2		24
	9		2		24
	11		3		36
	13		3		36
	15		4		48
	17		4		48
	1	Келгендер үчүн холл	1	16	16
	2			24	24
	3			28	28
	4			36	36
	5			52	52
	7			88	88
	9			96	96
	11			108	108
	13			136	136
	15			148	148
	17			184	184
Судьялар үчүн иш жайлары	1	Соттун төрагасынын кабинети	1	24	24
	2			24	24
	3			24	24
	4			24	24
	5			24	24
	7			24	24
	9			24	24
	11			36	36
	13			36	36
	15			36	36
	17			36	36
	1	Эс алуу бөлмөсү	1	12	12
	2			12	12
	3			12	12

	4			12	12
	5			18	18
	7			18	18
	9			18	18
	11			24	24
	13			24	24
	15			24	24
	17			24	24
	1	Соттун төрагасынын кабылдамасы	1	18	18
	2			18	18
	3			18	18
	4			18	18
	5			18	18
	7			18	18
	9			18	18
	11			24	24
	13			24	24
	15			24	24
	17			24	24
	1	Соттун төрагасынын жардамчысынын кабинети	1	12	12
	2			12	12
	3			12	12
	4			12	12
	5			14	14
	7			14	14
	9			14	14
	11			16	16
	13			16	16
	15			16	16
	17			16	16
	1	Судьянын кабинети	1	18	18
	2			18	36
	3			18	54
	4			18	72
	5			18	90
	7			18	126
	9			18	162
	11			24	264
	13			24	312
	15			24	360
	17			24	408
	1	Судьяларды	1	18	18

	2	н кабылдамасы		18	36
	3			18	54
	4			18	72
	5			18	90
	7			18	126
	9			18	162
	11			24	264
	13			24	312
	15			24	360
	17			24	408
	1	Уюштуруу-укуктук иштер боюнча консультанттын бөлмөсү	1	0	0
	2			0	0
	3			0	0
	4			0	0
	5			0	0
	7			0	0
	9			14	14
	11			14	14
	13			14	14
	15			14	14
	17			14	14
Соттун аппарат кызматкерлери үчүн иш жайлары	1	Кеңселер	1	0	0
	2		1	0	0
	3		1	0	0
	4		2	8	64
	5		2	8	80
	7		2	8	112
	9		2	8	144
	11		2	8	176
	13		2	8	208
	15		2	8	240
	17		2	8	272
	1	Кеңселер, адвокаттар жана прокурорлор үчүн материалдар менен таанышуу бөлмөлөрү, сот сакчылары үчүн	1	0	0
	2		1	0	0
	3		1	0	0
	4		2	8	64
	5		2	8	80
	7		2	8	112
	9		2	15	270
	11		2	15	330
	13		2	18	468
	15		2	18	540

	17	бөлмөлөр	2	18	612
	1	Архив, машбюро, кодификациялоо кабинети, экспедиция үчүн жай, буюм далилдерин сактоо үчүн жай ж.б.	1	72	72
	2		1	72	72
	3		1	78	78
	4		2	78	156
	5		2	106	212
	7		2	106	212
	9		2	106	212
	11		3	116	348
	13		3	116	348
	15		3	116	348
	17		3	116	348
Соттолуучулар жана конвой үчүн жайлар	1	Соттолуучулар үчүн камералар, конвой үчүн жайлар жана санитардык түйүн	1	24	24
	2		2	24	48
	3		2	24	48
	4		3	24	72
	5		3	24	72
	7		4	24	96
	9		5	24	120
	11		6	30	180
	13		7	30	210
	15		8	30	240
	17		9	30	270
Тейлөөчү жана көмөкчү багыттагы жайлар	1	Гардеробу бар вестибюль, тамак ичүү үчүн буфет же бөлмө, психологиялык түйшүктөн жеңилдөө бөлмөсү, имаратты кайтаруу үчүн жайлар, чарба башчысы үчүн жай, оңдоо устаканалары, жабдууларды сактоо жайы, инвентарды	1	93,4	93,4
	2			93,4	93,4
	3			93,4	93,4
	4			126,6	126,6
	5			177,6	177,6
	7			204,8	204,8
	9			282,8	282,8
	11			313,2	313,2
	13			361,2	361,2
	15			404,8	404,8
	17			448,8	448,8

		к сактоочу жайлар, айдоочулар үчүн жайлар, санитардык түйүндөр, тейлөөчү жай			
Имараттын бардык сунушталган аянты	1	Имараттын жалпы аянты	XXX		421
	2				578,6
	3				624,6
	4				1021,4
	5				1220,4
	7				1557,2
	9				2032,8
	11				2706,8
	13				3168,4
	15				3567,6
	17				3967,2

3-тиркеме.

2014-2017-жылдарда Кыргыз Республикасынын сот тутумунун органдары үчүн имараттарды капиталдык оңдоону, кайра конструкциялоону жана курууну жүргүзүүнүн артыкчылыктуулугу боюнча маалыматтар

Соттун жайгашкан жери жана аталышы	**Курулган жылы**	**Пайдалуу аянты, кв.м**	**Техникалык мүнөздөмөсү**	**Судьялардын саны**	**Жергиликтүү соттордун инфратүзүмү боюнча иш-аракеттер программасы**	**Стандарттар боюнча имараттын аянты, кв.м**	**Мөөнөтү**	**Наркы, миң сом**
2014-жылга								

1	Бишкек шаардык соту	1975	2040	кыш, борбордук жылытуу	28	имаратты капиталдык оңдоо	2040	2014-жыл	6977
2	КР СДнын борбордук аппараты		683		42	имаратты капиталдык оңдоо	683	2014-жыл	1015
3	Ош шаардык соту	1979	1029,95	кыш, борбордук жылытуу	8	имаратты капиталдык оңдоо, кайра профилдөө	1 557	2014-жыл	11000
4	Ош облусунун Чоң-Алай райондук соту	1970	244,19	глинобит, электрдик жылытуу	2	жаңы имарат куруу	579	2014-жыл	9996
5	Нарын облусунун Ак-Талаа райондук соту	1988	47,01	кыш	2	улама курулуш жана имаратты капиталдык оңдоо	579	2014-жыл	4000
6	Талас облусунун Талас райондор аралык соту	1913	110	кыш	2	имаратты капиталдык оңдоо	579	2014-жыл	5700
7	Баткен облусунун Баткен райондук соту	1967	88,22	кыш	3	жаңы имарат куруу	625	2014-жыл	8017
8	Жалал-Абад облусунун Жалал-Абад шаардык соту				3	имаратты капиталдык оңдоо	625	2014-жыл	10000
2014-жылга БАРДЫГЫ									56705
2015-жылга									
1	Чүй облусунун Кемин райондук соту	1953	590	кыш	3	имаратты капиталдык оңдоо	625	2015-жыл	4000
2	Кыргыз Республикасынын Жогорку	жок		кыш, борбордук жылытуу	35	кайра профилдөө	Х	2015-жыл	23000

	соту							
3	Бишкек райондор аралык соту	жок		кыш, борбордук жылытуу	8	кайра профилдөө	1557	2015-жыл	12000
4	Ош облусунун Кара-Суу райондук соту	1970	649,7	кыш, борбордук жылытуу	6	имаратты капиталдык оңдоо	1557	2015-жыл	2500
5	Ысык-Көл райондор аралык соту	1968	441	кыш	2	имаратты капиталдык оңдоо	579	2015-жыл	5000
6	Ысык-Көл облусунун Ысык-Көл райондук соту	1976	386	кыш	5	имаратты капиталдык оңдоо	1220	2015-жыл	2800
7	Бакай-Ата райондук соту	1980	338,82	кыш	2	имаратты капиталдык оңдоо, имараттын чатырын кайра конструкциялоо	579	2015-жыл	1500
8	Ош облустук соту	1967	маалымат жок	кыш, борбордук жылытуу	7	капиталдык оңдоо	1220	2015-жыл	4000
9	Жалал-Абад облусунун Ала-Бука райондук соту	1965	289,32	кыш	2	жаңы имарат куруу	579	2015-жыл	9400
10	Ысык-Көл облустук соту	1957	525	кыш	3	капиталдык оңдоо	625	2015-жыл	3000
11	Ысык-Көл облусунун Балыкчы шаардык соту	1986	203	кыш	3	капиталдык оңдоо	625	2015-жыл	4300
12	Ысык-Көл облусунун Каракол шаардык соту	1984	520	блоктуу кыш	2	капиталдык оңдоо	421	2015-жыл	5800
2015-жылга БАРДЫГЫ									77300
2016-жылы									

1	Кыргыз Республикасынын Жогорку соту	жок		кыш, борбордук жылытуу	8	кайра профилдөө	х	2016-жыл	12000
2	Чүй облусунун Ысык-Ата райондук соту	1997	346	кыш	7	имаратты капиталдык оңдоо	1220	2016-жыл	4500
3	Чүй облусунун Аламүдүн райондук соту	1984	702	кыш	9	имаратты капиталдык оңдоо	2033	2016-жыл	4600
4	Чүй облусунун Чүй райондук соту	1984	210	кыш	3	имаратты капиталдык оңдоо	625	2016-жыл	2000
5	Ош облусунун Өзгөн райондук соту	1983	488	кыш, электр.жылытуу	5	имаратты капиталдык оңдоо	1220	2016-жыл	7000
6	Ош облусунун Араван райондук соту	1989	244,19	кыш, борбордук жылытуу	3	имаратты капиталдык оңдоо	625	2016-жыл	7000
7	Ош облусунун Ноокат райондук соту	1964	390	кыш, борбордук жылытуу	4	имаратты капиталдык оңдоо	1021	2016-жыл	7000
8	Сузак райондук соту	1990	1004,3	кыш	5	капиталдык оңдоо	1220	2016-жыл	7000
9	Таш-Көмүр шаардык соту	1991	396,5	кыш	2	капиталдык оңдоо	579	2016-жыл	9100
10	Чүй облусунун Сокулук райондук соту	2003	565	кыш	8	капиталдык оңдоо	565	2016-жыл	2000
11	Ош облусунун Алай райондук соту	1985	221,3	кыш, борбордук жылытуу	2	капиталдык оңдоо	579	2016-жыл	4000
1	Ош	1989	234,47	кыш,	2	капиталд	579	2016-	4000

2	облусунун Кара-Кулжа райондук соту			борбордук жылытуу		ык оңдоо		жыл	
13	Майлы-Суу шаардык соту	1946	283,7	кыш	2	жаңы имарат куруу	579	2016-жыл	9100
14	Ысык-Көл облусунун Түп райондук соту	1974	384	кыш	3	капиталдык оңдоо	625	2016-жыл	3200
15	Талас облусунун Манас райондук соту	1998	370,65	кыш	2	капиталдык оңдоо	579	2016-жыл	1400
2016-жылга БАРДЫГЫ									83900
2017-жылга									
1	Жалал-Абад облусунун Аксы райондук соту	1996	587,9	кыш	3	имаратты капиталдык оңдоо	625	2017-жыл	4200
2	Жалал-Абад облусунун Базар-Коргон райондук соту	1982	511,8	кыш	5	имаратты капиталдык оңдоо	1220	2017-жыл	5800
3	Жалал-Абад облусунун Кара-Көл шаардык соту	жок			2	жаңы имарат куруу	579	2017-жыл	11700
4	Ысык-Көл облусунун Ак-Суу райондук соту	1987	292	кыш	3	имаратты капиталдык оңдоо	625	2017-жыл	2000
5	Ысык-Көл облусунун Тоң райондук соту	1981	371	кыш	2	имаратты капиталдык оңдоо	579	2017-жыл	3200
6	Ысык-Көл облусунун Жети-Өгүз	1976	329	кыш	3	имаратты капиталдык оңдоо	625	2017-жыл	5000

	райондук соту								
7	Нарын облусунун Кочкор райондук соту	1990	206,95	кыш	2	имаратты капиталдык оңдоо	579	2017-жыл	2000
8	Нарын облусунун Ат-Башы райондук соту	1988	123,96	кыш	2	имаратты капиталдык оңдоо	579	2017-жыл	2500
9	Нарын облусунун Нарын шаардык соту	1974			2	имаратты капиталдык оңдоо	579	2017-жыл	2000
10	Талас облустук соту	1988	364,66	кыш	10	имаратты капиталдык оңдоо	421	2017-жыл	5000
11	Талас облусунун Кара-Буура райондук соту	1974	594	кыш	3	имаратты капиталдык оңдоо	625	2017-жыл	5000
12	Баткен облустук соту	1969	231,64	кыш	10	имаратты капиталдык оңдоо	421	2017-жыл	3000
13	Баткен облусунун Кадамжай шаардык соту	1976	289,06	кыш	4	имаратты капиталдык оңдоо	1021	2017-жыл	5000
14	Жалал-Абад облусунун Токтогул райондук соту	1997	741,64	кыш	2	жаңы имарат куруу	579	2017-жыл	11700
15	Ош райондор аралык соту	1967	129,8	кыш, борбордук жылытуу	3	жаңы имарат куруу	625	2017-жыл	23400
2017-жылга БАРДЫГЫ									91500
БАРДЫГЫ									309405

(*) Имараттарды куруу наркы **C = S x P x R : 1000** формуласы боюнча эсептелди, мында:

C - соттун имаратын куруу наркы (миң сом менен),

S - Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн 2009-жылдын 5-августундагы № 492 "Жергиликтүү соттордун кызматтык жайлары үчүн ченемдерди бекитүү жөнүндө" токтомуна

ылайык судьялардын санына жараша соттун имаратынын сунуш кылынуучу аянты (метр квадрат менен),

P - Кыргыз Республикасында имараттарды куруунун рыноктук наркы (АКШ доллары менен/кв.м), биздин учурда 750,0 АКШ доллары (Имараттарды кайра конструкциялоо/оңдоо наркы Кыргыз Республикасында имараттарды куруунун рыноктук наркынын 1/3 бөлүгү эсебинде эсептелди, б.а. 250,0 АКШ доллары/кв.м). Орточо наркты алуу керек, анткени ар бир региондо баалар ар кандай.

R - АКШ долларына орточо курс (2012-жылдын ноябрына карата) 47,0 сомго барабар. 2014-жылдын 1-кварталына эсептөөлөрдү алуу керек.